Leto VII, štev. 183 | Ljubljana, četrtek 12. avgusta 1926 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 402

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 11. avgusta.

«Vodnikova družba» izkazuje danes že čez 12.000 članov. Sodeč po velikem zanimanju, ki je nastalo za to važno ljudsko prosvetno ustanovo zlasti zadnje dneve, bo še pred zaključkom vpisovanja doseženo ali celo prekoračeno število 15.000 članov, rekord, ki ga dosedaj med Slovenci v enem letu še ni doseglo nobeno književno podjetje, uspeh, ki daleč nadkriljuje upe in nade, ki jih je glavni ustanovnik «Vodnikove družbe», dr. Gregor Žerjav, gojil za začetek njenega udejstvovanja.

Nič niso zalegle divje gonje po cerkvah in župniščih ter po klerikalnem časopisju zoper čvrsto novorojeno dete. Že dosedanji rezultat v napredku «Vodnikove družbe» dokazuje, kako velika je bila potreba po taki organizaciji, kakor tudi to, da si slovensko ljudstvo po svetovni vojni želi drugačnega in boljšega čtiva, kakor pa ga je moralo prebavljati pred tem. Da so se Slovenci oklenili nove «Vodnikove družbe» v tako velikem številu še predno so videli njene prve knjige, je znak absolutnega zaupanja, ki ga čim dalje bolj goje široki sloji naroda do naprednih kulturnih organizacij ter njihovih ustanoviteljev in voditeljev. V ljubljanski škofiji se nikomur niti sanjalo ni, da bo postala «Vodnikova družba» že v prvem letu eden najmočnejših kulturnih faktorjev med Slovenci, dočim je skoraj stoletna «Mohorjeva družba», ki so jo klerikalci letos razglasili za čisto svojo ustanovo, padla od 90.000 že pod 40.000 članov.

Z «Vodnikovo družbo» je postavljen nov in krepak vogelni kamen v mogočno našo prosvetno zgradbo. Naj nas škofovi listi še tako proglašajo za izdajalce Slovencev, naj nas praznoglavi politični in kulturni lenuhi še tako oblivajo z gnojnico, nihče od njih ne more utajiti, da smo «SDSarji» in «mladini» v zadnjih letih med Slovenci in za Slovence storili toliko kulturnega dela kot nihče drugi, kakor tudi nikdo ne more spraviti s sveta dejstva, da so baš od nas ustanovljene in od nas vodene prosvetne organizacije na kulturnem višku, na katerega mora toliko širokoustna SLS gledati od spodaj navzgor, vsi drugi, ki bi radi omalovaževali naše pošteno in uspešno prizadevanje, pa so napram temu delu in uspehu naravnost brezpomembne ničle.

«Zveza kulturnih društev», ki smo jo ustanovili mi in jo vodimo mi, šteje malone že 300 članic — prosvetnih društev, v katerih je včlanjenih nad 30.000 ljudi. Društva ZKD imajo nad 100 ljudskih knjižnic in čez 100.000 knjig. Samo lansko leto je bilo iz teh knjižnic izposojenih okoli 600.000 zvezkov. Lastne gledališke odre izkazuje 87 društev ZKD, ki imajo 1389 igralcev diletantov, 491 njihovih predstav je lani obiskalo 54.634 ljudi. V ZKD je bilo lani včlanjenih 41 pevskih zborov s 1089 pevci, ki so priredili 73 koncertov. Društva ZKD imajo 43 tamburaških zborov, 550 tamburašev, 22 društev izkazuje godbo na lok, oziroma na pihala in ima 355 godbenikov. Zveza prireja v podeželskih krajih poljudna predavanja, radiokoncerte, poučne kinopredstave, v Ljubljani pa zanje režiserske, pevovodske in druge tečaje. Čez 300 predavanj in drugih poučnih prireditev je prošlo zimsko sezono uprizorila samo Zveza. Pristaviti treba, da se nanašajo vse te številke samo na ZKD, koje delokrog je v ljubljanski oblasti, poleg nje pa deluje uspešno tudi še njena mlada posestrima ZKD v Mariboru.

Tudi «Tiskovna Zadruga», katera je namesto zavožene in propadle «Slovenske Matice» združila okoli sebe vse eminentne slovenske napredne kulturne delavce, ki lahko delajo čast slovenskemu imenu, je dete naše zamisli in dete našega truda in naše požrtvovalnosti. Tisti zločinski ljudje, ki vale ob vsaki priliki na nas kamenje nele niso sami ničesar, prav ničesar ustvarili, niso niti le edicij «Tiskovne Zadruge» z naročili podpirali, marveč so ob vsaki priliki še streljali v hrbet temu priznano odličnemu kulturnemu slovenskemu zavodu.

In končno! Kdo se more med Slovenci meriti po vsebini in po številu naklade z «Jutrom»? Pod našim vplivom se je skušal celo reakcijonarni «Slovenec» modernizirati, dasi zaman, ker cela vesoljna SLS ne premore moči, ki bi mogle v novinarstvu konkurirati z nami. A kako naj gleda trezna in uvidevna slovenska javnost na glasilo političnih avanturistov in zgagarjev, ki izhajajo morda v 1000 izvodih in živijo po večini samo od slabega prepisovanja drugih listov ter od prežvekovanja «Jutrovih» vesti?

To že ni več glupost, to je pobesnelo butanje z glavo v zid, ako se med Slovenci še kdo najde, ki negira nenavadno velik pomen prosvetnih ustanov, ki so jih ustvarili voditelji in pristaši SDS. Prav tako se pa nam zdi odveč, da bi polemizirali s člankarjem v zagrebškem «Obzoru», ki je pred nekaj dnevi priobčil o razmerah v Sloveniji članek, v katerem piše med drugim, kako pri nas nazaduje kulturno življenje. Dolžnost hrvatskih novinarjev bi bila, da se preje pouče o dejanskih razmerah v Sloveniji predno priobčujejo take falzifikate istine.

Kolektivna demarša Jugoslavije, Rumunije in Grčije v Sofiji

Včeraj opoldne je bila bolgarski vladi izročena kolektivna nota. — Glavna vsebina note. — Posvetovanja bolgarske vlade o odgovoru.

Beograd, 11. avgusta p. Tiskovni oddelek ministrstva za zunanje stvari javlja uradno:

Danes ob 12. so poslaniki naše, rumunske in grške vlade izročili v Sofiji ministru za zunanje stvari Burovu kolektivno noto. Burov je naglasil, da želi Bolgarska vzdržati dobre odnošaje z vsemi svojimi sosedi ter je izjavil, da bo o vsebini note poročal ministrskemu svetu in nato dal odgovor.

Sofija, 11. avgusta p. Opoldne so se zbrali vsi člani vlade ter so pričakovali zunanjega ministra Burova, ki je sprejel jugoslovenskega, rumunskega in grškega poslanika, kateri so mu izročili kolektivno noto svojih vlad. Po prihodu ministra Burova se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bila nota podrobno razpravljana ter so se določile glavne smernice bolgarskega odgovora. Bolgarska vlada note še ni objavila. Kolikor je bilo mogoče izvedeti, **navaja nota konkretne slučaje, ki so prisili Jugoslavijo, Grško in Rumunijo k demarši ter ugotavlja odgovornost bolgarske vlade za sistematične vpade komitašev na ozemlje sosednjih držav. V umerjenem, toda resnem tonu zahteva nota od bolgarske vlade, naj zatre organizacije makedonstvujuščih, ki s svojimi zločinskimi nasilji ogrožajo mir na Balkanu, ter jo pozivlja, naj bolgarske obmejne oblasti usmerijo svoje delovanje tako, kakor odgovarja svečanim obvezam Bolgarije, ki je s pogodbami prevzela dolžnost, da bo aktivno pomagala pri zatiranju komitaških tolp. Nota tudi povdarja, da so bolgarski vladi dobro znani razdirajoči elementi in zaključuje, da bo način, kako hitro bo Bolgarija ugodila zahtevam sosed, nudil glavni dokaz njene dobre volje za očuvanje miru na Balkanu.**

Beograd, 11. avgusta p. Včeraj ves popoldan so se vršila v Sofiji posvetovanja med poslaniki Jugoslavije, Rumunije in Grške o besedilu kolektivne note. Zakasnitev v predaji je nastala, ker je Rumunija zahtevala nekatere sicer nebistvene korekture. Nota se pri nas ne bo prej objavila, predno je ne objavi sofijska vlada.

Beograd, 11. avgusta p. Tiskovno oddelenje ministrstva za zunanje stvari javlja: Nekateri beograjski listi so poset tukajšnjega angleškega in francoskega poslanika pri ministru za zunanje stvari predstavljali kot demaršo Anglije in Francije. Eden od teh listov je zabeležil, da je angleški poslanik svetoval dr. Ninčiću, da naj spor z Bolgarsko predloži Zvezi narodov v jesenskem zasedanju. Tiskovno oddelenje je pooblaščeno, da ta poročila demantira kot neosnovana.

Bukarešta, 11. avgusta r. Iz dobro poučenih vladnih krogov se doznava, da je tukajšnji italijanski poslanik po Mussolinijevem naročilu svetoval rumunski vladi, naj ne podvzame skupnega koraka z jugoslovensko in grško vlado napram Bolgarski. Rumunski vladi je bilo sporočeno, da more postati njeno posojilo 200 milijonov lir v Italiji dvomljivo, če se bo Rumunija preveč eksponirala napram Bolgarski. Govori se, da se je v istem smislu svetovalo tudi rumunskemu poslaniku v Rimu.

Budimpešta, 11. avgusta r. Z ozirom na vesti o intervenciji jugoslovenske vlade v Sofiji je tukajšnji bolgarski poslanik Pavlov izjavil, da jugoslovenska vlada ne more dokazati, da so komitaške čete prišle v Makedonijo z bolgarskega ozemlja. Nasprotno je dokazano, da so bolgarske obmejne straže preprečile beg komitašev na bolgarsko ozemlje. Bolgarska ne more biti odgovorna za to, kar se dogaja na jugoslovenskem ozemlju. Zato se ne boji ničesar, ker ji ni treba ničesar skrivati in je vsak čas pripravljena, podvreči se pravoreku kake mednarodne preiskovalne komisije.

V nervoznem pričakovanju nedeljskih občinskih volitev

Min. predsednik Uzunović v Skoplju. — Konference radićevskih ministrov. — Nikić o svojih uspehih. — Davidović upa, da bodo radikali v Beogradu propadli. — «Neodvisni radikali» za Bobića.

Beograd, 11. avgusta p. Min predsednik Uzunović je danes nenadoma odpotoval. Raznesla se je vest, da se je odpeljal v svoj volilni okraj Niš, a zvečer pa se je izvedelo, da je odšel v Skoplje, kjer bo govoril na radikalskem zboru. Radikalna stranka je namreč v Skoplju zelo oslabljena ter imajo Davidovićevi demokrati mnogo upanja, da dobe občino v svoje roke. Uzunović upa, da bo s svojo intervencijo zopet utrdil omajane vrste radikalov. Radi odhoda ministrsk. predsednika Uzunovića se je delo v vladi zopet prekinilo, kar bo trajalo nekoliko dni, morda do konca občinskih volitev. Ostali radikalski ministri so danes večinoma v svojih kabinetih opravljali tekoče posle.

Radićevski ministri so imeli danes dopoldne in popoldne konference v klubu HSS. Tem konferencam so prisostvovali tudi radićevski državni podtajniki. Razpravljali so o bodoči seji kluba HSS, ki bo 18. t. m. v Zagrebu, kateri se pripisuje izredna važnost, ker se smatra, da se bo HSS po rezultatih občinskih volitev v Srbiji eventualno drugače opredelila.

Borba za beograjsko občino je vsak dan hujša. Agitacija se vrši z veliko intenzivnostjo in računa se z rekordno volilno udeležbo 18 do 20 tisoč volilcev. Postavljajo se razne prognoze za izid volitev. Vaš dopisnik je imel danes daljši razgovor z Ljubo Davidovićem, ki se je o izgledih svoje stranke v Beogradu izrazil zelo optimistično. Davidović računa s tem, da bo njegova stranka dobila več kot 7000 glasov, kar bo zadostovalo za zmago, ker so radikali razcepljeni. Pritoževal se je radi volilnega terorja radikalne stranke, ki v Srbiji še nikdar ni vršila tolikega pritiska na volilce. To je znak slabosti za radikale. Vaš dopisnik je Davidovića vprašal tudi o tem, kakšen vpliv bodo imele občinske volitve na splošno politično situacijo. Davidović je odgovoril: »Zdi se, da hoče Maksimović naše sodelovanje v vladi, toda vršiti volilno nasilje in potem z nami sodelovati, to ne more biti. To lahko dela z Radićem, ne pa z nami. Ako bi radikali dobili volilni mandat in na podoben način vodili skupščinske volitve, se lahko zgodi, da se bomo s celokupno ožjo opozicijo vzdržali volitev« . . . Davidović je na koncu še omenil, da se jutri najbrže odpelje v Skoplje.

Danes se je vrnil v Beograd s svojega potovanja po Bosni minister za šume in rudnike dr. Nikić. Z ozirom na izjave radićevskih politikov, ki so omalovaževali njegov pokret, je dr. Nikić izjavil novinarjem, da je s potovanjem po Bosni in Dalmaciji nenavadno zadovoljen. Njegova pot ni imela političnega značaja, vendar pa so se v vseh večjih krajih zbirali okoli njega pristaši HSS ter od njega zahtevali, ker so nezadovoljni z vodstvom HSS, da izvede posebno organizacijo. Dr. Nikić je rekel, da je bil iznenaden vsled elana in navdušenja vseh slojev hrvatskega naroda, ki so se streznili od meglenih politikov in neustvarjajočih fraz vodstva HSS. Zahtevali so, da se sporazum bratske politike izvede z vso odločnostjo in iskrenostjo.

Beograd, 11. avgusta. p. Podpredsednik glavnega odbora radikalne stranke Aca Stanojević je iz Beograda odpotoval v Knjaževac. Kakor znano, je poizkušal izravnati spor med radikali, kar pa se mu ni posrečilo. Stanojević se je zelo pesimistično izjavil o prilikah v radikalni stranki.

Beograd, 11. avgusta. p. Neodvisni radikali z Nastasom Petrovićem in Momčilom Ivaničem so se popolnoma izjavili za Bobića. Izdali so proglas, ter pozvali svoje pristaše, da glasujejo za Bobićevo listo.

Svečana avdijenca našega poslanika v Vatikanu

Rim, 11. avgusta. r. Papež je sprejel v avdijenci po svečanem ceremonijalu novega jugoslovenskega poslanika Simića.

Trgovinski provizorij med Češkoslovaško in Madžarsko

Budimpešta, 11. avgusta. s. Legacijski svetnik dr. Nikl, ki se je včeraj vrnil v Prago, je bil pooblaščen, da podpiše trgovinski provizorij s Češkoslovaško. Ta provizorij bo veljal 3, po drugih vestch pa 5 mesecev. Madžarska je kot rekompenzacijo za provizorij pristala na podlagi čeških minimalnih carin za žito, carinske olajšave za češkoslovaško blago.

Gledanje v daljavo

London, 11. avgusta. (brž.) Prva postaja za gledanje v daljavo je bila danes uradno otvorjena občinstvu.

Protifrancosko ozadje „madridske pogodbe“

Po delni nevtralizaciji angleške nadvlade v vzhodnem Sredozemskem morju hoče Italija s pomočjo Španije «paralizirati» francosko stategično nadvlado v zahodnem delu. — Čudna vloga Španije, kateri je Francija z velikimi žrtvami rešila njeno pozicijo v Maroku.

Rim, 11. avgusta, o. «Il Lavoro d' Italia» piše z ozirom na italijansko-špansko pogodbo, da Italija radi svojega zemljepisnega položaja nasprotuje vsaki hegemoniji (razen lastni, op. ur.) v Sredozemskem morju ter želi, da postane popolnoma svobodno, ker je od ravnotežja v Sredozemskem morju odvisno celokupno italijansko življenje.

Z upostavitvijo prijateljskih odnošajev z Grčijo, ki je odslovila francosko in angleško vojaško misijo, s pomočjo politike zbliževanja s Turčijo in širjenja svojega vpliva v arabskih deželah se je Italiji posrečilo, deloma nevtralizirati učinek angleške nadvlade v vzhodnem delu Sredozemskega morja. V zapadnem delu Sredozemskega morja pa prevladuje Francija. Radi paraliziranja francoske strategične nadvlade v trikotniku Alžir-Toulon-Biserta in v atlantski sredozemski prometni črti morata Španija in Italija korakati bok ob boku. Glede španskega protektorata v Maroku in mednarodne cone v Tangerju se ne sme popustiti niti za las. Kajti v trenutku, ko bi se francoske čete z rifovskega pogorja premaknile proti gibraltarski ožini, bi se spremenilo celokupno sredozemsko ravnotežje.

Spričo teh nevarnosti moramo naglasiti, tako zaključuje list, da je maroški problem evropski problem in da ima Španija ves interes na tem, da se **maroška pogajanja ne vršijo le med Francijo in Španijo,** ki je napram prvi v inferijornem položaju. Madridska pogodba je nastala iz skupne potrebe za obrambo in skupnih aspiracij po svobodi v Sredozemskem morju in mora na vsak način soodločevati pri izvedbi teh načrtov. (Glej tudi poročilo na 2. strani.)

Versailleski kongres končal svoje delo

Kongres je z ogromno večino med hrupom socijalistične in komunistične opozicije sprejel Poincaréjev predlog za dopolnitev ustave z odobritvijo pravilnika za amortizacijsko blagajno. —

Pariz, 11. avgusta d. Ko je bila ob 18.10 seja kongresa zopet otvorjena, je poslanec Cheron med živahnim odobravanjem desnice ter protesti levice zahteval, naj kongres ratificira pravilnik amortizacijske blagajne, kakor ga je predlagala vlada.

Vodja socijalistov, poslanec Blum je vehementno napadal Poincaréjevo vlado in naglašal, da mora njegova finančna politika na vsak način končati s fiaskom. Po njegovem mnenju je edino sredstvo za odpravo sedanje finančne krize v Franciji uvedba davka na kapital.

Ministrski predsednik Poincaré je odločno zavračal kritiko Bluma in izjavil, da z enkratno premoženjsko oddajo finančna kriza nikakor še ne bi bila odpravljena, kar so često že dokazali dogodki sami. V vseh državah, kjer so uvedli davek na kapital, so morali v kratkem času poseči po drugi in celo tretji oddaji premoženja. Sicer pa versailleski kongres ni bil sklican zato, da bi nudil deželi moralični procvit, temveč da slovesno določi pravilnik za amortizacijsko blagajno. Sedanji težavni finančni položaj Francije je zakrivila samo ogromna množina v prometu nahajajočih se zakladnic s kratkim rokom in narodnih bonov, kakor tudi dejstvo, da Nemčija ni izpolnila svojih reparacijskih obveznosti. (Viharno odobravanje na desni.) Toda sedaj ni mogoče motriti položaja več s tega stališča. Gre predvsem zato, da se izpolnijo obveznosti, ki jih je prevzela francoska država napram svojim upnikom. Tako Francija kakor tudi inozemstvo naj dokažeta, da je Francija storila vse, da izpolni svoje obveznosti. Naj tudi drugi narodi slišijo našo današnjo prisego, da hočemo amortizirati svoje dolgove. Naši rojaki pa bodo sami uvideli, da za vrednostne papirje, ki jih imajo v rokah, garantira cela Francija.

Komunist Doriot je vehementno napadal kongres kot zastopnika najbolj reakcijonarnega kapitalizma. Zaklical je: Skupščina, kakor je današnja, je l. 1871. vrgla komuno. Predsednik je nato govorniku vzel besedo, toda poslanec Doriot ni hotel zapustiti tribune. Sledili so divji prizori in velikanski hrup. Ko je hotel predsednik sejo prekiniti, je prišlo še do večjih škandalov. Komunisti so tako razgrajali, da je morala poseči vmes narodna garda, ki je poslanca Doriota s silo odstranila iz dvorane. Komunisti so tolkli z rokami in nogami, razbijali po pultih in vprizorili peklenski koncert. Sredi tumulta se je vršilo glasovanje in so bile vse točke vladne predloge sprejete.

Tudi končno glasovanje se je vršilo ob divjih prizorih. S 671 proti 144 glasovom je kongres odobril, da se unese v ustavo pravilnik o amortizacijski blagajni, nakar je bila seja zaključena.

Parlamentarne počitnice v Franciji

Začasen zaključek parlamentarnega dela Poincaréjeve vlade. Podkomisija za proučevanje vojnih dolgov.

Pariz, 11. avgusta, s. Zbornica se je danes sestala, da vzame na znanje dekrete o zaključitvi zasedanja. Proti pričakovanju je bilo predloženih več interpelacij med njimi o stavki pristaniških delavcev v Dunkerqueu, dalje vprašanje Cachina o medzavezniških dolgovih, kakor tudi vprašanje Berthona o zasedbi v Siriji. Seja je bila nato prekinjena, ker je bilo treba proučiti več zakonskih osnutkov finančne komisije. **Ob 6.45 je odšla zbornica na počitnice.**

Pariz, 11. avgusta (brž.). Na svoji današnji seji je razpravljal senat o neopravičeni draginji življenjskih potrebščin. Barthou je obljubil, da bo postopal proti krivcem z vso strogostjo. Min. predsednik Poincaré je izjavil, **da se bo sklicala zbornica 12. ali 16. oktobra.** Vlada bo zahtevala, da zbornica takoj razpravlja o medzavezniških dolgovih.

Zbornična komisija za zunanje zadeve je imenovala za proučavanje medzavezniških dolgov podkomisijo, kateri pripadajo: Eugene Lautier, Mistral, Bartlelemy Moroguafferi, Bartid, Soulier, Fontanier, Chaumie in Payer. Izvoz premoga v Anglijo je bil prepovedan.

Pariz, 11. avgusta (brž.). Socijalistična federacija rhonskega okraja vztraja na svoji zahtevi, da demisijonira Herriot kot župan lionskega mesta.

Pred zbližanjem med Londonom in Moskvo

Zanimiva berlinska informacija. — Sovjetsko uradno poročilo o položaju v Rusiji.

Berlin, 11. avgusta. d. «Berliner Tageblatt» poroča: Angleško zunanje ministrstvo in angleška industrija sta zavzela svoje stališče zoper eventualen prelom z Moskvo. Ta bojazen je sedaj popolnoma izginila in možje, ki so zagovarjali obstoj rusko - angleških odnošajev s pomočjo politike zatezanja, so bili od vseh strani močno podprti.

Chamberlainovo stališče zoper rusofobska ministra Birkenheada in Churchilla se je močno ojačilo. Lahko se reče, da so odnošaji med Rusijo in Anglijo boljši in iskrenejši nego kdajkoli poprej. Na delu so vplivne sile, ki postavljajo med obema državama most. To delo bo posebno močno stopilo v ospredje tedaj, ko bo Nemčija sprejeta v Društvo narodov. Računa pa se celo z možnostjo, da bo Chamberlain v prihodnji zimi poverjen z vzpostavitvijo rusko - angleškega sporazuma.

Moskva, 11. avgusta. m. Položaj v komunistični stranki se da po zadnjem zasedanju tako-le označiti: Vse organizacije so bile pozvane, da se izrečejo o odločitvi centralnega odbora in kontrolne komisije. Vse odločitve se na las strinjajo s stališčem centralnega odbora ter so naperjene proti opoziciji. Centralni odbor stoji in dobra žetev bo njegovo pozicijo le še ojačila. Zoper voditelje opozicije se niso uporabila nobena posebna sredstva. Zinovjev dela v internacijonali ter bo nastopil svoj običajni vsakoletni dopust v južni Rusiji. Laševič in ostali so v Moskvi. Sokolnikov se mudi tri mesece v Parizu. Trockij pa ni sploh niti zapustil Moskve. On dela v glavnem odboru za koncesije ter proučuje dovolitev koncesije za nemško tvrdko Kossel. Njegova pozicija se ni izpremenila. Pri njem ni opaziti nobenega idejnega zbližanja s tendencami opozicije in še manj namena, da bi izkoristil divergence med Kamenjevom in Zinovjevom. V političnem oziru je Trockij disciplinirran član stranke. Baš radi tega mu ni delal nihče neprilik in je ostal na svojem mestu. Nasprotno pa je položaj Kamenjeva, komisarja za trgovino, močno omajan. Glasom zadnjih poročil, je že suspendiran in za njegovega naslednika je določen Mukojan, prijatelj Stalina. V Ukrajini vlada popoln mir. Vsa pozornost ljudstva je osredotočena na žetvi. Ideološke diference med večino in opozicijo obstoje v neenakih mnenjih glede procesa socijalistične obnove sovjetske države.

Šešuan španski

Pariz, 11. avgusta. s. Kakor poroča «Journal» iz Madrida, so španske čete po kratkem boju osvobodile Šešuan. Šešuan je bila zadnja trdnjava Rifovcev.

Tajna politično-gospodarska pogodba med Italijo in Španijo

lp Rim, 10. avgusta.

Uradna «Agenzia Stefani» priobčuje sledeči komunike o prijateljski pogodbi s Španijo:

Italijansko-španska pogodba je plod dolgotrajne diplomatske akcije med obema državama in je nastala na podlagi skrbno pripravljenih pogajanj med Italijo in Španijo. Pogodba nosi ime «madridskega pakta,» ki je z obojestranskimi podpisi pooblaščenih zastopnikov dobil svojo uradno definitivno sankcijo. Temelje temu sporazumu je pomagal postaviti tudi obisk španske kraljeve dvojice v Italiji in poset italijanskega kralja v Madridu. Šele s tema dvema obiskoma so se vezi med obema državama utrdile in okrepile. Poseta sta pa tudi pokazala, da je čas preiti od besed k dejanjem.

Pogajanja za sklenitev dogovora so se vršila po splošnih diplomatskih običajih. Pogodba ostane zaenkrat tajna, obe vladi, italijanska in španska pa si pridržujeta pravico, da posamezna določila sporazuma ali celo kompleten tekst pogodbe o priliki publicirati. Pogodba se predloži v naknaden pregled in odobritev Društvu narodov. Obrazec pogodbe je v glavnem isti kakor sličnih sporazumov z Jugoslavijo, Švico in s Češkoslovaško. Pakt se deli v glavnem na tri dele ter vsebuje splošne določbe, politične klavzule in juridična določila.

Najpomembnejše so politične klavzule, ki tvorijo ogrodje cele pogodbe. Člen 13. določa medsebojno nevtraliteto za slučaj vojne, če bi bila ena ali druga država napadena brez lastne krivde. Juridičen del govori o aplikaciji podrejenih določb, ki jih vsebujejo v načelu že politične klavzule. Posebno važni so v tem delu členi, ki govorijo o koncilijantnosti v gotovih slučajih. Splošne določbe tvorijo okvir pogodbe ter ugotavljajo glavne norme.

Na podlagi sklenjene pogodbe se bodo odnošaji med Italijo in Španijo zboljšali v tem smislu, da se poenostavijo. Pogodba ugotavlja, da imata Italija in Španija ene in iste cilje. Obe zasledujeti načelo ravnotežja zlasti v Sredozemskem morju in v severo-afriških problemih. Obe pogodbeni stranki pa sta se dalje sporazumeli tudi glede skupnih interesov latinskega plemena v Južni Ameriki, glede koristi v Atlantiku ter glede zadev, ki se tičejo italijanskih kolonij v latinski Ameriki, kjer je Španija v primeru z Italijo v premoči.

Gospodarski odnošaji med obema državama so urejeni s posebno trgovinsko pogodbo, ki bo tudi prinesla Italiji in Španiji skupne koristi.

Zanimivi so komentarji vladnih in oficijoznih fašistovskih listov, ki v lepih besedah pretiravajo važnost pogodbe, katere skrita ost je naperjena predvsem proti Franciji.

«Tribuna» piše: Prijateljska pogodba med Italijo in Španijo pomeni zaključek tihih pogajanj, ki so se že dolgo časa vršila med obema državama. Na ta način odgovarja Italija na neslanosti onih, ki jo v «parlamentarnih akademijah» obtožujejo imperijalizma. Tako govori Italija po prijateljski pogodbi z Jugoslavijo in po arbitražnem paktu s Švico. Važnost te pogodbe je očividna. Italija in Španija sta sosedi v Sredozemskem morju, kjer mora Italija braniti največje življenske interese. V trenutku, ko položaj v severni Afriki še ni definitivno urejen, more sporazum med obema latinskima državama samo utrditi njihovo medsebojno pozicijo. Poleg tega imata Španija in Italija v južni Ameriki široko akcijsko polje, kjer bo prijateljsko sodelovanje rodilo sijajne sadove.

«Lavoro d'Italia» pravi, da je maroška vojna zavlačevala sklep pogodbe, da pa sedaj ni več nobenega razloga, ki bi razdvojeval obe državi.

«Corriere d'Italia» zatrjuje, da je pogodba s Španijo veliko delo fašistovske vlade, ki je hotela podati svetu primer popolnoma nove politike.

«Giornale d'Italia» opozarja, da Španija in Italija nimata skupnih interesov samo v Sredozemskem morju, temveč tudi v severni Afriki. V Sredozemskem morju je prostora dovolj za vse sredozemske narode in tudi za Anglijo. Prijateljska pogodba med Rimom in Madridom, ki jamči za pravice obeh držav na Sredozemskem morju, ni naperjena proti nikomur in ne vsebuje ničesar, kar bi ogrožalo evropski mir.

London, 11. avgusta (brž.). Zunanje ministrstvo je presenečeno po skrivnem načinu, s katerim je prišlo do podpisa italijansko-španske prijateljske pogodbe. «Daily Herald» piše, da je pogodba protiangleškega značaja. «Daily Telegraph» pa meni, da ne vsebuje pogodba ničesar važnega.

Potres v Podkarpatski Rusiji in na Islandiji

Užhorod, 11. avgusta. s. Včeraj ob 2. popoldne je bilo v mestu Berezné v Podkarpatski Rusiji več potresnih sunkov. Zemlja je valovila tako zelo, da so bile številne hiše poškodovane. Dimniki so padali na cesto. Človeških žrtev dosedaj ni bilo.

Kodanj, 11. avgusta. s. Po vesteh iz Reykjavika divjajo v vseh delih Islandije potresi. Zemlja se tresc že 24 ur nepretrgoma. Mnogo hiš se je podrlo in prebivalstvo je brez streh. Stvarna škoda je ogromna. V Severni Islandiji so pričeli bruhati vulkani, in sicer v Askayi, kjer se je pojavil vsled [illegible] prirodnih pojavov nov otok.

Angleški rudarji v težkem položaju

Danes je že 104 dan stavke in vendar še ni upanja na ugodno rešitev. — Stavkujoči prosijo za denarno pomoč v Rusiji, Ameriki in Indiji.

London, 11. avgusta. (brž.) Večina, ki je odklonila predloge cerkvenih poglavarjev za rešitev premogovne krize je razmeroma majhna. Za predloge je glasovalo 333.000 proti pa 367.000 rudarjev, 500.000 pa se jih je vzdržalo glasovanja. Splošno se domneva, da se bo vsled tega glasovanja število delavoljnih rudarjev zvišalo. Na vsak način je ta rezultat precejšne presenečenje za politiko rudarskih voditeljev, ki bodo morali iskati nova pota za rešitev premogovne krize. Lastniki premogovnikov v Noting hampshireju in v Derbishireju so povabili zastopnike rudarjev na razgovor za rešitev spora v teh dveh okrajih.

London, 11. avgusta. s. «Westminster Gazette» piše glede odklonitve predloga cerkvenih poglavarjev, da je spravil ta sklep izvrševalni odbor rudarske zveze v dilemo. Njeni delegati bodo z ozirom na to zahtevali pred konferenco polnomočja za pogajanja na podlagi sedemurnega delavnika.

London, 11. avgusta. (brž.) Predlogi krščanske industrijske zveze so pospešili tendenco, da se premogovni spor reši na podlagi krajevnih dogovorov. Tajnik Cook meni, da solidarnost rudarjev ni trpela tekom zadnjih štirinajstih tednov. Obenem naznanja, da bo izid glasovanja prišel v razpravo na konferenci rudarskih delegatov v pondeljek, kjer se bo izkazalo, da ostajajo rudarji solidarni pod geslom eden za vse in vsi za enega. Mnogo se kritizira način glasovanja in se obenem trdi, da izidi ne odgovarjajo faktičnemu stanju stvari.

Ob priliki stodnevnega trajanja premogovne stavke je odposlal tajnik rudarske zveze Cook ruskemu kmetskemu in delavskemu prebivalstvu pismo, v katerem se zahvaljuje za dosedanje podpore in prosi za nadaljno denarno pomoč. Ravnotaka brzojavka je bila odposlala indijskim avtonomistom.

Newyork, 11. avgusta. (brž.) Semkaj je dospela delegacija angleških rudarjev, da izposluje finančno podporo od ameriške rudarske zveze.

Politična situacija v Češkoslovaški

Pred ostrimi političnimi boji.

R. Praga, 9. avgusta.

Poletnega političnega mrtvila v tem času navadno še ni konec, letos pa politična razpravljanja ne prenehajo. Zlasti tisk drži javnost v neprestanem zanimanju za politične zadeve. Deloma se v njem zrcalijo odmevi poslednjega zasedanja narodne skupščine, deloma se kujejo že načrti za bodočnost. Tako je naznanil «Morgen», da je za jesen že zagotovljena parlamentarna večina in manjšinska vlada v tem smislu, da bi tvorile večino češkoslovaške meščanske stranke s takozvanimi aktivističnimi nemškimi strankami, vlado pa posamne češkoslovaške stranke. Ta trditev, katero je list podpiral z dozdevno izjavo politika češke republikanske stranke (agrarne), je bila že zavrnjena po samem organu te stranke «Venkovu». Večina poročil in premotrivanj o tem, kaj bo jeseni, sloni na govoricah in kombinacijah. Doslej še ni dogovora o nobeni stvari.

Ni izključeno, da je med meščanskimi strankami bivše češkoslovaške koalicije in nemškimi aktivističnimi strankami prišlo do začasnega sporazuma o daljšem postopanju, oziroma o sklicanju parlamenta. Iz izjav nemških strank ni očitna nepripravljenost za sodelovanje. Ako bi prišlo do njega, bi bilo zgrajeno na temelju gospodarskega programa. Narodno-politična vprašanja bi ne bila rešena. Stranka čsl. narodne demokracije (Kramařova) na primer, ki je v meščanski koaliciji, izjavlja stalno, da ne pripusti v nobenem slučaju ničesar, kar bi porušilo narodno lice čsl. države.

Na drugi strani se poraja misel obnove vsenarodne koalicije. Soc. demokratje sicer razglašajo, da pojdejo znova v opozicijo in tudi s strani čsl. socijalistov se čujejo podobni glasovi, treba pa jih je sprejemati zelo oprezno. Tako je v soc. demokraciji mnogo takih, ki bi pozdravili vstop soc. demokracije v vladno večino in v vlado. Veliko upanje polagajo na bivšega min. predsednika Švehlo, da se po svojem povratku iz tujine oprime političnih zadev in ki naj čsl. soc. demokraciji pomaga iz zagate, v katero je zašla po svoji krivdi. Vršijo se hudi poskusi za združenje socijalističnih strank, mogoče tudi komunistov za enotni soc. blok. Čsl. soc. demokracija se trudi za zbližanje z nemškimi sodrugi. Ne more pa se še nič reči, kake uspehe bo imelo prizadevanje za stvoritev soc. bloka. Ta stvar je komplicirana radi notranjega spora v stranki čsl. socijalistov, kjer se ostro borita Klofačeva smer, ki jo vodijo drži realisti, in smer posl. in bivšega ministra Stříbnega, ki se opira na stare, narodnoradikalne stebre stranke. O sporu bo sklepal izredni zbor stranke, ki bo sklican v septembru. Edinstvo stranke je radi teh dogodkov silno trpelo in vprašanje je, ali ne pride do razkola. Bivši prisednik deželnega odbora F. S. Frabša je že začel izdajati opozični tednik «Narodni Socialista». Stvari pa ni treba pripisovati večjega pomena, ker njegovi akciji škodi okolnost, da je Frabša sam zadet po neki finančni aferi, radi katere je odšel iz stranke čsl. socijalistov.

Tako je notranja politična situacija v Češkoslovaški v stanju razmotrivanj in priprav za jesensko zasedanje parlamenta. Javnost pa je zaposlena povsem s slučajem generala Gajde, ki je službeno sicer likvidiran z izjavo, da se generalu ne more nič kaznjivega očitati, a ki bo gotovo še rodil težke posledice, ker je bil Gajda prisiljen zaprositi za superarbitracijo in se okrog njega zbira prav odločna četa njegovih somišljenikov.

•

Praga, 11. avgusta s. Meščanske stranke so včeraj nadaljevale svoja zaupna posvetovanja o uradnem komunikeju v aferi generala Gajde. K posvetovanjem narodnih demokratov je prišel general osebno v paradni uniformi z vsemi odlikovanji. V splošnem prevladuje mnenje, da naj bi bil ves obtežilni materijal proti generalu objavljen Narodni demokrati (Kramařova stranka) še dalje napadajo zunanjega ministra in tudi predsednika Masaryka. Večerna izdaja lista »Narodni listy« kliče dr. Benešu »Quousque tandem Catilina« in zahteva naj dr. Beneš odstopi. »Rule« napoveduje odločilen čas Če bodo z najvišjih mest ljudje odstavljeni samo vsled tega, ker nočejo ukloniti kolena pred »socijalistično-humanim veličanstvom« bo treba odstraniti vse one, ki skrivaj ali javno propovedujejo komunizem ali one, ki so s svojimi socijalističnimi legitimacijami postali vplivni faktorji in imajo danes najvišja mesta v državi. List zaključuje svojo filipiko z besedami: Sedanjega režima mora biti konec, pa naj velja, kar hoče!

Važni razgovori v Atenah

Atene, 11. avgusta. r. «Mesaggero d'Athen» poroča, da je zunanji minister sprejel poslanika Gavrilovića ter svetnika beograjskega zunanjega ministrstva Antića. Razgovor je trajal poldrugo uro. Za tem je zunanji minister Rufos sprejel Avramovića ter mu izročil načrte četrte konvencije, ki vsebuje posebne klavzule o jugoslovenski coni v Solunu in o prometu na progi Solun-Gjevgjelija. Avramović se je z Rufosom razgovarjal o vseh določbah te konvencije, ki jih bo zunanji minister proučil naknadno s svojimi strokovnimi svetovalci. Ko bo to proučevanje končano, bo Rufos ponovno pozval Avramovića k razgovoru o pripombah, ki bi jih grška vlada eventualno postavila z ozirom na njegov načrt konvencije.

London, 11. avgusta. r. «Westminster Gazette» piše, da bo atenski sporazum med Grško in Jugoslavijo o solunski železnici brez dvoma uvod k obnovi pogajanj za obnovitev zveze med Grško in Jugoslavijo. Obnovljena pogajanja o tej zvezi bodo tem važnejša, ker bodo prisilila bolgarsko vlado, da bo morala ugoditi zahtevam note, s katero zahteva beograjska vlada razbitje makedonskega komiteja.

Odmevi Clemenceaujevega pisma v Ameriki

l London, 10. avgusta.

«Times» poročajo, da odprto pismo, ki ga je naslovil bivši francoski ministrski predsednik Clemenceau na naslov ameriškega prezidenta Coolidgea, ni napravilo onstran oceana tako ugodnega vtisa, kakor so si predstavljali nekateri krogi na Francoskem. Do uspeha ni mogel pripomoči pismu niti Clemenceaujev sloves, ki je drugače v Ameriki dober, ker je bil Clemenceau tisti mož, ki je vodil Francijo k zmagi. Američanom je namreč še preveč živo v spominu, da je Clemenceau ustvaril «železni mir». Poleg tega je razpoloženje v Ameriki Franciji neugodno posebno z ozirom na kalkulacije finančnikov, ki neprestano delajo račune o tem, koliko je Francija potrošila po vojni za vojaške namene in s kolikimi vsotami je podprla svoje tihe zaveznike. Tudi stroški, ki jih je imela s kolonijami, pomagajo ubijati njen kredit.

Clemenceaujevo pismo je bilo predloženo predsedniku Zedinjenih držav v nedeljo zvečer. Coolidge je sklenil vzdržati se sleherne opazke. Zadeva je prešla sedaj iz rok eksekutive ter iz območja komisije za dolgove v roke kongresa, ki bo predlog ali sprejel ali pa ga zavrnil. Prezident Coolidge zastopa naziranje, da se z ozirom na Francijo ne more napraviti nobena izjema. Stvar bo torej morala iti svojo normalno pot.

V zakladnem ministrstvu se je ugibalo o možnosti vpliva, ki bi ga uteguil zastaviti Clemenceau v francoski zbornici, kjer bi eventualno utegnil pomagati pokopati ratifikacijo, potrebno za dovolitev zunanjih kreditov na račun okrepitve in stabilizacije francoskega franka. V Ameriki se Clemenceaujev nastop presoja tako, da je hotel predstaviti ameriško stilizacijo svojim rojakom v napačni luči. «Tiger» je skušal Francozom dopovedati, da hoče Amerika s svojimi zahtevami izsiliti od Francije rekompenzacijo v obliki francoskih ozemelj.

Vzrok za to razlago pa črpajo ameriški krogi deloma iz pisanja «Chicago Tribune», ki je pred kratkim omenila, da bi morala Francija prodati svoje otoke v zapadnih indijskih vodah. Drugi list, izrazito trgovsko glasilo, pa je namigaval, da bi bilo treba Francijo zadolžiti za posojilo na ta način, da bi prevzela kaka ameriška družba francoske telefone. Toda posebno drugi nasvet ni izvedljiv, ker je Francija v telefonskem omrežju zvezana s celo vrsto evropskih mest. Tu pa je treba imeti pred očmi dejstvo, da je ta načrt še težje ostvarljiv kot prvi, ker so telefoni v večini evropskih dežel monopol države, te pa bi se takemu aranžmanu brezdvomno uprle.

«Daily Telegraph» ugotavlja, govoreč o Poincaréjevi nameri, da bi se ratifikacija francosko - angleškega in francosko - ameriškega dolga odgodila, da je ta načrt napravil v vseh interesiranih ameriških krogih slab vtis. Francija, pravi list, ima velike obveznosti napram Angliji, pa se jih brani. Spričo tega dejstva ni čudno, če se stabilizacija franka ne more izvršiti, kar je posebno želja angleških finančnikov. Če pa ne bo Francija uredila svojih odplačilnih obveznosti z Anglijo in Ameriko, bo zastonj prosila za britanske in ameriške kredite. Teh ne more dajati nihče na prazno in brez garancije.

New York, 11. avgusta (brž.) Senator Borah smatra za svojo dolžnost, da odgovori na Clemenceaujevo pismo. Njegov odgovor se bo glasil, da je Amerika pripravljena plačati za svoje ideale, noče pa v nikakem slučaju podpirati versailleskega miru in pospeševati razvoja francoskega militarizma.

Klerikalni manever za osleparjenje slovenskih trgovcev in obrtnikov ne uspeva

Klavrn potek včerajšnega «zaupnega sestanka».

Kakor smo poročali, so klerikalci za včeraj dopoldne sklicali v hotelu Štrukelj zaupni sestanek, na katerega so poleg svojih vabili tudi pristaše nekaterih drugih strank. Vabilo sta podpisala gg. Jelačin in Ogrin kot oficijelna zastopnika Trgovske zbornice, kar je seveda očita zloraba. Šlo je za to, da se pod krinko nekake nadstrankarske liste uvede akcija proti postavitvi kandidatur za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo s strani trgovskih in obrtniških strokovnih organizacij ter da se na ta način tem bolj olajša boj klerikalne stranke za osvojitev stanovske zbornice slovenskih trgovcev in obrtnikov. Klerikalna intriga ni uspela. Vabilom, ki so jih razposlali širom Slovenije mnogim uglednim trgovcem in obrtnikom pod prevarantskim vidom, da gre za konferenco, ki jo sklicuje presidij Trgovske zbornice, se je odzvalo vsega skupaj le kakih 25 oseb, po veliki večini pristašev klerikalne stranke. Od uglednih trgovcev in obrtnikov iz Ljubljane in z dežele ni bilo skoraj nobenega. Na sestanku je vladalo precej mučno razpoloženje in do sklepov ni prišlo. Klerikalci so stavili take zahteve, da so se jih celo najnaivnejši med onimi, ki dosedaj še niso spregledali klerikalnega manevra, ustrašili.

Po sestanku nam je eden izmed udeležnikov izjavil sledeče: »Videl sem, da nas hočejo klerikalci porabiti le za nekak »kanonenfutter«. Toda motijo se. Za gg. Ogrina in tovariše mi zavedni obrtniki in trgovci seveda ne gremo po kostanj. Mi dobro vemo, da niti klerikalni obrtniki g. Ogrina ne marajo, a še bolj vemo, da bi se reklo upropastiti Zbornico, ako jo pomagamo izročiti komandi klerikalne stranke. Klerikalci računajo na to, da bo morda g. Jelačin šel čez drn in strn ž njimi, ker so ga napravili za predsednika Zbornice, ali se motijo, ako mislijo, da bomo napredni trgovci in obrtniki brez razlike strank te račune honorirali z našimi glasovi. Mislim, da postaja gospodom SLS to že precej jasno. Tudi odkrito rečem, da se nam hinavski in brezvestni napadi klerikalnega časopisja na SDS, katere pristaši so toliki naši najodličnejši in najbolj delavni tovariši, studijo. Klerikalci pravijo, da se bo Zbornica, če jo dobijo v svoje roke, borila »proti centralizmu«, katerega največji podporniki v dejanjih so baš oni sami. Naj pokažejo raje svojo naenkrat tako žgočo ljubezen za slovenskega obrtnika in trgovca na drug način. Naj razpustijo svojo Gospodarsko zvezo, v kateri so centralizirali svojo trgovino pod zadružno krinko, da delajo slovenskemu trgovcu konkurenco, naj demontirajo obrtniške delavnice po svojih zavodih in samostanih, da bo slovenski obrtnik lažje dihal, naj razpustijo svoje konzume, v katerih se igrajo gg. župniki in kaplani trgovce in obrtnike — prosto taks in davkov, pa bomo verjeli, da jim je res za povzdigo našega stanu.

Mi nismo šalobarde, da bi se dali od klerikalne gospode pitati s frazami in gnati v boj proti onim stanovsko zavednim tovarišem, ki hočejo, da bodi nova Zbornica torišče resnega in treznega dela za koristi in napredek slovenske obrti in trgovine.«

Dogodki v Mehiki

Kako opravičuje predsednik Calles svojo cerkveno politiko.

Predsednik mehikanske republike Calles je podal v razgovoru z ameriškimi časnikarji, katere je sprejel na svojem gradiču v Chapultepacu, zanimive izjave o stališču svoje politike do katoliške cerkve. Odločno je zanikal glasove o posredovalnih predlogih med Mehiko in Vatikanom ter je izjavil, da ne bi bil nikdar sprejel nobene intervencije, ki bi hotela posredovati v prilog cerkvi in zmanjšati strogost dekretov, ki jih je izdala vlada v zadevi verskih vprašanj.

Calles je dejal: «Vsako posredovanje odklanjam že radi tega, ker v obstoječem primeru ne gre za nič drugega kot za poslušnost, ki jo velevajo postave. Poslužil sem se sredstev, ki morajo radi njih uporabe imeti popolen učinek. Nikjer ne vidim vzroka, čemu bi smeli duhovniki rimsko-katoliške ali katere druge cerkve zametavati predpise. Vlada ne more upravljati cerkve. To v ostalem tudi ni njena naloga. Cerkve pa so last celokupnega prebivalstva. Država kot lastnik cerkva in vsega, kar spada k njim, pa se zadovoljuje s tem, da pozna osebe, katerim je poverjena uprava cerkvenih hramov. Zanima jo samo to, kar spada izven bogoslužja, ki je dovoljeno in svobodno ter v ničemur omejeno. Vse, kar spada v duhovni svet, vlade ne zanima in vlada se v te stvari niti ne meša.

Kar se tiče mene osebno, je nadaljeval Calles, sem zelo širokogruden. Meni so vsa veroizpovedovanja enakovredna. Ne podcenjujem, niti precenjujem nobene vere, ne katoliške, ne protestantske in nimam nič niti zoper budizem, zoper židovstvo in muslimanstvo. Vsaka vera zasluži spoštovanje, katerega jim nihče ne krati.

Kar je tako silno prestrašilo katoliško duhovščino, je preureditev kazenskega zakonika. Zakon veleva, da duhovščina ne sme podvzemati nobenih dejanj, ki nasprotujejo državnim postavam. Postava zabranjuje vsakršen čin, ki ni v skladu z njenimi interesi. Če torej katoličani nimajo namena upirati se državnim postavam, čemu kriče in vpijejo ter se čutijo prizadete? Če bi se ne bila uvedla ta prepotrebna zaščita, bi katoliška duhovščina še dalje hodila ista pota kakor doslej ter bi uganjala take reči, ki niso v interesu države, ampak od katerih ima korist ona sama.

Iz mnogih krajev države poročajo o incidentih med katoličani in protestanti. Ponekod je morala poseči v tok dogodkov celo policija z orožjem. V mestu Mehiki se je vršilo zborovanje, ki se je razvilo v pravcato protiversko manifestacijo. Na shodu sta govorila dva, za katoliško cerkev Herrera Lasso, v imenu države pa državni tajnik Leon. Slednji je zastopal naziranje vlade v verskih vprašanjih.

Poleg tega zborovanja se je vršila še druga skupščina, na kateri sta govorila zopet dva. Shod je sklicala liga za obrambo verske svobode. Na tem zboru je govoril tudi mehikanski prosvetni minister Casaurano. Povdarjal je zlasti stališče vlade, ki nikakor ne misli odpraviti verskega pouka iz šole. Mehikanska vlada se bo držala pravila, da se verski pouk ne sme odpraviti ker je od njega odvisna moralna vzgoja mladine.

•

Mexico City, 11. avgusta. s. Nadškof v Puebli je stavil nov predlog glede premirja v cerkveni stavki. Predlagal je, naj bi predsednik Calles odložil svoje sklepe v cerkvenih vprašanjih do sklicanja posebnega kongresa, pri čemer je izrazil upanje, da bi kongres storil manj ostre ukrepe. Škofje so objavili izjavo, v kateri zanikajo, da bi bili katoličani nelojalni. Če bi prišla Mehika v oboroženi konflikt s kako drugo državo, bi mehikanski katoličani lojalno podpirali vlado.

Politične beležke

Priznanje železničarjem

Kakor poročajo iz Beograda, je prometni minister Vasa Jovanović izjavil novinarjem o železniških nesrečah zadnjih dni: «Te nesreče, ki so se dogodile, obžalujemo, toda z ozirom n to, da so posamezne proge ne samo preobremenjene, temveč tudi preveč preobremenjene, se mora priznati, da je število nesreč minimalno. V ostalem dela vsled preobremenjenosti prometno osobje tako požrtvovalno in s tako ogromnimi napori, da jim jaz kot prometni minister izrekam odkrito priznanje in da se jim divim.»

Sami sebe bijejo . . .

»Slovenec« se zgraža, ker mora vsako društvo, ki hoče imeti na svoji veselici srečolov, zaprositi za dovoljenje ministrstvo za kmetijstvo in vode. Sicer kaže ravno pri tem »Slovenčev« člankar mnogo nevednosti, vendar pa je to postranska stvar, glavno je, da pride po dolgem klobasanju do zaključka, da je tega vnebovpijočega centralizma kriva SDS. Samostojni demokrati so krivi, da morajo gasilna in prosvetna društva prositi za srečolov pri kmetijskem ministrstvu, četudi samostojni demokrati tega ministrstva nikoli niso imeli v svojih rokah. Res pa je, da so imeli klerikalci ponovno ministrstvo za kmetijstvo in vode v svojih rokah in da je bil nazadnje izmed njih kmetijski minister dr. Kulovec, ki bi bil mogel z eno potezo svojega peresa odpraviti famozno naredbo, da mora vsako društvo za najmanjši srečolov prositi za dovoljenje kmetijsko ministrstvo! »Slovenčeva« obtožba je zaradi tega obtožba bivših klerikalnih ministrov dr. Kulovca in Roškarja ter njujinega centralističnega upravljanja. Končno pa obtožuje »Slovenec« tudi radikale in radičevce, s katerimi bi radi klerikalci skovali svojo »proticentralistično« kandidatno listo za trgovsko in obrtniško zbornico, predvsem seveda sedanjega ministra za kmetijstvo g. Pucija, na katerega pa sami tudi še niso v svojem »proticentralizmu« apelirali, naj odpravi omenjeno naredbo. Kljub temu bodo seveda v »Slovencu« še nadalje krivi za centralizem naših klerikalcev — samostojni demokrati, zakaj če bi klerikalno časopisje ne lagalo in obrekovalo, bi sploh ne imelo kaj pisati.

Nikićevci o dr. Pernarju

Med radičevci in dr. Nikićevimi pristaši se vrši hud boj. Na obeh straneh trdijo, da nasprotna akcija ne uspeva, in oboji se trudijo, da bi si zagotovili nadaljno naklonjenost dosedanjih volilcev. Sedaj priobčujejo beograjski listi izjavo dr. Nikićevega kluba proti dr. Pernarju, ki pravi: »Med tem ko St. Radić leta po Bosni, da bi paraliziral, — ako bi mogel, kar pa se ne bo zgodilo, — akcijo skupine dr. Nikića, ki poganja korenine se je njegov zborovalni komisar dr. Pernar že vrnil v Beograd. Potem ko se je proslavil v Pazovi in Zenici s protiustavnimi naredbami o aretaciji onih, ki nočejo več poslušati nedoslednega St. Radića, se je dr. Pernar potrudil, da vara beograjsko javno mnenje. Izjavil je nekemu jutranjemu listu, da se o akciji skupine dr. Nikića niti govoroti ne izplača. Na zabavljanje dr. Pernarja ne bomo odgovarjali, vprašamo pa samo, zakaj leta St. Radić po Bosni, zakaj je pustil dr. Pernar aretirati predsednika naše organizacije v Zenici in zakaj je dr. Pernar prihitel v Beograd, da razširi svoje netočnosti, ako je akcija dr. Nikića uničena.« Kakor se vidi iz navedenega, se radičevska gospoda pošteno grize med seboj. Ako pomislimo tudi na to, da je dr. Pernar državni podtajnik, dr. Nikić pa v isti vladi minister, potem si tudi že lahko predstavljamo, kolik je sporazum v vladi toliko slavljenega »sporazuma«.

Naši kraji in ljudje

Ure groze in strahu v Rim. Toplicah in Laškem

Nevarnost v naših krajih minula. - Pri Baji Dunav predrl nasip.

Velika voda, ki prihaja od Maribora nizdol, je že objela Dravo pri Dolnjem Miholjcu in pričakujejo v Osjeku glavni val v noči od sobote na nedeljo. Nevarnost v tamkajšnjih krajih je zelo velika in se je bati, da pride do nove povodnji. Vendar škoda ne bo večja, ker so polja in travniki tamkaj še vedno pod vodo. Večja škoda more nastati le na nasipih, ako jih valovi zrahljajo ali poderejo.

Po poročilih iz Baje je Dunav tamkaj včeraj na madžarski strani prebil nasip in udrl z vso silo v madžarsko kotlino. Na naši strani pri Bezdanu zopet z mrzlično naglico utrjujejo nasipe. Po vsej severozapadni Bački je zopet predpisano prisilno delo. Ako je vest, da je Dunav pri Baji predrl nasip, resnična, potem so naše pokrajine pri Apatinu že izven nevarnosti, ker si je poiskal Dunav izhod že pri Baji.

Sava pri Zagrebu naglo pada. V torek zjutraj je dosegla 4.38 m in s tem kulminacijo. Tako visok vodostaj v Zagrebu še ni bil nikdar zabeležen. Popoldne pa je pričela naglo padati. Proti večeru je padla že na 3.66 m, pri Podsusedu na 3.50 m. Tudi v okolici se je voda že vrnila v struge in je nevarnost že popolnoma minila.

Težke ure v Rimskih Toplicah

Savinja se je sedaj popolnoma povrnila v svojo strugo, nad krasno pokrajino in divno okolico ter nad uničenimi vrtovi, njivami in travniki, blatnimi in razoranimi cestami ter razrušenimi mostovi je zasijalo modro nebo in blagodejno svetlo solnce. Pogled na opustošenja v Rimskih Toplicah in okolici je skrajno žalosten. O katastrofi sami, ki je zadela v nedeljo Rimske Toplice z okolico, nam poročajo še sledeče podrobnosti:

Potoka Ogična in Gračnica sta se spremenila v nedeljo do mraka v deročo hudournika, ki sta valila kamenje in odnašala prst, seno, les in mostove. Savinja se je spremenila v ogromno deročo reko, ki je bučala kakor orkane. Divji valovi so sipali bele pene visoko v temno noč, curki dežja so jih bičali nazaj v strugo. Voda je naraščala od ure do ure skoro za meter. Okrog polnoči je pričela Savinja prestopati svoje najvišje bregove in se je razlila najprej čez nizko ležeča polja in travnike pod Šmarjeto v bližini lesenega mostu. Savinja je bruhala vedno nove visoke valove preko bregov, ruvala drevje, odnašala zemljo, valila s seboj hlode, deske, ograje, drva. Tupatam je plaval po vodi prešič, ovca i. t. d. V kratkem je stala voda tudi ob postaji čez meter visoko in udrla v spodnje postajne prostore. Posebno hudo je bil prizadet sosednji hotel »Nova pošta«. Prostorne kleti so bile kmalu napolnjene do vrha z vodo, ki je dvigala in prevračala pohištvo in ogrožala vse, kar ni bilo pritrjenega. V lepem gostilniškem salonu, spremenjenem nenadoma v velikanski bazen, je voda iztrgala in dvignila pod. Enako je pustošila v zraven ležečem poštnem uradu in stanovanju upraviteljice. Pošta se je morala izseliti in so jo prepeljali s splavom na postajo, kjer se je začasno namestila v zgornjih postajnih prostorih ob tirih, ki niso pristopni za vodo. Železničarji so delali celo noč vztrajno pri reševanju in osiguranju svojih naprav, gasilci, ki so bili alarmirani ob 1. ponoči so požrtvovalno spravljali na varno, kjer in kar je bilo treba. Edino v Toplicah niso čutili strahotne noči. Tudi divni kopališki park in krasni nasadi niso bili opustošeni.

V prvi zori v ponedeljek je doletela katastrofa tudi Šmarjetenski most, ki so ga šele lani znova postavili, večinoma s prostovoljnimi prispevki. Ob 4.30 zjutraj je došlo namreč iz Laškega poročilo, da nosi Savinja s seboj velikanski železen kotel. Slutiti je bilo, da most ne bo vzdržal udarca, čeprav je trdno kljuboval silnemu pritisku vode, ki je že drvela preko njega. Nekaj pred 4.45 je pridrvel z velikansko silo usodni kotel, zadel ob most, nakar je nastalo hreščanje, lomljenje in pokanje. Visoko se je zapenila voda, most se je udal in prelomil. Približno četrtina mostu na Šmarjetenski strani je ostala na mestu, ostale tri četrtine pa so obvisele na nekaterih vozeh in nihale v vodi. Del stebrovja je odplaval za kotlom. Viseči del so pozneje gasilci privezali na še stoječi del, kajti sicer bi bila nevarnost, da se porušijo tudi nižje ležeči mostovi.

Ob 6. zjutraj je dosegla voda višek. Pri Šmarjeti je izgledala kot velikansko drveče jezero, segajoče od železniškega nasipa do vasi, kjer je segala tik do prvih hiš. Kleti so bile že polne vode, hiša posestnika Purka vsa v vodi. Pri postaji je stala voda 1.20 m visoko, v spodnjih postajnih prostorih 30 cm, v bližnjem hotelu in pošti nad pol metra. Okrajna cesta proti Zidanemu mostu je mestoma vsa izginila v vodi, tudi proti Laškemu se je spremenila v reko. Dolinici Ogične in posebno Gračnice sta bili neprehodni in neporabni za vsak promet. Vedno enako visoko je pljuskal razdivjani, umazano rjavi uničujoči element. Tako visoke vode ne pomnijo v kraju niti najstarejši ljudje. Leta 1901 je bila slična povodenj, vendar je segala voda ob postaji le meter visoko. Šele v ponedeljek ob 7. zjutraj je pričelo olajšujoče počasno padanje vode. Pri jutranjih vlakih je bilo zanimivo opazovati prevažanje od mosta do postaje in na postajno stran sploh. Kar tri vrste vozil so vzdrževale po blatnem umazanem jezeru zvezo: improviziran, iz vrat in namiznih plošč sestavljen splav, čoln lastnega izdelka in pa velika kad za klanje prašičev.

Laško od l. 1868. ni doživelo poplave

Take povodnji, kot je bila od nedelje na ponedeljek nismo imeli od l. 1868. Savinja je dosegla 5 m nad normalo. Laško je doživelo strahotno noč, kakor menda še nobeno. Vse je bilo na nogah, vse je delalo in reševalo, da prepreči še večje nesreče. Voda je preplavila kopališki park, drla proti trgovcu Zorku, rudniškemu konzumu, Šketu in občinskemu travniku, kjer bi se imela vršiti velika gasilska veselica. Tam je odnesla pripravljene paviljone, kolikor jih niso mogli rešiti, in imajo gasilci veliko škodo. Priporočamo občinstvu, naj društvu v tej nezgodi pomaga po svojih močeh. Še bolj nesrečen je vrtnar g. Bobek. Že tretjič mu je letos preplavila voda njegov vrt in celoletni trud je uničen. Težko prizadetemu možu bo treba na vsak način pomoči Kopališče ima milijonsko škodo. Ali se bodo našli uvidevni možje, ki bodo spoznali potrebo regulacije ali zajezitve Savinje mimo trga. Olepševalno društvo je utaknilo letos lepe tisočake v svoje kopalne kabine, pa je zopet vse uničeno. In vsi oni privatniki in občina in drugi faktorji, ki so letos skoro smo zato tu, da trpijo škodo in plačujejo, ali ne bo vseh teh minila dobra volja? Vlada pa pritiska po svojih organih na vse, naj prispevajo za Rdeči križ in poplave v najbogatejšem delu naše države. Kakor čujemo, je napravil okrajni zastop vlogo na srezko poglavarstvo, da se ukine pobiranje milodarov za Rdeči križ in da se že nabrana vsota porabi za domači okraj. To bi bilo edino umestno, kajti mi nimamo poplavljencev, ki jim ostane, če jim voda poplavi 100 oralov, še 500 oralov. Imamo namreč le take, ki jim ne ostane prav nič, če jim voda odnese 2 orala. Pojdite pogledat v Rečico in proti Jurkloštru, ozrite se na Hrastnik in Dol, pa se boste o tem prepričali!

Cesta Rimske Toplice do Jurkloštra bo do sobote radi opustošenja po poplavi zaprta. Dotlej jo bo okrajni zastop zopet toliko popravil, da bo porabna. V torek si je ogledala komisija cestne proge od Tremerij proti Zidanemu mostu in Hrastniku. Kar ni razdejala in raztrgala zadnja poplava, je to temeljito opravila sedanja. Na sto in sto metrov so raztrgane ceste, zasute so od plazov, odnešeni propusti, gramoz, mostovi. Dočim je znašala škoda pri zadnji povodnji 400.000 Din, je sedaj še hujša. Kdo bi danes iskal vzrokov, pomoči je treba in država bi z njo ne smela šteditі.

Opustošenje v Gradcu v Beli Krajini

Zadnja vremenska katastrofa je napravila tudi pri nas precej škode. Lahinja je narastla za 5.5 m nad norm., česar ne pomnijo najstarejši ljudje. Največ škode je napravila voda v skladiščih nekega tukajšnjega trgovca, kjer je stala nad meter visoko in uničila vso zalogo suhih barv, kleja, soli, mila in drugega materijala. Poleg tega mu je hotela odnesti še čebelnjak s 16 panji, ki so bili do polovice v vodi tako, da je uničena vsa zalega in z njo najbrž tudi panji. Škoda je zanj tem bolj občutna, ker je bilo tekom zadnjega pol leta večkrat vlomljeno v njegovo trgovino in mu je pred meseci poginil 5 000 Din vreden konj. Razen tega so bili močno ogroženi od narastle Lahinje gostilničar Dim, kovač Strugar in Zelencova žaga z mlinom. Pri enakih elementarnih nezgodah, ko se bije boj med človekom, njegovimi koristmi in napravami, ter na drugi strani proti razdirajočim silam narave, bi bila na mestu pomoč gasilnega društva.

Poplava v Zagrebu
Poplavljena Cvjetna ulica na periferiji Zagreba.

Kulturni pregled

Smrt gledališke igralke v Novem Sadu. Na posledicah operacije je umrla zadnje dni bivša članica novosadskega gledališča Zora Petrovićeva. Pokojnica je imela največje uspehe na odru v Nicodemijevem «Scampolu» ter v Mannersovi sentimentalni igri «Peg».

Predstoječa sezona gledališča ruske drame v Pragi. Po razhodu poslednje secesije moskovskih Hudožestvenikov, ki je zadnja leta taborila na Češkoslovaškem, se je osnoval «Teatr ruskoj drami». Predsednik ustanove je prof. dr. Polivka, kateremu stojita ob strani ruska pisatelja Urvancev in Čirikov. Ta uprava pripravlja sedaj «Sneguljčico», dramo pisatelja Ostrovskega, obenem pa se študira delo češkega pisatelja Stropežnickega «Naši furijanti». Sezona ruskega odra se otvori meseca oktobra v gledališki dvorani «Meščanske Besede» z omenjenimi «Furijanti». Ruski oder razpolaga tudi s svojim orkestrom in misli tekom letošnje sezone uprizoriti več del glasbenega značaja.

Baletne novosti moskovskega Velikega gledališča. Rusija, ki ima velike tradicije v plesni umetnosti, ne popušča v tej stroki niti sedaj po vojni, ko je kriza gledališke umetnosti zelo ostra. Pravkar sporočajo iz Moskve, da pripravlja tamošnji «Veliki teatr» Čajkovskega balet «Ščelkunščik» ter dve premijeri dveh novih Glierovih baletov «Lola» ter «Rdeči mak».

Kaj pripravlja rumunsko narodno gledališče v Bukarešti. Rumunsko narodno gledališče v Bukarešti otvori gledališko sezono 1926./27. dne 28. avgusta. Repertoar najavlja med drugimi deli več izvirnih domačih stvari, med njimi pisatelja Camilla Petrescua «Ogenj strasti», Tiziana Arhipa «Svit», Erdeljanovo dramo «Zadnji čin», Gergiuovo »Evo», Blagijevo «Darijo» ter Sedovenauove «Preobrazbe». Iz tujih literatur se uprizori Strindbergova «Kraljica Kristina», dramatizirana proza ruskega pisatelja Turgenjeva «Mesec na selu», Ibsnova «Gospa z morja», Shakespearjev «Rikard III.», Duhamelova «Šola za atlete» ter Kaiserjevi «Meščani iz Calaisa».

Operne predstave pod vedrim nebom na Dunaju se marljivo nadaljujejo. Sedaj je na sporedu Bizetova «Carmen», v kateri sodelujeta pevki Rosé Lathe, Katarina Staller ter pevca Albin Rittersheim, Geza Brand in drugi.

Ameriški romanopisec Sinclair Lewis se je v zadnjem času lotil drame in je napisal tridejanko «City Hall».

Nova opera ruskega skladatelja S. Prokofjeva ima naslov «Ognjeni angel» ter je uglasbena na motiv istoimenega romana ruskega pesnika Valerija Brjusova.

Krasen uspeh „Vodnikove družbe“

Število članov prekoračilo 12.000!

Število novih članov «Vodnikove družbe» narašča od dne do dne. Tekom zadnjega tedna je pristopilo novih članov nad tisoč. «Vodnikova družba» je tako že prekoračila število 12.000 in se bliža 13. tisočaku. Kakor vse kaže, bo število članov znašalo že prvo leto več kakor 13.000, kar je vsekakor uspeh, ki nadkriljuje nade največjih optimistov.

«Velika Pratika», to je koledar za l. 1927. je toliko kakor gotova, knjiga **«Iz tajnosti prirode»** tudi. Vsebina obeh knjig je pestra in zanimiva, to tembolj, ker jih krase številne prav lepe, večinoma izvirne ilustracije. Te dni prideta v tisk še obe leposlovni knjigi Vl. Levstikova **«Pravica kladiva»** in I. Kozakov **«Beli mecesen»**. Obe povesti sta zajeti iz sodobnega življenja. Junak Levstikove povesti je kovač Možina, idealen narodni mož, ki izpoveduje in oznanja neustrašna načela, ki jih je spoznal za prava, čeprav vidi, da se je proti njemu zaklel ves svet. Bori se v prepričanju, da mora končno zmagati pravica. Balkanska vojna spremeni Možino v navdušenega Jugoslovena in kot tak zasluti in začuti, ko izbruhne svetska vojna, da prihaja tudi za ponižane Slovence veliki dan in da jim zažari solnce svobode iz — vzhoda. Tako je uverjen o tem, da daja temu s svojemu prepričanju duška tudi v najkritičnejših časih, Stane ga to sicer glavo, a ko stopa ponosno in neupogljivo na morišče, že vidi prve žarke vzhajajočega solnca svobdoe. — Kozakov «Beli macesen» je oda Kamniškim planinam. V njem so ovekovečane Velika planina, Ojstrica, Grintavec, Skuta in kakor se že imenujejo ostali velikani Savinskih Alp. Torišče dejanja so Tanjice, Stranje, Velika in Mala planina, Kamnik. Rod, ki biva tod, je naslikan z uprav mojstrsko dovršenostjo. V Kozaku so dobile Kamniške Alpe in ljudstvo, ki živi v njih, svojega pesnika. Junak povesti pastir in lovec Martin je prototip gorjanca, ki ima polno vrlin, a tudi mnogo slabosti, ostane pa kljub svojim hibam in napakam simpatičen . . . Obe povesti bosta vzbudili, o tem smo prepričani, največjo pozornost.

Knjige «Vodnikove družbe» izidejo 1. oktobra, torej v dobrem poldrugem mesecu. Samo ped časa je še do tega, a **rok za prijavljanje novih članov poteče nepreklicno 15. t. m.**, ker se mora točno določiti višina naklade. Kdor torej hoče še postati član «Vodnikove družbe», naj ne odlaga! Zadnji čas je že!

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri:
Najlepši človek sveta **RAMON NOVARRO** prvič v Ljubljani v novem velefilmu:
Kača Pariza
Senzacijonalni, ljubavni pustolovni roman v 7 velikih dejanjih. Film je izdelan po najnovejšem romanu „ČRNE ORHIDEJE“ slovitega pisatelja Constant Bruneau-a ki ga je pred par meseci dokončal. Oglejte si gotovo ta film! Mladini neprimerno!
Izven sporeda: Odkritje spomenika Nj. V. kralju Petru I. v Kranju.
Velike svečanosti v Kranju 1. avgusta 1926.
KINO „LJUBLJANSKI DVOR“ — Najmodernejši kino Slovenije.

Kranjske svečanosti v filmu

Tako mimogrede je zadnjič naš list zabeležil vest, da je g. Metod Badiura posnel proslavo odkritja spomenika pokojnemu našemu kralju Petru I. v Kranju. In skoro neopaženo je šla mimo naše javnosti slika, ki jo je «Jutro» priobčilo po posnetku iz Badiurovega filma.

Slovenci smo se že pred leti poskusili v filmu. Doživeli smo popoln fijasko. A bilo bi zgrešeno, če bi iz tistega neuspeha izvajali napačne zaključke, ki se le prečesto čujejo pri nas. Ni res, da bi bil baš mi Jugosloveni in še posebe Slovenci vnaprej obsojeni na neuspehe v filmu. Seve, kdor meni, da bi se dalo na tem polju kar konkurirati z Nemčijo, Francijo ali celo Ameriko, je fantast. Da nas kdo ne bo napačno razumel: v mislih imamo dramatične filme, ki zahtevajo prvovrstnih igralcev in bogato scenerijo. Tega pri nas ne zmoremo, če ne iz drugih razlogov že zavoljo tega, ker nam manjka kapitala. Imamo pa zato v Jugoslaviji igralce, ki ne zahtevajo nobene gaže: to so vsi pomembni dogodki, ki se odigravajo na našem ozemlju; imamo prekrasno scenerijo, za katero ni treba nobenega kapitala: to so naši divni kraji, slikovite alpske planine, historična naša mesta, širna naša morska obala.

G. M. Badiura je storil prvi veliki korak v to smer. Nismo pričakovali, da nas bo mogel film zadovoljiti; s tem večjim zadoščenjem smemo zato danes ugotoviti, da je film uspel *prav dobro*. Operater je dobil pred objektiv srečne momente in jih je tudi dovršeno obdelal. Nekatere scene spominjajo tako po prijetnosti tona, harmoniji miljeja, jasnosti slik in tehnični obdelavi na filme najboljših mednarodnih znamk. Celokupna koncepcija morda še ni tako popolna, kakor bi si želel *strokovnjak; povprečni* gledalec najbrž tega niti zapazil ne bo. Pri vsej rigoroznosti smo našli na celem filmu le eno hibo, a še ta priča o veliki vestnosti operaterjevi: boječ se, da ne bi trpele slike na presekanosti gibanja, je g. Badiura mestoma zašel v drug ekstrem: ponekod je namreč *prehitro* vrtel aparat. To bi bila po našem mnenju edina hiba, ki pa nikjer niti najmanj ne moti oči. Z rutino bo g. Badiura tudi v tem pogledu brez dvoma kmalu docela zadovoljil. Omeniti moramo h koncu še skrbno izdelane naslove, s katerimi film že danes konkurira z vsemi jugoslovenskimi filmskimi tvornicami. V celoti je film g. Badiure izredno dobro uspel poskus in njegovemu avtorju moremo na uspehu le čestitati, z željo, naj nadaljuje začeto delo. Publiki poset filma toplo priporočamo! Qu.

V prenovljeni Koleziji, starem ljubljanskem kopališču

Letos smo dobili v Ljubljani po dveletnem presledku zopet novo srčkano kopališče, do katerega se ni treba truditi predaleč po žgočem solncu. Po zaslugi in gmotnih žrtvah najemnika kolezijske gostilne g. Pelca je preurejena zopet naša stara Kolezija, ki skriva v zagrajenem prostoru popolnoma predelan in renoviran bazen, v katerega se črpa sleherni dan sveža voda iz Gradaščice po ceveh, dočim se stara spušča v odtok struge naprej. Kopališče ima lepo število kabin. Kolezijsko kopališče je ob lepih dnevih zopet eldorado pisane družbe ljubljanskih kopalcev in ima tudi solnčno kopelj s finim peskom. Med regljajočim zborom gibkih, suhih in okroglih paglavčkov, prekopicajočih se po dolgem in počez vlada naravnost ganljivo veselje, ki se poloteva cele številne kolezijske kopalske družine. Vsled skokov v vodo se peni voda, tam v kotu škropi tuš, na deskah se poti v solncu mamica in se smeje svojemu naraščaju. Od nekod pobliskava dvoje oči drugim nasproti in ožgana koža okrog srca zvibrira. Ako pa te prične dražiti tvoj lastni želodec, nič zato. Če nimaš prigrizka s seboj, pa stopiš v gostilno, kjer ti postrežejo z jedačo in pijačo.

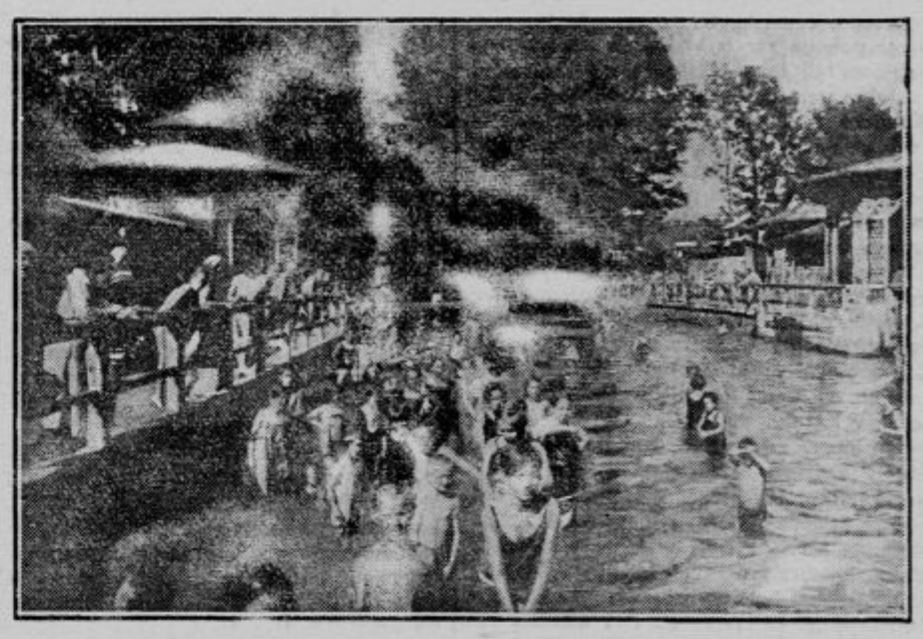

Pred sodniki

O, ta Maksel! Aprila je bil v Radovljici kaznovan radi tatvine na 3 dni. Ko se je šel 12. aprila zapret, je žvižgajoč mimo sosedove hiše videl, da ni nikogar doma. Vzel je iznad hlevnih vrat ključ in šel v hišo. Na oknu je našel ključ stenske omarice, odprl jo je in našel v nji nekaj denarja, nekaj pa v postelji, tako, da je imel samo enega kovača manj ko 3000 Din. S tem denarjem je plačal svoje dolgove, si kupil obleko in dal nekaj tudi materi, ki je bila zelo srečna, da ima sina, ki je tako štedljiv. Saj revca ni vedela, da je denar ukraden. Maks bo zdaj 3 mesece pod ključem in pa pošteno pridigo je čul od predsednika, saj je fant nastopil pot onega grešnika, ki je pričel s šivanko, a končal z vislicami.

*

Ko bo ves svet miroval, bodo na Ižanskem še vedno vojske. Nikjer ni takih junakov - pretepačev, ki bi se tako strategično borili in tajili kot ti. Francelj je šel po cesti in klical na korajžo Šimna in Jurja; odzvala sta se in boj se je pričel. Oborožili so se s kamenjem in se tolkli na žive in mrtve. Francelj je bil zmagan, za slovo jih je dobil s kamnom po tilniku, da par dni ni mogel na delo. Sodnik jih pa ni s kamnom, ampak s paragrafom, pa jih tudi boli. Ker ti trije slučajno še niso bili kaznovani, so prejeli vsak 48 ur zapora.

*

Jože je svatoval. Z desnico je objemal svojo nevesto, a z levico dvigal kozarec; obraz se je smejal, harmonika je vriskala in v dimu tobaka so se vrteli veseli svatje. Zunaj je bil lep majski večer. Pirniška cerkev je tonila v mesečini in fantom vasovalcem se je zdelo, da plava kot zlat čolnič sredi poljane. Med svati je bil šepasti Tine, ki dela za tri, a jé za štiri druge. Čutil je sladko udobnost, želodec je bil poln, založaj koštruna se je obračal pred pečenim bedrom debele gosi. Tine se je najedel; zdaj je zlival vase vino in vlekel temnorjavo viržinko, da je slamica kar škripala. A Tine ni odnehal. Ko je pokadil par cigar in krstil svojo notranjost s kislim cvičkom, se mu je zazdelo, da je v želodcu še en prazen kot. Zato je razmišljal, kaj bi spravil vanj. Tedaj pa je zagledal mastna rebra mladega prašička, ki so kmalu splavale v želodec, kjer pa so pričele drobne koščice rogoviliti, da se je Tinčku zazdelo, da je pogoltnil cele grablje. Izba se je zasukala pred njim, čudna slabost ga je obšla. Počasi se je skomatal skozi vrata in se utrujen vlegel v travo. Tedaj pa so privriskali fantje iz Poljan in Št. Vida ter se spravili med svate, češ, da morajo malo «zaplečvati». A fantje so bili sitni in svatje so jih kmalu odpravili. Jezni so odšli. Že sredi pota so se premislili. Kaj, če bi tudi malo sedeli, ampak Bonceljnov Bincelj jih je preveč razžalil. Vrnili so se, naleteli na klado Martina in si ga privoščili, da joj! Prvi je udrihal s palico, drugi z vijakom na vrvici, a tretji z žilovko. Tinčka je bolelo, da je cvilil mačjo svatovsko pesem, a pijani fantje so udrihali, da so mu zlomili naposled še piščal leve noge. Sedaj so stali pred senatom ljubljanskega deželnega sodišča. Ponižno, sklonjenih glav so poslušali enomesečno obsodbo in gledali, kakor bi ne znali šteti do tri. Tine pa je sedel med pričami, si mel roke in čakal, koliko bo pričnine, saj je bil spet lačen in v Šenklavžu je že zdavnaj odvabilo na kosilo.

*

Strehar Jože iz Bizavika: «Jaz in gospod učitelj Ivan sva dobra znanca in že zdavnaj bi pila bratovščino, če bi se srečala v gostilni. 5. julija sem prišel k njemu vprašat za delo. Ko sem odhajal, je deževalo, da sam nisem vedel, kako se bom pripehal domov. Zdaj me pa stane ta «parazol» 48 ur. Saj nisem jaz kriv, da je tako lilo in gospod Ivan je tudi lahko par dni pogrešal dežnik; ne vem kako, da sem potem tako pozabil nanj, spet je bilo vreme krivo, saj če bi tedaj deževalo, bi se takoj spomnil na učiteljev «parazol» in bi ga bil vrnil.»

„Zavrženi“
Orjaški pustolovni film v dveh delih, naenkrat 13 dejanj (predstave po 3 ure) po znanem romanu „Otroci s ceste“. **Prvič v Ljubljani.**
Premijera v kratkem brez poviška cen v kinu
„Ljubljanski dvor“.

Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala je svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

Domače vesti

Orjuna in solnčni pik v Ameriki

Naš prevzvišeni gospod škof so se vrnili iz *«brezbožne Amerike»* kakor pravijo. Že na potu so mislili na «Slovenca» in pričeli pisati svoje spomine.

Danes sem zavžil prvo porcijo (glej feljton v «Slovencu») in sem že ves dan jako zamišljen. Moj Bog, kdo bi si bil mislil! V Ameriki imajo Orjuno ter solnčni pik in nune umirajo od elektrike! Kadar je šlo za to, da se tej preklicani Jugoslaviji pokaže, kako se naj ravna v verskih vprašanjih, vedno je «Slovenec» poveličaval vzgled Amerike. Sedaj pa naenkrat tak udarec. G. škof gre, da pogleda, se vrne in obsodi: Amerika je brezbožna! Hvala bogu ena izjema je pa menda tudi tam: v Chicagu so, ko je radio naznanjal poedine prizore evharističnih slavnosti «celo v hotelih vsi ljudje molčali, molili in pri povzdigovanju poklekali, tudi drugoverci», židje, muslimani, konfucijonisti, malikovalci in bogve kakšni še. In pri tem ima Chicago menda 3 milijone prebivalcev in še framazonski tempelj povrh, ki je, kakor pravijo 18 nadstropij visok!

A najbolj sem se ustrašil Orjune in solnčnega pika. Et tu America! Toda kaj bom pripovedoval *jaz*, g. škof naj ima besedo:

«Posebnih nesreč ni bilo. Umrl je en duhovnik od *solnčnega pika* in ena nuna od *elektrike*. Pač pa jih je že pred procesijo več sto omedlelo; toda pripravljeni nosači so jih nagloma spravili na *varen*, zračen in senčnat vrt. Procesijo so nameravali napasti, zmešati in oskruniti ameriški *orjunci*, toda niso mogli, ke so našo prostost *branili in varovali policisti in vojaki.*»

Kaj naj še rečem? Da je g. škof mimo grede še na laž postavil «Slovenca», ki je ogorčeno zavračal «Jutrovo» poročilo o vlogi policije ter izjavljal, da so ameriški policisti bili le za častno stražo?

Dobro je, da je g. škof končno pustil Ameriko v piku in prišel zopet k nam, ki smo medtem orjunce tako lepo razgnali. Če do takrat od elektrike ne umrjem, si bom dal škofove feljtone vezati v knjigo, katero okrasim z avtorjevo podobo v najlepšem bakropiku.

M. A. C.

---

* **Svečan sprejem prestolonaslednika v Kaštelih.** Kakor smo že poročali, je prestolo naslednik kraljevič Peter v pondeljek z Bleda odpotoval v Kaštel Kambelovac pri Splitu, kjer bo prebil letošnje poletje. Kraljevič je bil v Kaštelih slavnostno sprejet. Vse hiše so bile v zastavah. Postavljen je slavolok z napisom »Dobro došao, nasljednik prestolja!« Na železniški postaji so bili zbrani zastopniki oblasti in velika množica ljudstva. Ko je prispel vlak na postajo, je godba intonirala državno himno in ljudstvo je navdušeno pozdravljalo mladega prestolonaslednika, kateremu sta dva otročiča izročila šopek cvetic. Ko je miss Bell dvignila kraljeviča v pripravljeni avto, ki ga je odpeljal v vilo Kambi, ga je zbrano prebivalstvo ponovno navdušeno pozdravljalo, želeč mu prijetno bivanje v Kambelovcu. Na vili v Kambi je plapolala državna zastava.

* **Izpremembe v državni službi.** V državni službi so napredovali: starešina okrožnega rudarskega urada v Ljubljani inženjer Igo Pehani v 4. skupino I. kategorije, administrativni uradnik pri okrožnem rudarskem uradu v Ljubljani Josip Cerar v 1. skupino III. kategorije, kanonik dr. Ferdinand Čekal v Ljubljani pa v 4. skupino I. kategorije ter se mu obenem prizna z dnem 1. septembra 1923 osnovna plača 10. stopnje, povečana s 15%.

* **Nov pomočnik ministra šum in rudnikov.** Dosedanji pomočnik ministra za šume in rudnike J. Kosović je šel v pokoj; za njegovega naslednika je imenovan dr. Lujo Novak.

* **Izpremembe v ministrstvu prosvete.** V ministrstvu prosvete sta odvezana od svoje dosedanje službe šef odseka za osnovni pouk za Hrvatsko in Slavonijo Vitković in referent Stazić. Vitković je premeščen v Zagreb, Stazić pa v Karlovec. Za šefa odseka je imenovan I. Jug, doslej referent za osješko oblast, za referenta pa šolski upravitelj Zetković. Radičevci so s to spremembo nezadovoljni, češ da sta omenjena funkcijonarja njihova nasprotnika.

* **Dar naše vlade za Urad dela v Ženevi.** Sporazumno med vladami vseh držav, ki so včlanjene v Zvezi narodov, je bilo sklenjeno, da se preskrbi oprava za pisarne nove palače mednarodnega Urada dela v Ženevi na skupne stroške. Večina držav je že poslala svoje prispevke. Francija je dala iz verzajskega muzeja dva velika, silno dragocena gobelina, Anglija umetniško izdelano veliko knjižnico z dragocenimi rezbarijami, Češkoslovaška dragocene lestence itd. Naša vlada je sklenila, da opremi na stroške naše države dve sobi v našem narodnem slogu. Ena garnitura je namenjena za direktorja diplomatskega oddelka Urada dela, druga pa za tajnika naše sekcije. Preproge bodo izdelane v državni tvornici za preproge v Sarajevu. Ena izmed velikih preprog je namenjena za pisarno Alberta Thomasa, direktorja Urada dela.

* **Rumunski novinarji v Jugoslaviji** V Beograd prispe dne 19. avgusta večja skupina rumunskih novinarjev, da vrne obisk jugoslovenskim tovarišem. Pripravlja se jim svečan sprejem. Rumunski novinarji obiščejo razen Beograda tudi Zagreb, Ljubljano, Bled, Plitvička jezera, ter hrvatsko in dalmatinsko Primorje.

* **Osebna vest.** Na mesto umrlega g. dr. Riharda Bergmana je imenovan rudniškim zdravnikom bratovske skladnice v Zabukovci gospod dr. Zoran Jošt, zdravnik v Žalcu.

* **Odlikovanja učiteljev** Kralj je podpisal ukaz o odlikovanju večjega števila učiteljev in profesorjev učiteljišč. M. dr. so odlikovani z redom Sv. Save IV. razreda Nikolaj Druzovič, profesor na moškem učiteljišču v Mariboru, Matko Kante, šolski nadzornik v p. v Ljubljani in Jos. Pavčič, profesor v Ljubljani. — Z redom Sv. Save petega razreda so odlikovani Ivan Tomažič, šolski nadzornik v Mariboru, Franjo Korbar, sreski šolski nadzornik v Ljubljani, Anton Slvko, šolski upravitelj v pokoju v Sv. Jurju pri Celju, Fran Rojina, šolski upravitelj v pokoju, Šmartno pri Kranju, Domicijan Serajnik, učitelj v pokoju v Ormožu, Adolf Rozina, šolski upravitelj v Ormožu, Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih in Janja Miklavčičeva, šol. upraviteljica v pokoju.

* **Nov pravilnik za drž. strokovne izpite v področju ministrstva pravde.** Ministrstvo pravde je dovolilo nov pravilnik o polaganju državnih strokovnih izpitov ministrstva Pravilnik je že stopil v veljavo in je bil objavljen v »Službenih Novinah«.

* **Sprejem v državno davkarsko šolo.** Finančno ministrstvo sprejme letos 45 gojencev v državno davkarsko šolo v Beogradu. Kandidati se morajo izkazati, da so dovršili vsaj šest razredov gimnazije. Pouk se prične dne 1. oktobra ter traja do konca maja prihodnjega leta. Siromašni kandidati dobe podporo v znesku 600 dinarjev mesečno. Priglasiti se je do 31. avgusta.

* **Uradniški kongres po občinskih volitvah.** Predsedstvo glavne uprave uradniške zveze je sklenilo, da se bo vršil letošnji redni kongres vseh uradniških organizacij, zastopanih v zvezi, po občinskih volitvah. Na kongresu se bo izvolila nova glavna uprava. Na dnevnem redu je tudi sklepanje o važni uradniški akciji.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl včeraj g. Anton Koder, zasebnik. Truplo prepeljejo v Struge pri Dobrepoljah, kjer se bo vršil pogreb v petek ob 8. zjutraj. — V Kamniku je umrl dne 10. t. m. g. Feliks Deisinger, dimnikarski mojster in posestnik. Pogreb bo danes, ob 5. pop. na pokopališče na Žalah. — Med planinkami in rododendronom je smrt nepričakovano pretrgala nit življenja g. Stanetu Bašca, absolventu III. letnika učiteljišča. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 4. pop. v Preddvoru. — Dne 9. t. m. je umrl na Vranskem g. Avgust Mešič, posestnik. Pogreb se je vršil včeraj. — V bolnici Elizabetink v Gradcu je umrla dne 10. t. m. ob 15.30 gospa Emilija Detela, vdova po rudniškem obratovodji v Zagorju. Dosegla je starost 75 let. Blag jim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Stavbeno gibanje v Zagrebu.** Tekom meseca julija je mestno poglavarstvo v Zagrebu podelilo 56 stavbnih dovoljenj, večinoma za pritlične hiše na periferiji. Nadalje je bilo izdanih 19 dovoljenj za enonadstropno, in 2 za trinadstropne hiše.

* **Novi menični blanketi.** Te dni so prišli v promet novi menični blanketi po 0.60, 1.20 2, 4, 6.20, 9.80, 13.20, 19, 25, 34, 43 in 50 dinarjev. Novi blanketi imajo močnejši papir, v vodotisku pa imajo državni grb z napisom »Državni monopol«. Dosedanji blanketi ostanejo v veljavi, dokler bo kaj zaloge.

* **Nova brzojavna postaja.** Pri pošti Ivanjci v ptujskem okraju je bila te dni otvorjena brzojavna in telefonska postaja.

* **Begunjščica** je sedaj v polnem cvetju. Nedeljski sneg je popolnoma izginil. Zadnje neurje je napravilo na običajni poti v dolini mestoma nekaj škode. Turisti, ki se hočejo temu izogniti in priti po zložni poti do Vilfanove koče, naj zato izvolijo kreniti za razvalino Kamenskega gradu čez prvi most na levo, katera pot je tudi markirana in je zadnje dni kočar zgostil običajno markacijo še z belo modro. — Od Poljške planine dalje do Vilfanove koče in od tam na vrh pa so vsa pota ostala nepoškodovana. — Radovljiška podružnica SPD.

* **Vinski sejem v Krškem.** V nedeljo, dne 15. t. m. dopoldne se bo vršil v Krškem v prostorih hotela Gregorič vinski sejem. Na razpolago bodo razni vzorci belega in rdečega vina (cvička) iz celega krškega okraja. Kupci se k obisku sejma vljudno vabijo, da si lahko sami izberejo poljubno množino dobre kaplje. Vožnja polovična proti žigosanju cele karte.

* **Člani Zveze šoferjev Slovenije** se ponovno pozivajo, da takoj javijo Zvezi izstop iz službe, kakor tudi željo po izpremembi službe.

* **200 milijonov Din za oškodovance po poplavi.** Predvčerajšnjim je potekel rok za predložitev budžeta posameznih ministrstev finančnemu ministrstvu za novo proračunsko leto 1927-28. Po novem načrtu budžeta bo proračun poljedelskega ministrstva za to leto zvišan za 200 milijonov dinarjev. Glavni vzrok povišanja so projektirana dela za odvrnitev poplav.

* **Zakaj imamo mokro poletje?** Povodom zadnjih vremenskih nezgod ter letošnjega mokrega poletja sploh, je glasoviti znanstvenik dr. Jovan Cvijić, profesor beograjske univerze, podal svoje mnenje. Dr. Cvijić je izjavil, da deževna leta niso redka in nenavadna stvar. Znanost jih spremlja in opaža že od davna. Take periode hladnih poletij se vedno pojavljajo. V znanosti so take periode zabeležene vsakih 35 let. Petintridesetim mokrim pa slede suha in vroča poletja. Najbolj se take periode pojavljajo v Rusiji, kjer jih ljudstvo imenuje rodovitna, oziroma lačna leta. Kadar pride perioda hladnega poletja v Rusiji, nastopa tudi obilje živeža in obratno: kadar nastane vroča perioda tedaj nastopa lakota. Tudi po gibanju ledenikov v Evropi se z matematično točnostjo dajo določiti te periode Danes mnogi trdé da so solnčne pege povzročile tako vlažno poletje. Dr. Cvijić je izjavil, da je znanstveno dokazano, da solnčne pege ne vplivajo na gotove spremembe na zemlji, a dostavil je, da so astronomi opazili, da se solnčne pege ne spreminjajo početkom vsakega 35 leta, marveč početkom vsakega drugega leta. Te pege postajajo močnejše in slabejše, jasnejše in nedoločnejše. V vlažni dobi deževnih poletij so te pege meglene in se njih robovi ne vidijo, kakor v dobi suhih in vročih let. A da te pege vplivajo na naše klimatične izpremembe, o tem ni nobenega dvoma.

* **Ponesrečen vlom.** Doslej neznani storilci so skušali v noči od nedelje na pondeljek vlomiti v blagajno carinarnice v Vinkovcih. Wertheimsko blagajno so prepeljali na neki travnik ter jo skušali odpreti, kar pa se jim ni posrečilo. V blagajni je bilo 15.000 dinarjev gotovine.

* **Plazovi v Halozah.** Pišejo nam: Tudi v Halozah je v nedeljo ves dan deževalo. Voda je odnesla veliko mostov in kar je najhujše, skoraj nobenemu posestniku ni izostal plaz. Na številnih krajih so zasute ceste, lepi nasadi vinogradov in sadni vrtovi so uničeni.

* **Ciganov zločin.** V selu Višnjici v Srbiji se je zgodil te dni strašen zločin. Cigan Dimitrije Mitrović, ki je imel iz prvega zakona osemletnega sinčka, je živel s svojo drugo ženo, ciganko Ljubico že dolgo časa v hudem sporu. Pretepal jo je dan za dnem, pač pa obsipal njeno sedemletno hčerkico Olgo z vsemi nežnostmi. Ciganka ni niti slutila, da se skriva za to nežnostjo kaka zločinska namera in je bila zato vedno brez skrbi, kadar je pustila svojo hčerko Olgo iz prvega zakona samo pri svojem možu. Tako se je zgodilo tudi v torek, ko je odšla po nujnih poslih z doma. To priliko pa je cigan Dimitrij izrabil, da je izvršil svoj satanski načrt. Zvabil je Olgico v svojo sobo, ki jo je takoj zaprl in zastrl tudi okna. Nato je nedolžno dekle posilil, potem zadavil, spravil truplo v vrečo in hotel odnesti v gozd, da je tamkaj zakoplje. Na potu pa ga je srečal neki seljak, ki se mu je vreča zdela sumljiva in je slučaj takoj javil orožnikom. Ti so cigana aretirali in tako odkrili zločin. Čeprav je umor popolnoma očiten, pa cigan odločno taji svojo krivdo in pravi, da je otroka le po nesreči tako udaril, da je umrl.

* **Madžarski kadet pred sodiščem.** Pred sodnim stolom v Osjeku se je včeraj pričela obravnava zaradi špijonaže proti madžarskemu kadetu Franji Szebeku, madžarskega pešpolka v Pečuhu. Prišel je v Osjek poizvedovat o tamkajšnji garniziji. Obtožen je veleizdaje. Državni pravdnik predlaga smrtno kazen.

Zahvala

Podpisani Valentin Ivanc sem prejel kot deseti kupec čevljev pri tvrdki «Doko» v Ljubljani, Prešernova ulica št. 9, dvorišče, brezplačno in po lastni izbiri

1 par finih čevljev.

Najtopleje se zahvaljujem tvrdki za ta dar in jo vsakomur najtopleje priporočam.

1134 VALENTIN IVANC, Dunajska c. 6.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/II. pošlje vsakemu naročniku »Jutra« zanimiv, bogato ilustrirani cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj: ne bo Vam žal!

* **Volno** in bombaž za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite **po najnižjih cenah v veliki izberi pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ul. 4.** 197

Napisi na ploščah prevlečeni s radiotinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. En primer:

Iz Ljubljane

u— **Minister dvora Janković v Ljubljani.** Včeraj opoldne se je pripeljal z beograjskim brzovlakom v Ljubljano minister dvora, g. Janković, in je takoj nadaljeval vožnjo na Bled.

u— **Dviganje pri Lazah iztirjene lokomotive dunajskega brzovlaka iz jarka.** V sredo dopoldne je dospel iz Maribora na mesto, kjer leži ob progi pri Lazah v nedeljo ponesrečena lokomotiva dunajskega brzovlaka, oddelek tehničnih delavcev, da jo dvignejo. Dela so močno otežkočena, kajti prednji del lokomotive je naravnost zarit v zemljo. Stroja ne bodo demontirali marveč ga bodo dvignili celega ter ga spravili na tir s pomočjo žerjavov. Seveda bodo poskusi napredovali le počasi in je delo preračunjeno na več dni, kajti stroj je težak čez 100.000 kg.

u— **Krajevna organizacija SDS na Viču** vabina politično in gospodarsko zborovanje ki se bo vršilo v soboto dne 14. t. m. ob 8. zvečer v Sokolskem domu na Viču. Poročata gg. M. Cimerman in dr. St. Rape iz Ljubljane.

u— **»Meksika« se prazni.** Stanovanjske barake »Meksika« na Ahacljevi cesti so izgublje v torek zopet tri družine. Gerentski svet je dal namreč na Gradu predelati nekatere dvorane v stanovanja, kamor so se vselile tri družine. V zasilna stanovanja v «Meksiki» bodo sedaj bržkone spravljene nekatere družine deložirancev, ki kampirajo na travniku pred šentpetersko vojašnico.

u— **Za sokolski Tabor** se v letošnjem letu darovali in sicer: Dr. Dragotin Treo 1000 Din, Neimenovana družba na Trgovskem plesu 350 Din, tovarna Franzl 50 Din, Neimenovan gostilničar v Vodmatu 1000 D, posl. dr. Gregor Žerjav 500 Din, Lojze Turšič 100 Din, Pesni krožek Tabor 4500 Din, dr. Otokar Beneš, čekoslov. gen. konzul, 1000 Din, tovarna sodavice po br. Stritarju 1000 Din, Manica Koman 100 Din, balinarji pri br. Mahniču 150 Din, Trgovska banka 1000 Din, J. Kambič 60 Din, Delniška tiskarna 200 Din, Hinko Briili 100 Din, Fran Jezeršek 200 Din, R. Saksida 200 Din, Fran Bonač 1000 Din, Slov. lovsko društvo 200 Din, Otmar Skale 100 Din. — Bratska hvala! Naj plemeniti darovalci najdejo obilo posnemalcev! — Zdravo!

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 3 prestopki kaljenja nočnega miru 2 prestopka kršitve pasjega kontumaca, 2 godbi s plesom v gostilni, 1 izgred, 1 prestopek hoje po železnici, 1 prestopek nedostojnega vedenja in 10 prestopkov cestnega policijskega reda.

u— **Tatvina kolesa.** Trgovcu Viktorju Jeločniku iz Rožne doline je neznan »kolesar« odpeljal v soboto dopoldne iz veže Mestne hranilnice 3000 Din vredno, rumeno pleskano novo kolo znamke »Peugeot«. Tatu so mimoidoči pasanti opazili na Marijinem trgu, vendar se je stražniku pravočasno umaknil.

u— **Vrtna tatvina.** V sredo ponoči se je splazil neznan zlikovec na vrt Šternove hiše št. 10. na Emonski cesti ter obral celo jablano. Odnesel je čez 30 kg jabolk.

u— **Iz veže pod kolo.** 6letna Darinka Ciglarič je v sredo dopoldne priletela iz veže domače hiše, Gregorčičeva ulica št. 5, naravnost pred kolo, na katerem je sedel ključavničarski vajenec Jakob Š. Pri tem je padla deklica na tla, kolesar pa na njo, tako da sta oba občutno poškodovana.

u— **Malinovec, pristni, kg 19.—** prodaja Julij Zupan, Sv. Petra cesta 35. 1132

Iz Maribora

a— **Poletje v mestu.** Včeraj je pritiskala na mariborske ulice upravi južna soparica. Vroč zrak je ležal do večera med žgočim zidovjem. Ob motni Dravi se je gnetla mladina v mestnem kopališču, starejši so iskali zavetja v senčnatih gostilniških vrtovih. V takih dneh si vsak Mariborčan želi ljubljanske »Zvezde« in njenega očeta g. Krapeža, ki je ustvaril Ljubljančanom prav idilično središče. Kakor vsako večje mesto, bi tudi Maribor nujno potreboval tak družabni center, pa nima prav ničesar podobnega izvzemši skromne park-kavarne pri ribniku. Posebno mariborski Slovenci se nimajo kam zateči v takih soparnih dneh. Pač sta na glavni mariborski ulici, Aleksandrovi cesti kar dva vrtova, a oba nemška pri Götzu in Spatzeku. Ko je pred leti hotel napraviti lastnik Grajske kleti na Trgu Svobode krasen cvetlični vrt, kjer bi svirala godba, so se klerikalno socijalistični občinski možje zbali za usodo par nemškutarjev s Trga Svobode in pa za — higijeno. Baje bi vznikel s ceste prah na krožnike lačnih gostov. Prošnjo so potem odbili in obširni Trg Svobode, kjer bi se lahko razvijalo in osredotočevalo od pomladi do jeseni živahno promenadno življenje, zeva praznote, kadar ga slučajno ne osreči živina ob sejmskih dneh. Takrat torej je zmagala skrb za par nemškutarjev in dva nemška restavraterja. Letos pa smo kljub temu dobili kar dva nova vrta tam, kjer je največ ropota in prahu in drugih zdravih kemikalij, pred novo kavarno g. Spatzeka poleg novega javnega konjskega hleva, na Glavnem trgu pred gostilno g. Tschelligija.

a— **Mariborski avtobusi,** ki bi morali že od 1. junija naprej dovažati mestu bližnje in daljne okoličane tja do Konjic, Celja, Dravograda in na severu od Št. Ilja, baje niso na skrbi župana dr. Leskovarja, ampak podžupana dr. Lipolda. Tako vsaj se izmotava iz neprijetne zadeve včerajšnji »Slovenec«, da lahko pri tem ignorira mnogo važnejšo novico o pomočniku ravnatelja klerikalnega denarnega zavoda, kjer so naloženi težki milijoni kmečkega zadružnega denarja. Ker pa gre le za ljubo resnico, moramo že pribiti, da je bil v zadevi avtobusov podžupan dr. Lipold le referent v občinskem svetu, medtem ko izvaja sklepe občinskega sveta župan. V ostalem čujemo, da so avtobusi, katerih dobava se je zakasnila vsled velikega štrajka in požara v Renaultovih tvornicah, že na potu in bo torej končno tudi ta pereča zadeva našega prometa prišla v red.

a— **Gostovanje mariborskih realcev v Rušah.** V soboto so priredili mariborski realci v Rušah lepo uspelo igro »Tekma« Dvorana je bila lepo zasedena. V četrtek pa priredijo isto igro v Slovenski Bistrici.

a— **V dekliškem zavodu »Vesna« v Mariboru** se prične šolsko leto troletne obrtne in enoletne gospodinjske šole dne 15. sept. Vpisovanje se bo vršilo 13. in 14. septembra Prijave za omenjene šole in za internat se še sprejemajo na naslov »Vesna«, Aškerčeva ulica 6. 1111

Iz Celja

e— **Preselitev.** Zadruga »Lastni dom« v Celju se preseli v hišo št. 6. v Prešernovi ulici. Radi ureditve novih prostorov bo poslovanje s strankami do pondeljka 16. t. m. prekinjeno.

e— **Stanovanjsko sodišče v Celju** je izdalo nov razglas prostih stanovanj. Stranke, ki se interesirajo za kako stanovanje, morajo to prijaviti najkasneje do sobote 14. t. m. opoldne.

e— **Požarni alarm.** V torek zvečer je bila obveščena celjska požarna bramba, da je opaziti v smeri Zaloga pri Petrovčah velik požar. Streli z Miklavževega hriba so opozorili tudi druge okoliške požarne brambe. Ko so prispeli celjski gasilci v Zalog, ni tam nihče vedel o požaru. Mogoče, da je kdo zažigal poplavljeno slamo, ali pa je bil res požar v kakem oddaljenejšem kraju.

e— **Še škoda ob povodnji.** V telovadnici »Celjskega Sokola« je dvignila voda parket na tla. V Sokolskem domu v Gaberjih je udrla v spodnje prostore in napravila obilo škode. Sokol ima za 30.000 Din škode.

e— **Napačna vest** se širi po Celju, da je v noči poplave razneslo glavni transformator pri Westnovi tovarni. Resnica je le, da je začela dosegati voda kablove glave, ki so dajali od sebe iskre. Ker se je bilo bati, da se kabli pokvarijo, so morali tok ukiniti. Glavni transformator leži tako visoko, da ga voda sploh ne more doseči.

Dopisi

BLED. Dne 13. t. m. gostujejo na Bledu v Sokolskem domu člani »Beogradskega narodnega gledališča« z Nikodemijevo komedijo »Jutro, dan i noć«. V glavnih vlogah ga. Desa Dugalić in Vl. Dragutinović. Zanimanje za naše beograjske umetnike je veliko. Predstavo poseti tudi celokupni dvor s predstavništvom diplomatstva, nahajajočega se sedaj na Bledu.

RAJHENBURG. Obrtno društvo v Rajhenburgu priredi v nedeljo popoldne v vrtu gostilne Pleterski veliko veselico. Prijatelji obrtnikov se vljudno vabijo.

IZ SLOV. GORIC (Šentlenarški avtomobilni družbi). Želeli bi, da bi tudi ob delavnikih odhajal avtomobil iz Maribora dopoldne pol ure kasneje, ne že ob devetih, da bi torej počakal na ljubljanski vlak ter vzel s seboj ljubljanske liste. S primerno preureditvijo prihoda in odhoda poštnih selov pri Sv. Lenartu bi lahko tu mi, ki smo navezani na poštno zvezo z Lenartom, čitali ljubljanske časnike že isti dan, ne šele 24 ur pozneje. — Interesiranci.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Zvedeli smo, da se je poštna direkcija odločila, da nam da vozno poštno. Ob tej priliki se obračamo do nje s predlogom in prošnjo: Ako je že vzela nase višje stroške, naj se s tem doseže toliko, da nam bo res pomagano; naj se vozna pošta izpremeni v avtomobilno zvezo Sv. Jurij-Ljutomer, in sicer k vlaku, ki odhaja ob 11.27 iz Ljutomera proti Mariboru, vračal naj pa bi se avtomobil iz Ljutomera kake pol ure kasneje. Prihod torej — recimo ob 11., odhod ob 12. uri. Avtomobil naj bi bil morda šestsedežen (med temi sedeži dva zaklopna). Cesta do Ljutomera je ravna, brez vsakega hriba. Gotovo bi se zveze posluževalo tudi ljudstvo iz vasi med Ljutomerom in Jurijem. Kdor bi imel dopoldne v Ljutomeru posla, bi se vračal z avtomobilom, kdor pa popoldne, bi se vozil tja. Za kratke opravke bi zadostoval celo premor med prihodom in odhodom avtomobila v Ljutomeru Voznina bi seveda morala biti temu primerna, kar bi bilo omogočeno, če bi bil pogon z ogljem mesto z bencinom Avtomobilsko zvezo bi moral vzdrževati seveda erar. privaten podjetnik se bo za tako zvezo težko dobil Šofer bi mogel popoldne opravljati posle lokalnega pismonoše Avtomobil k Juriju pa bi naj dovažal tudi pošto za Ivanjce (Negovo), ker bi se s tem izognila tamošnja poštna zveza kapelskemu hribu. Razlogov je torej dovolj, da vzame direkcija ta predlog oziroma to prošnjo resno v pretres. — **Več domačinov.**

Naši onstran granic

p— *V Gorico* je premeščen iz Voloskega podprefekt cav. Anza. Podprefektura v Voloskem je odpravljena.

p— *Za bodočnost reškega pristanišča in tržišča* delajo sedaj z vso svojo silo vsi poklicani krogi. Minister Belluzzo je poslušal pri sprejemu v trgovski zbornici dolge pa že dosti znane pritožbe o neugodnem stanju reškega prometa. Izročena mu je bila spomenica, ki prosi nujne pomoči za razvoj Reke. Minister je obljubil, da izroči spomenico Mussoliniju, ki jo bo pazno prečital. Konzul Host-Venturi piše in govori o nedostatkih, ki jih treba odpraviti, in priporoča obzire, ki jih Reka brezdvomno zasluži. Na sedežu fašija je Host-Venturi rotil ministra, da naj vlada podpira Reko, kakor je pričela od srede lanskega leta. Obljubljal je s strani Rečanov absolutno disciplino, iskrenost in zvestobo. Rečani rajše poginejo, kakor da bi izdali svojega sijajnega voditelja... Ali bo kaj pomagalo?

p— *Sedanji položaj bolniške blagajne v Trstu* premotriva visoki komisar Ricci. Mnogi zahtevajo nujno intervencijo, ki naj prinese pristno fašistovsko vodstvo v to važno institucijo.

p— *V Rojanu* se je ustanovila milica. Fašij v Rojanu je urejen in skupina miličnikov bo skrbela, da se fašizem še utrdi in razširi.

p— *Odkod so Grosići in Belašići.* Italijani radi iščejo raznim jugoslovenskim priimkom, ki jih nosijo, izvora v Italiji. Tako trdijo tudi, da so Grosići in Belašići prišli iz Lombardije, kjer še danes žive družine Grossi in Bellassi. Grosich je doma iz Draguča v Istri in tam živi priimek Grozić. Belašići so tudi iz Istre in pod Učko goro je kraj zimenom Belašići. Belasica se imenuje planina v Hercegovini. Grozići in Belašići ostanejo pristno naši priimki. V Liki je selo Mužulin. Ali morda od tam izvira Mussolini?

p— *Železničarji, premeščeni v notranjost Italije* poročajo, da jim večinoma ne kaže, vzeti s seboj na nova službena mesta svoje družine. Odštevati od plače na dve strani, je pa tudi težko. Vsak se boji dalje, kaj bo z otroki. V Rimini in že drugje je draginja večja kakor v Trstu. Premeščenci so gospodarsko uničeni z družinami vred. Ljudje so uljudni in nikdo se ne spodtika ob slovenske železničarje.

p— *Skozi okno je vrgla svojega otroka* v Trstu v ulici Fabio Severo 28letna žena Marija Mavčič, potem pa je še sama skočila skozi okno. 10 mesecev stara deklica Loredana je obležala mrtva, nesrečno ženo so pripeljali v bolnico, kjer je kmalu izdihnila. Mavčičeva je bila že dolgo časa bolna na živcih. Mož je delavec.

p— *Okoli Pazina* v Istri se vršijo artiljerijski manevri. Vojaštvo je došlo iz Pule.

p— *Izpite iz italijanščine* morajo delati po ministrski odredbi z dne 18. jun. t. l. samo oni slovenski učitelji, ki doslej še niso napravili nobenega izpita po odredbi z dne 10. junija 1924.

p— *Pred okrožnim sodiščem v Gorici* se je vršila razprava proti devetim obtožencem radi tatvine, goljufije itd. M. Lampe iz Črnega vrha, Ivan Menard in Jos. Tomažin iz Novega sveta in Jos. Smrdel iz Prema so bil obdolženi vlomov. Lampe pa še sleparije. Iz trgovin Šraja in Grilca so odnesli blaga za 15.000 lir. Marija Pivkova je odštela Lampetu 1800 lir, da spravi njenega sina v Ameriko. Lampe priznava, da je Pivkovo osleparil, o tatvini pa ne ve nič. Obsojeni so: M. Lampe na 4 leta in 11 mesecev, I. Menard na 1 leto in 8 mesecev, Tomažin na 1 leto in 9 mesecev, Ivan Lampe na 1 leto in 11 mesecev.

p— *Po dvanajstih letih se je vrnil* iz ruskega ujetništva Anton Podgornik iz Lazne. Pot od Varšave do Trbiža mu je plačal italijanski konzul. Bival je dolgo časa v omski guberniji. Poveda! je, da so še vedno bivši avstroogrski vojaki na Ruskem, raztreseni po raznih krajih. Podgornik se je na Ruskem oženil kakor mnogi drugi vjetniki. Govori rusko-slovensko.

p— *Izpod Čavna* poročajo, da se število letoviščarjev množi od leta do leta. Potreba je, da bi bili po dotičnih krajih naši ljudje bolj podjetni.

p— *V Idrifi* pri Bači so pokopali Josipa Lukmana, spoštovanega in priljubljenega moža, dobrega gospodarja in umnega kmetovalca. Pretekli teden se je ponesrečil. Naj počiva v miru!

p— *Gradež* je poln tujcev. Zadnji teden jih je prišlo nad 4000. Mnogo je Dunajčanov in Madžarov. Čehoslovakov je pa letos izredno malo.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

Iz Trbovelj

t— *Uradna komisija na delu.* Okrajni zastop, sestoječ iz gg. Voduška, ravnatelja inž. Drolca, Roša in Pusta, si je ogledal po poplavi poškodovane kraje v Hrastniku. Ugotovljen je skrajno kritični položaj nasproti deške ljudske šole, kjer je potegnil plaz in pa nad Št. Jurčevo hišo. Nasproti deške ljudske šole so gradili že delj časa močan betonski zid in zavarovali hrib pred eventualnostmi s posebnimi podpornimi drogovi, toda, kakor je videti, je priroda močnejša. Okrajna cesta je na tem mestu v veliki nevarnosti. V Čečah je položaj prav tako zelo kočljiv. Preteklo soboto je izdala občina okoli 10.000 Din za popravila v tem pasu, dan pozneje pa ni bilo o njih ne duha ne sluha. Občina je zaradi škode, ki jo je napravilo letošnje deževje, prišla že ob velike vsote. Njen proračun za popravo cest je totalno izčrpan.

t— *Škandal z vodensko šolo.* Vodenske šole, ki je menda ena najbolj zanemarjenih šol v Sloveniji, še vedno niso pričeli popravljati, čeprav nas loči od pričetka novega šolskega leta komaj dobrih 14 dni. Prošnja za popravila je odšla že meseca marca na pristojno mesto, o rezultatu pa se še sedaj nič ne ve. V poslopju sta nastanjeni dve šoli: dekliška in deška, obe z okoli 600 otrok. Poleg teh dveh še obrtna šola in od časa do časa razni tečaji obrtno-pospeševalnega urada. Nadalje se vrše v poslopju tudi različna predavanja, iz česar je razvidno, kako je velika frekvenca. Toda vsi koraki šolskih upraviteljev in krajnega šolskega sveta v prid šole so glas vpijočega v puščavi. O pripravah za novo šolsko poslopje, katero bi morala TPD. zidati na svoje troške, pa niti ne govorimo. Vse preveč so znane one ovire, s katerimi hočejo zadevo zadržati.

t— *Tržni dnevi v Hrastniku.* Tržni dnevi v Hrastniku se vršijo dvakrat tedensko. Ob sredah pri orožniški postaji, ob sobotah pri steklarni. V zadnjem času se opaža malo branjevk. Cene nekaterih sadežev so v primeri z onimi na ljubljanskem trgu močno pretirane.

t— *Razvoj sporta v Trbovljah.* Hazeni sportnega kluba Trbovlje in SK Svobode imata ob lepem vremenu skoraj vsak dan trening.

t— *Zastrupljenje krvi.* Pretekle dni je zbolel radi zastrupljenja na levi rami 5letni otrok g. Janeza Drakslerja iz Hrastnika.

t— *Zdravstveno stanje v Hrastniku.* Zdravstveno stanje je z ozirom na obstoječe razmere vobče zadovoljivo. Od Novega leta do danes ni bilo v Hrastniku nič kompliciranih slučajev. Pri steklarni so razsajale ošpice medtem ko je rudnik prebil brez nalezljivih bolezni. Pri otrocih pod enim letom je bilo zaznamovati hud črevesni katar.

t— *Steklarna v Hrastniku* namerava odpreti v svojem poslopju, kjer ima konzum, gostilno.

Iz Slovenske Bistrice

i— *Sokolska tombola.* Naš agilni Sokol priredi dne 9. oktobra veliko javno tombolo v korist zgradbe Sokolskega doma, ki je za razmah sokolske misli v našem okraju nujno potreben. Prijatelje narodne ideje prosimo, naj nam ne odrečejo podpore, da bo uspeh tem večji.

i— *Smrtna igra.* 7letni sinček Ferdinand tukajšnjega mizarskega mojstra g. Primška se je igral z drugimi otroci. Pri igri je padel tako nesrečno, da je na posledicah v 24 urah umrl. Prizadeti obitelji naše sožalje!

i— *Sprememba trgovine.* Znano trgovino g. Alojza Pinterja je prevzel g. Kos iz Dol. Lendave.

i— *Sestanek* somišljenikov SDS se bo vršil v petek dne 13. t. m. ob 9. zvečer v hotelu Beograd. Ker je sestanek važen, želimo polnoštevilne udeležbe, zlasti od strani strankinih mandatorjev v javnih korporacijah.

Iz Novega mesta

n— *Izžrebani novomeški porotniki.* Za novomeško jesensko porotno zasedanje, ki prične dne 30. avgusta, so izžrebani sledeči porotniki: *A. glavni:* 1. Razpet Fran, posestnik, Glino 35; 2. Avsec Fran, pos. in gost. na Bistrici 12; 3. Rus Ivan, pos. in les. trgovec na Hribu 26; 4. Brodnik Anton, pos. v Kompoljah 35, 5. Majcen Ivan, pos. v Št. Janžu; 6. Zaplatar Karl, pos. pri Sv. Heleni; 7. Andolšek Anton, pos. in trg. v Boštanju 29; 8. Kolbezen Miha, pos. in gost. Loka 33 pri Črnomlju; 9. Pezdirc Jože, pos. na Otoku 1 pri Metliki; 10. Papež Anton, pos. pri Fari 3; 11. Majzelj Anton, pos. in mesar, Št. Jernej 60, 12. Pelc Anton, pos. in gost. v Ribnici 34; 13. Kočevar Ivan, pos. in gost. v Kotu 35 pri Črnomlju; 14. Mavrin Pavel, pos. v Gor. Podgori 9, 15. Grabrijan Leopold, pos. in trg., Metlika 245; 16. Marinček Anton, pos. v Župeči vasi 19; 17. Poje Anton, trgovec v Preži 8 pri Kočevju, 18. Rangus Ignacij, pos. v Radomlji 8; 19. Grbec Josip ml., mesar v Metliki 136, 20. Potokar Bernard, pos. v Vel. Češenjcah 32; 21. Štaudohar Ivan, pos. in gost v Dečkovi vasi 19; 22. Pekolj Fran, pos. in gost. na Brezju 4; 23. Šteh Ivan, pos. v Malencah 7; 24. Medle Fran, posestnik v Dol. Suhadolu 7: 25; Cvar Ivan, pos. na Slatenku 3 pri Ribnici; 26. Zajc Josip, pos. in trg. v Znojilah 6; 27. Zidar Ivan, pos. v Brežah 4 pri Ribnici; 28. Kobal Fran, pos. in župan v Gabrijelah, 29. Vrščaj Josip, pos. in tes. mojster, Črnomelj 70; 30. Matko Anton, pos. v Zburah 15; 31. Ožura Anton, pos. v Osilnici 5; 32. Butkovič Vinko, pos. v Leskovcu 31; 33. Jeraj Ignacij, pos. v Stehanji vasi 1; 34. Bizjak Anton, pos. in gost. v Šalkovcu; 35. Mirtič Miha, pos. na Dvoru 8 in 36. Koželj Gregor, pos. in trg. v Mokronogu 32. — *Nadomestni porotniki:* 1. Brulc Miha, pos. v Smolinji vasi 28; 2. Ferlič Iv. ml., mesar v Novem mestu 235; 3. Mrvar Ivan, pos. na Boričevem, 4. Jaklič Fran, pos v Vel. Bučni vasi 6, 5. Turk Anton, pos. v Bršlinu 19; 6. Brudar Alojzij, pos. v Razovem, 7. Matko Josip, pos. in gost. v Gotni vasi 30, 8. Murn Gustav, pos. in gost. v Novem mestu 41; 9. Penca Fran, pos. v Gotni vasi 48.

n— *Kozolec je pogorel* Josipu Zurcu, p. d Štemburju v Kandiji, dne 8. t. m zvečer. Bil je poln sena in žita ter znaša škoda nad 200.000 Din. Zažgala je hudobna roka. G. Zurc je tembolj prizadet, ker mu je podrl vihar pred par dnevi drug kozolec s 6 deli, polnimi žita, in mu je po polju toča vse potolkla.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 11 avgusta 1926 — Višina barometra 188.[illegible]

Kraj	Čas opazovanja	Barom.	Temper.	Relativna vlaga %	Smer vetra in brzina v m	Jačina nos 0—10	Vrsta padavine: opazovana	Vrsta padavine: mm v 24 ure
Ljubljana (dvorec)	7.	766·0	12·3	92	SW 0.5	10	megla	0.2
	8.	765·8	13·2	90	mirno	9	megla	
	14.	762·7	23·8	49	SW 6	2		
	21.	761·0	18·6	56	SW 1	1		
Maribor	8.	764·3	16·0	87	SW 1.5	0		
Zagreb	8.	764·8	17·0	83	S 1.5	0		
Beograd	8.	765·3	16·0	91	mirno	8		
Sarajevo	8.	765·0	14·0	80	E 1.5	8		
Skoplje	7.	764·4	19·0	63	W 3	10		
Dubrovnik	7	763·4	21·0	48	NE 7	0		
Praga	7	761·4	15·0	—	E 1.5	5		1.0

Povprečni barometer v Ljubljani je nižji kot včeraj za 1.6 mm.

Solnce vzhaja ob 4·57 zahaja ob 19·12 luna vzhaja ob 08·27 zahaja ob 21·16

Paplave od 8. in 9. avgusta. Zavod za meteorologijo in geodinamiko v Ljubljani poroča: Vremenski nezgodi z dne 8. avgusta je bilo vzrok širjenje gornjeitalijanskega nizkega tlaka (Firenza 756.5), katerega so hladni severozahodni vetrovi prisilili v naših okrožjih k naglemu dvigu v višave, s tem k izredno živahni zgostitvi njegovih vodnih hlapov. Zneski nekaterih meteoroloških postaj za 8. avgust pričajo, iz kolikih padavinskih mas so nastale ogromne poplave: Gornji Razbor 70.9 mm, Vojnik 86.9 mm, Trbovlje 93.1 mm, Mozirje 99.0 mm. Normalno vreme doseže na teh postajah slične zneske z ozirom na letne povprečke jedva z enomesečno vsoto.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Semintja oblačno, brez bistvenih padavin. Padec temperature.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Razni lahki vetrovi. Nebo pretežno jasno. Temperatura od 18 do 26 stopinj. Morje mirno.

Sport

Finale za kraljev pokal v Ljubljani

Po sklepu JNS-a se odigra v nedeljo dne 15. VIII. finalna tekma za pokal Nj. Vel. kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Za finale sta se kvalificirali reprezentanci ZNP. in BLP.

Posebno veliko važnost polaga na to tekmo zagrebški nogometni podsavez, ki želi, da bi tudi letos odnesel zmago v tem tekmovanju. V slučaju, da se mu to posreči, si pribori dragoceni zlati pokal v definitivno last. Reprezentanca Beograjskega loptačkega podsaveza se bo potrudila, da pokaže na nevtralnem terenu visoko stopnjo svojega nogometnega sporta, in da se napram Zagrebu revanžira za poraz, ki ga je utrpel njegov prvak «Jugoslavija» v finalni tekmi za državno prvenstvo.

Kako zanimanje vlada za to tekmo najbolj kaže dejstvo, da je čez dvatisoč sportnikov iz Zagreba javilo svoj prihod. Predprodaja vstopnic od četrtka dalje. Tribunski in navadni sedeži tvrdka Gorec, navadna stojišča trafika Sever.

Damski izbirni miting LLAP za Göteborg

V torek se je vršil na igrišču ASK Primorje, damski izbirni miting LLAP-a za Göteborg, pri katerem so bili doseženi sledeči rezultati:

Tek 100 y: 1. Šantel (Primorje) 12.5, 2. Bernik (— 2 m), 3. Jermol II. (obe Ilirija).

Met krogle 3.628 kg. obojeročno: 1. Bernik (Il.) 18.61 m (10.055 in 8.555), 2. Križ (Primorje) 17.95 (9.10 in 8.85), 3. Cimperman (Atena) 15.985 (8.89 in 7.095).

Skok v dalj z mesta: 1. Šantel (Primorje) 209.5 cm, 2. Tratnik 207.5 cm, 3. Bernik 206 cm (obe Ilirija).

Met diska 1 kg: 1. Križ (Pr.) 26.75 m, 2. Jermol I. (Il.) 23.98 m.

Skok v višino z zaletom: 1. Tratnik (Il.) 1.35 m, 2. Cimperman (Atena) 1.30 m, 3. Šantel (Pr.) 1.30 m.

Tek 1000 m: 1. Jermol II. (Il.) 3:41.3 min., 2. Cimperman (At.), 50 m zadaj.

Tek 250 m: 1. Šantel (Pr.) 37.3 sek., 2. Bernik (Il.), 15 m zadaj.

ASK Primorje (Nogometna sekcija). Seja odbora nogometne sekcije se vrši danes ob 21. v Narodni kavarni. — Tajnik.

Službene objave LLAP. V petek dne 13. t. m. od 17. naprej na igrišču ASK Primorje, Dunajska cesta obvezen trening za atletinje, ki pridejo v poštev za državno reprezentanco za Göteborg. Pozivajo se atletinje: Bernik, Jermol II., Tratnik, Cimperman, Križ, Prevec, Šantel, da se brezpogojno udeležijo treninga. Drese in sprinterice je prinesti seboj. Eventuelne, samo tehtne, zadržke je javiti do petka, 13. t. m. ob 12. uri tehn. ref. Savu Sancin, Tavčarjeva 1. Drugi trening se vrši v nedeljo ob 10. uri na istem igrišču.

SK Mura : SK Ptuj 12 : 2. V nedeljo se je vršila v Murski Soboti še pri precej ugodnem vremenu rokometna tekma med SK Muro in SK Ptujem. Tekma je potekla v jako ostrem tempu, ki so ga diktirale domačinke in ki mu Ptujčanke niso bile kos. Mura je bila kombinatorno na višku. Zadnje čase je opažati, da prihaja Mura vedno bolj v svojo nekdanjo formo ter da se resno prizadeva popraviti svoj slab glas.

Seja Meklubskega odbora za juniorske tekme SK Ilirije danes v četrtek ob 19.30 v kavarni «Evropa». Razpored prihodnjih tekem bo predvidoma: v soboto Jadran : Olimp, v nedeljo dopoldne Panonija : Reka in Mladika : Svoboda. — Predsednik.

Ljubeljska konkurenca. Sportno tehnična komisija je ugotovila na svoji seji dne 9. avgusta t. l., da pride v kategoriji II. avtomobilov na četrto mesto g. Urbas (vozač Urbas) na Chevroletu s 73 dobrimi točkami brez kazenskih točk. Kategorija se po rezultatih konformira tedaj sledeče: 1. Tatra 88 točk, 2. Chevrolet 86 točk, 3. Tatra 81 točk, 4. Chevrolet (Urbas) 73 točk, 5. Tatra 68 točk, 6. Tatra 68 točk, 7. Chevrolet 66 točk, 8. Citroen 59 točk.

Mariborska sekcija Avtokluba nam sporoča, da je morala odpovedati hitrostno dirko, ki bi se imela vršiti na cesti Slovenska Bistrica - Maribor. Vzrok temu je dezolatno stanje dirkalne proge. Vsekakor je škoda zi prireditev, h kateri so bili prijavljeni že dobri vozači in za katero je imela posebno tudi Ljubljanska sekcija Avtokluba Kraljevine SHS mnogo interesa.

Plenarna seja SK Ilirija se vrši danes v četrtek ob 20. zvečer v klubovih prostorih kavarna «Evropa». Radi važnosti je udeležba obvezna.

Izjava

Tvrdka Drag. Ukovič, prej Drag. Zalaznik, kemični izdelki «Jelka» v Ljubljani, objavlja dne 6. t. m. v «Jutru», da nisem več njen zastopnik. Da ne bo kakih napačnih tolmačenj, izjavljam, da res nisem več zastopnik tvrdke «Jelka», od katere sem odšel vsled spremembe v lastništvu tvrdke in ker sem že prej sam tvrdki izjavil, da ne bom več zanjo posloval.

VALENTINČIČ F.

1133 Ljubljana, Emonska cesta 10.

Gospodarstvo

Mlekarska razstava v Ljubljani

Na pokrajinski razstavi «Ljubljana v jeseni» od 4. do 13. septembra t. l. bo nastopila tudi naša mlekarska industrija. To bo njen prvi nastop za širšo javnost po petdesetih letih, odkar jo je v Bohinju in s tem v Sloveniji uvedel Švicar Hitz. Leta 1876. je bila namreč postavljena prva mlekarniška stavba v Sloveniji, sirarna v Ravnah nad Bohinjsko Bistrico. Je dobro znamenje, da praznujemo to petdesetletnico le strogo gospodarsko, kakor je bil strogo gospodarski početek našega mlekarstva, s prireditvijo prve mlekarske razstave v Ljubljani in z ustanovitvijo prve državne mlekarske šole v Škofji Loki. To sta dve činjenici, ki bosta dali podnet in ustvarili pogoje za živahnejši in uspešnejši razvoj te panoge nele v slovenskih pokrajinah, marveč v vsej državi.

Načrt te mlekarske razstave, ki bo trajala ves čas celotne razstavne prireditve, je: 1.) Ogled masla in sira vseh vrst, zvezan s premiranjem razstavljenih izdelkov. 2.) Sejem za mlečne izdelke, to je razstava masla in sira za prodajo brez predhodnega premiranja. 3.) Sejem za mlekarske stroje, orodje in potrebščine.

Redne oglede izdelkov s premiranjem ali brez preliranja je smatrati za najvažnejše činitelje napredka zadevne panogu. Le v tekmi z drugimi moreš pravilno preizkusiti svojo moč, le v tekmi s konkurenčnimi izdelki prav spoznati kakovost svojih proizvodov. Tekma na razstavah je šola prakse, šola iz življenja. Posečati to šolo z udeležbo na tekmi in s prisostvovanjem, odnosno precenjevanjem uspehov tekme je pri mlekarstvu dolžnost nele vsakega praktičnega mlekarja, marveč v enaki meri tudi dolžnost vsakega kmeta - producenta mleka in dolžnost vsakega trgovca, ki se bavi s prodajo mlečnih izdelkov. Če mlekarna, odnosno mlekarski mojster ni odnesel nobene nagrade na tekmi, ni to le njegova osebna krivda, marveč pričetek krivde je v hlevu živinorejca, ki donaša mleko, in zaključek krivde je pri trgovcu, ki kupuje tudi slabo blago, ako mu ga ponudijo nekoliko cenejše. Za poset mlekarskih razstav bi morale mlekarne prav nalašč organizirati skupne izlete vseh članov - dobaviteljev mleka; naj se vsak član osebno prepriča o razlikah v kakovosti izdelkov njihove in konkurenčnih mlekarn. To ga bo vzpodbujalo k napredku in k izboljšanju pogojev za dobavo prvovrstnega mleka bolj kakor najtemeljitejša predavanja.

Sejmi so pri našem ljudstvu splošno vdomačena ustanova. Izmed kmetijskih proizvodov se postavlja na sejem največ živina. Le sir in maslo sta bila na naših sejmih doslej neznana, medtem ko se pripeljejo n. pr. na Holandskem kmetje na sejem s polnimi čolni sira in masla. Ni vzroka, da bi prastari običaj sejmov hoteli iz enega ali drugega vzroka zatirati; so menda edina naša, res popolnoma nadstrankarska gospodarska ustanova, ki jo je treba smotreno po obsegu (ne po številu) razširiti in kakovostno (po raznovrstnosti blaga) izpolniti. Sejme za plemensko živino (ne za plemenske vole, ker iz volov ni plemena), združene s premiranjem, posečajo v Švici in v drugih živinorejsko visoko razvitih deželah kupci iz vsega sveta; niso se tako razvili kar na mah, marveč v desetletjih smotrenega dela. Škoda je, da je lanska razstava goveje živine s plemenskim sejmom v Ljubljani letos že zopet opuščena ustanova, ko je vendar kmet neštetokrat prisiljen gnati svojo živino po večkrat na sejem, ne da bi takoj našel kupca. Namesto plemenskih krav bomo letos prodajali na mlekarski razstavi proizvode iz njihovega mleka. Čas je primeren, čeprav bi bil koncem septembra ali v začetku oktobra še ugodnejši; v septembru do prve polovice novembra si krije sirarska veletrgovina svojo zimsko zalogo blaga, ker hudi mraz pozneje preprečuje prevoz sira na večje daljave. Na sejem lahko dostavi vsaka mlekarna vsako množino blaga, ne da bi bila prisiljena udeležiti se tekme na ogledu pod točko 1.).

Sejem za mlekarske stroje in potrebščine bo letos še manjšega obsega, toda upam na velik razmah v teku prihodnjih let. Je nekam naravno, osobito za sezijske sirarne v planinskih krajih, da v jeseni razprodajo svojo poletno produkcijo sira in si obenem nabavijo vse potrebščine za prihodnjo sezijo. Toda tudi vsem drugim mlekarnam je priporočati, da ne kupujejo na temelju cenikov in potnikov le mačka v žaklju, marveč da naj se na vsakoletnem sejmu najprej prepričajo na lastne oči o kakovostnih razlikah blaga iz različnih tovarn.

Anton Pevc.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (11. t. m.). Turščica: baška, 2 vagona 175; baška, 1 vagon 180. Moka: baška «0» kombinirana, nova, 1 vagon 462.50; baška, «6», nova, 1 vagon 280. Otrobi: baški, jutaste vreče, oktober - november, 2 vagona 115. Tendenca mlačna.

Dunajska borza za kmetijske produkte (10. t. m.). Brez kupčije. Iz Budimpešte javljeni nespremenjeni tečaji. Na ameriških borzah nikakih pomembnejših sprememb. Na dunajskem tržišču se je tendenca nagibala v slabšo smer. Uradni tečaji z izjemo domače rži, ki se je pocenila za ¼ šilinga, nespremenjeni.

Dunajski svinjski sejem (10. t. m.). Dogon 17.607 komadov. Ob mirnem prometu so se pocenile mesne svinje za 20 grošev, deloma celo za 25 grošev, debele za 5 do 10 grošev, srednje in slabše blago pa za 10 do 15 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: mesne svinje 1.70—2.40, debele 1.65—1.90 šilinga.

= **Včeraj so latinske valute nadalje nazadovale.** Tečaj francoskega franka je včeraj ponovno močneje padel, in sicer v Curihu na 14.20 proti 14.80 predvčerajšnjim. Dopoldne včeraj je notiral še 14.55. Funt šterling je notiral včeraj v Parizu 177. Tudi belgijski frank je oslabel v enaki meri. Lira je sicer tudi popustila, vendar ne v toliki meri. Ponovne frankove slabosti je povzročil, kakor se sodi, odločen demanti vesti, da se pripravlja za Francijo večje ameriško posojilo.

= **Vrtnarska razstava v Ljubljani.** V okviru ljubljanske pokrajinske razstave od 4. do 13. septembra t. l. se bo vršila velika vrtnarska razstava. Ljubljanski vrtnarji, ki so znani po svoji marljivosti, hočejo svetu pokazati, da ne zaostajajo za drugimi razstavljalci, da umejo svojo stroko, tako da se lahko kosajo z najboljšimi inozemskimi tvrdkami. Ta vrtnarska razstava se bo vršila na prostoru Ljubljanskega velesejma v paviljonu «J». Cel paviljon bo pretvorjen v park, kjer bo razstavljeno cvetje od najnavadnejše domače cvetice do najobčutnejše eksotične rastline. Pokazati se hoče občinstvu, kako idealno lahko se priredi mirni kotiček na domačem vrtu, kako lahko se spremene puste sobe v cvetoči gaj in se vanje pričara življenje dišečih cvetk s pestrimi barvami. Da bo ta razstava veščega in strokovnega dela res uspela v vsakem oziru, nam jamčita že prejšnji vrtnarski razstavi. Občinstvo bo prišlo pri tej veliki razstavi v polni meri do svojega užitka.

= **Češkoslovaško - jugoslovenska tvornica jutastih vreč v Južni Srbiji.** Kakor poroča praško časopisje, se baš ustanavlja konzorcij iz češkoslovaških in jugoslovenskih zastopnikov, ki namerava v Južni Srbiji ustanoviti tvornico jutastih vreč, ki bi oddajala blago v Jugoslaviji, Grčiji, Turčiji in Egiptu.

= **Važna skupščina Hmeljarskega društva v Žalcu.** V nedeljo 15. t. m. se bo vršila v dvorani gosp. Robleka v Žalcu izredna glavna skupščina Hmeljarskega društva v Žalcu. Začetek ob 2. popoldne. Razpravljalo se bo posebno o pričetku hmeljskega obiranja, o razpošiljanju brzojavnih poročil, o mezdi hmeljskim obiravcem, o splošnem stanju hmeljskih nasadov in drugo. — **Pridite vsi, posebno pa društveni poverjeniki in zastopniki posameznih občin!**

= **Vprašanje prodaje našega tobaka v Poljsko.** Iz Beograda javljajo, da bo te dni odpotoval upravnik državnih monopolov Todorić v Varšavo, kjer bo proučil možnost za plasiranje našega tobaka. Todorić bo tudi uvedel pogajanja glede prodaje našega tobaka v Poljski.

= **Dobave.** Ekonomsko odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe za dobavo modre galice, do 17. t. m. pa za dobavo verig, železne strešne pločevine in raznega materijala za popravilo premogovnih naprav. Pogoji so na vpogled pri imenovanem odelenju vsak delavnik od 10. do 12. dopoldne. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 21. t. m. ponudbe za dobavo cilindrskega olja. Dne 31. t. m. se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave bele kovine; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave cinkove in pocinkane pločevine; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave šamotne moke in dekstrina ter glede dobave mrežic za plinsko razsvetljavo in električnih žarnic. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

= **V Italiji se pripravlja nova valutna edinica.** Stalno nazadovanje francoskega franka je bila največja zapreka za stabilizacijo italijanske lire, ki se je skoro dosledno ravnala po valovanju franka. Po sprejemu sanacijskih zakonov v Franciji, je postalo vprašanje stabilizacije italijanske valute aktualno. Italijanski proračun je izravnan. Urejeno je tudi vprašanje vojnih zunanjih dolgov. Da se ustvarijo vsi pogoji za uspešno stabilizacijo, se mora še vravnovesiti italijanska plačilna bilanca, ki jo silno obremenjuje visoko pasivna trgovinska bilanca. Kakor smo že poročali, je Italija v svrho povečanja izvoza ustanovila poseben zavod. Čim bodo dani vsi pogoji za stalnost valute, se namerava uvesti nova valutna edinica, ki se bo zvala liretta in ki bo veljala 1 šestino zlate lire.

Borze

11. avgusta.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 74—76, Vojna škoda 293—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 193—196, Ljubljanska kreditna 175 do 195, Merkantilna 90—0, Praštediona 866 do 869, Slavenska 50—0, Kreditni 165—175, Strojne 0—110, Vevče 102—0, Stavbna 55 do 65, Šešir 103—104 (104). — Blago: Zaključek: pšenica, nova, za avgust, fco nakladalna postaja, 2 vagona po 265. Povpraševalo se je po smrekovih, jelovih in hrastovih hlodih, bukovih pragovih in lanenem semenu. Ponudbe so bile v hrastovih in bukovih drveh, bukovih pragih, glini, turščici, otrobih, ovsu in fižolu.

ZAGREB. Na efektnem tržišču položaj v glavnem nespremenjen. Vojna škoda je ostala na včerajšnjem nivoju. — Dinar je ostal mednarodno nespremenjen. Francoski frank je danes zopet močneje oslabel. Okrog poldneva je obstal v Curihu na 14.20, dasi je dovoldne notiral 14.55. Včeraj je notiral v Curihu 14.80, kar torej pomeni padec za 60 točk. S frankom je malo popustila tudi lira, in sicer v Curihu na 17.20 proti 17.35 včeraj. V istem razmerju sta obe valuti padli v Zagrebu, kjer sicer ostale devize ne beležijo nikakih sprememb. Notirale so devize: Dunaj izplačilo 799.25 do 803.25, ček 799.15—803.15, Berlin 1349.25 do 1353.25, Italija 188.49—189.69, London 275.05—276.25, New York ček 56.466 do 56.766, Pariz 155.38—157.38, Praga 167.38 do 168.38, Švica 1094.8—1098.8; efekti: bančni: Eskomptna 100—100.5, Kreditna Zagreb 101—103, Hipo 54.5—55, Jugo 91 do 92, Ljubljanska kreditna 175—0, Praštediona 866.5—870, Slavenska 50—52; industrijski: Eksploatacija 9—12, Isis 50—54, Nihag 9—15 Gutmann 195—200, Slaveks 112—115, Slavonija 32—33, Trbovlje 340—345; državni: investicijsko 74.5—75, agrarne 39—41, Vojna škoda 295—296.

BEOGRAD. Devize: Amsterdam 2282 do 2285, Dunaj 800.25—800.75, Berlin 1349.75—1350.5, Budimpešta 0.79575—0.0796 Bukarešta 52.2.—25.7, Bruselj 155—156, Italija 189—190, London 275.45—275.5, New York 56.58—56.59, Pariz 155.5—156, Praga 167.75—167.8, Švica 1095.75—1096.25.

CURIH. Beograd 9.12, Berlin 123.075, New York 517, London 25.14, Pariz 14.20, Milan 17.20, Praga 15.3225, Budimpešta 0.007285, Bukarešta 2.35, Sofija 3.75, Varšava 57, Dunaj 73.10.

TRST. Italijanske borze imajo do 22. avgusta poletne počitnice. Poslovati bodo pričele šele 23. t. m.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.45—12.49, Berlin 168—168.50, Budimpešta 98.77—99.07 Bukarešta 3.21—3.23, London 34.3325 do 34.4325, Milan 23.46—23.56, New York 705.75—708.25, Praga 20.8975—20.9775, Sofija 5.0950—5.1350, Varšava 77.05—7755, Curih 136.53—137.03, Pariz 19.33—19.43; valute: dinarji 12.47—12.53, dolarji 703.75—707.75.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.49, v Berlinu 7.402.

Iz življenja in sveta

Veleizdajniški proces na Poljskem

V Vilni se je te dni pričela velikansko pozornost vzbujajoča obravnava proti 33 obtožencem, ki so prišli na zatožno klop radi obdolžitve, da so celi dve leti snovali v Voliniji tajne organizacije ter rovarili proti Poljski. Njih namen je bil končna ločitev Volinije od poljske republike in proglasitev samostojne sovjetske republike.

Voditelji gibanja so prejemali podporo v denarju od zastopstva sovjetskih oblasti v Minsku. S temi vsotami so ustanavljali napadalne čete, s katerimi so naskakovali poljske vlake, vojaška poveljstva in sovjetom sovražne osebe. Tajna organizacija je tudi zbirala orožje, katerega je razdeljevala med svoje člane, da bi prišlo do splošne pobune.

Proces, ki se vrši na pobudo poljskega državnega pravdništva, obeta postati afera evropskega značaja, zlasti sedaj, ko so odnošaji v notranjosti Rusije zelo napeti. Obtožnica navaja 50 prič, branitelji pa so zbrali tudi zelo obširen materijal in skušajo s svojimi 100 predlaganimi pričami, če ne odstraniti, pa vsaj omiliti očitke, ki so naperjeni zoper njihove klijente.

Zvon Karla Habsburškega

Bivši cesar Karl Habsburg Zadnji je že več let mrtev in sniva svoj večni sen v tuji zemlji, kamor se je zatekel potem, ko so mu vzeli prestol in prodali krono. Spomina nanj se se otresli vsi narodi bivše monarhije, samo Madžari ga ne morejo pozabiti. Sedaj poročajo iz Tihanyja na Madžarskem, da pripravljajo ondotni legitimisti za 15. tega meseca veliko spominsko svečanost, združeno z legitimističnimi manifestacijami. Kdo je na Madžarskem prepričan legitimist in Habsburgovec, pa najbolje kaže sestava prireditvenega odbora, nad katerim je prevzel protektorat madžarski kardinal in knezoškof dr. Czernoch, s katerim dela roko v roki tajni svetnik budimpeštanske vlade grof Szecheny.

Legitimisti nameravajo prihodnjo nedeljo blagosloviti zvon kralja Karla z napisom: «Molite k Bogu, častite kralja in ljubite domovino!» V zvon je vdelan relijef patrona pokojnega Karla Habsburga ter zadnje besede, s katerimi se je poslovil od svojega sina: «Kakor sem jaz žrtvoval svoje življenje, žrtvuj ga tudi ti za blagor tvojih narodov.» Pod temi besedami se nahaja madžarski grb. Zvon je zelo velik, tehta 16 meterskih stotov in se njegovo donenje čuje 25 km naokrog, kar seveda še daleko ni zadosti, da bi segel od enega konca Madžarske do drugega, a kaj šele čez madžarske meje!

Policijski funkcijonar tihotapec

Na avstrijsko-bavarski meji blizu Solnograda so se v zadnjem času raznesli glasovi o čudnem tihotapstvu, pri katerem je udeležen visok funkcijonar avstrijske policije. Dne 2. t. m. je prišel na solnograško postajo policijski vladni svetnik Friedrich, ki se je hotel peljati na Bavarsko. S seboj je imel kovčeg, katerega so hoteli obmejni carinski organi pregledati, ker se jim je zdel sumljiv. Friedrich pa nikakor ni maral kovčega odpreti, marveč je izjavil, da je ključ pozabil doma, ter pristavil, da ne nosi v njem itak ničesar carini podvrženega. Cariniki pa so se temu uprli in niso dovolili, da bi šel kovčeg čez mejo. Zadržali so kovčeg v svojih službenih prostorih in ko so ga čez štiri dni odprli, so našli v njem res carini podvržene predmete v obliki preprog, ki jih je hotel gospod svetnik pretihotapiti na Bavarsko.

Odkritje je seveda učinkovalo kakor mrzel tuš in Friedrich je prišel radi te stvari v velikanske neprijetnosti. Izjavlja, da je na stvari popolnoma nedolžen in da ni imel s kovčegom nobenih slabih namenov. Obmejna carina pa zatrjuje, da se je tovrstno tihotapstvo vršilo že dolgo časa, da pa ni bilo prilike, ujeti pravega krivca, ki je prišel oblasti šele sedaj v roke.

Višji policijski svetnik Friedrich je bil prej štiri leta vodja državne policijske ekspoziture na Solnograškem kolodvoru in se je bržkone zanašal na svoje staro poznanstvo in zveze, ki so mu pribavile avtoriteto v njegovi stroki. Vsega tega je sedaj namah konec in tudi njegovi izgledi za ravnateljsko mesto policijskega direktorja v Lincu so splavali po vodi. Visoki gospod se bo moral sprijazniti s keho in z ričetom.

Rum v londonskem pristanišču

V londonskem pristanišču je bil najavljen poset nekoličine članov britskega parlamenta. Poslancem je načeloval lord Ritchie. Ko so obiskovalci dospeli v ladjenice, je vzkliknil lord Ritchie: «Joj, koliko ruma! Koliko ruma!' Bilo ga je res cele gore sodov. «Koliko ruma! Koliko ruma!» je ponavljal lord Ritchie neprestano.

Tedaj je pristopil eden od pristaniških uradnikov k lordu in ga je vprašal, če more preceniti, koliko ruma je v nagrmadenih bariglah. In lord Ritchie mu je odvrnil, kakor bi odgovoril Mark Twain: «Razdelite ta rum med vse Angleže, kar jih živi v Veliki Britaniji in ga naj začno piti vsi hkrati! Vzemite uro v roko in jih opazujte: čez deset minut se bodo začeli smejati, po petnajstih bodo zaplesali, v dvajseti minuti se bodo zibali, in ko bo preteklo trideset minut, bodo pocepali po tleh.»

Tip komunističnega mladca

Dočim se zdaj večina komunističnih voditeljev v Rusiji bavi izključno s političnimi vprašanji, se je poglobil prosvetni komisar Lunačarski v posamezne pojave notranjega življenja v današnji Rusiji. Napisal in objavil je več člankov, v katerih razpravlja o velezanimivih problemih, na pr. o sovjetskem asketizmu, o donhuanstvu, ter o življenju sodobnega ruskega malomeščana. V vseh teh sestavkih skuša Lunačarski očrtati svoje predstave tipa sovjetskega mladca. Ruski naraščajniki se dandanes predvsem radi vdajajo ekstremom. Med njimi je mnogo tipičnih komunističnih menihov, ki se ne-le zaklinjajo na vsako besedo komunističnega evangelija, temveč se sploh dosledno drže svojega levičarstva, niso nikjer in v ničemur objektivni ter gredo v subjektivnem pojmovanju in komentiranju življenja tako daleč, da izjavljajo na pr., da je spolno občevanje čisto fizijološki proces, ki je zdravju neobhodno potreben.

Od strani takega naraščaja preti Rusiji resna nevarnost, da se njeno življenje usmeri v pravcih, ki nikakor ne predstavljajo normalnih razmer. Sovjetska Rusija bo zatorej morala prav posebno posvetiti pozornost srednjemu tipu komunističnega mladca, ki bo štedil s svojimi strastmi, pazil na higijeno ne-le telesa, ampak tudi duha, ter ne bo v nobenem pogledu predstavljal ovire za položaj, ki cvete v Rusiji. Lunačarski zastopa v splošnem princip harmonične vzgoje, a pogoji te vzgoje so: konec asketizma, dohuanstva in tesnogrudnosti. Vseh teh pojavov pa je v Rusiji danes zelo mnogo in baš radi tega preti državi velika nevarnost od pravkar doraščajoče generacije.

Orkan v Benetkah

Težišče neviht in viharjev se je po usodepolni nedelji v Sloveniji pomaknilo nekoliko proti jugozapadu. Že od ponedeljka naprej so se zbirali nad benečansko deželo temni oblaki, ki so se pozneje pretrgali ter se izlivali po beneških ravninah. Benetke so bile pri tem v srcu orkana.

Temperatura je naenkrat padla, zrak se je ohladil in začelo se je bliskati in treskati. Ker je strela udarila tudi v neki transformator blizu bolnišnice sv. Ane, je ostal zavod naenkrat brez luči. Posebno neusmiljeno je divjal vihar na Lidu, kjer je ruval drevesa in odnašal šotore. V mestu samem je poškodoval mnogo hiš, rušil je strehe in podiral dimnike. Mnogo ladij in čolnov je bilo v nevarnosti, da se potope, in marsikateri pomorščak je moral hiteti na odprto morje, da je pomagal drugim, na katere je prežala smrt in bi jih bila tudi dosegla, če ne bi prišla rešitev v zadnjem trenutku.

Dva tedna v vroči kopeli

Na debrecinski vseučiliški kliniki študirajo sedaj primer, ki je malone brez primere v zdravniški praksi. Nedavno so prinesli na kliniko 45 letno Ido Onody v nezavestnem stanju. Dama je bila silno revmatična in je sklenila, da si izžene revmatizem s temeljitimi kopelmi. Odšla je v kopališče Hajduszoboszlo. V tem kraju so namreč vroči vrelci, ki zdravijo revmatizem. Da bi se temeljito popravila, je Onodyjeva sklenila ostati 14 dni nepretrgoma v vroči kopeli in je uredila svoje življenje tako, da so ji nosili celo hrano v bazen, kjer je bila ponoči in podnevi.

Slednjič pa ji je začela voda presedati. Osobje, ki je prihajalo z damo v dotik, je opazilo na nji znake omračitve uma in je končno bilo treba žensko s silo potegniti iz vode. Prišli so zdravniki, ki so jo pregledali in ugotovili, da se je koža skozi 14 dni dobesedno kuhala, radi česar je otrpnila in postala nesprejemljiva za vse zunanje vplive. Toda če je bil s tem revmatizem izlečen, je drugo vprašanje. Čim so potegnili Onodyjevo iz vode, so jo takoj prepeljali na kliniko v Debreczin, kjer se sedaj strokovnjaki prizadevajo, da ženo ohranijo pri življenju. Če ne nastopijo posebne komplikacije, se bo to najbrže posrečilo. Njen rekord pa vsekakor ostane brez primere v zgodovini kopeli za izganjanje revmatizma.

× **Shakespeare na dražbi.** Seveda zopet v deželi dolarjev. Newyor. knjižnica Clawsen je prodala na javni dražbi mnogo dragocenih knjig iz elizabetinske in stuartske dobe, vsega skupaj 926 številk, za 650.000 dolarjev. Prva izdaja Miltonovega dela »Comues« je bila prodana za 21 tisoč dolarjev, prve izdaje Shakespearjevega »Mnogo krika za prazen nič« tudi za 21 tisoč dolarjev. »Troilus in Kressida« za 11 tisoč, «Othello« (iz l. 1622.) pa za 10.700 dolarjev. — Koliko živih zamorcev bi lahko živelo za to zadnjo vsoto!

× *Pes preplašil čredo slonov, da so podivjali.* V Edmontonu v Alberti se je pripetil nenavaden slučaj. Štirinajst slonov se je nahajalo na poti v cirkus, kjer so imel' nastopiti pri skušnji za večernjo predstavo. Spotoma je srečal slone pes, ki je začel lajati nanje. Sloni so se lajanja prestrašili ter začeli bežati na vse strani. Nekateri med njimi so bili tako razburjeni, da so prevrnili dve kletki medvedov in tigrov, končno pa so se razkropili po mestnih ulicah. Osobje cirkusa je končno slone pognalo v neki gozdič izven mesta, kjer so se pobesnele živali vdale ter pokorno sledile svojim krotilcem nazaj v kletke.

× *Velikanski požar v Napolju.* V ponedeljek popoldne je izbruhnil v napuljski tvornici voščenih sveč Todeschini velikanski požar, ki je uničil silne zaloge voska in stearina. Celokupna škoda znaša nad en milijon lir.

× *Achilleion na prodaj?* Grški ministrski svet je sklenil, da se dvorec Achilleion, bivša last nemškega cesarja Viljema ne pretvori v mednarodno igralnico, temveč, da se proda, izkupiček pa se porabi za podporo tistim Grkom, ki so bili materijalno oškodovani v svetovni vojni ter jim daje versailleska pogodba pravico do odškodnine.

Spomenik v bitki pri Wörthu l. 1871. padlim Francozom,
ki so ga preteklo nedeljo odkrili v Wörthu (kanton Bas-Rhin). Spomenik simbolizira osvobojenje Alzacije in priključenje dežele Franciji.

Francoska revija o naši državi

Pred kratkim je ugledna pariška gospodarska revija **»L' Illustration Economique et Financière«**, katero urejuje ravn. G. Lagros de Langeron, izdala posebno, bogato opremljeno številko lista o naši državi. Zvezek velikega revijalnega formata obsega 184 strani in mu je naslov: **»Royaume des Serbes, Croates et Slovènes«.** V isti zbirki so doslej izšli posebni snopiči o Češkoslovaški, Belgiji, Danski in Rumuniji, razen tega o raznih francoskih kolonijah, pokrajinah in o posameznih važnih aktualnih vprašanjih.

Kdo je ta zvezek uredil, ni posebej označeno, sodelovalo pa je veliko število aktivnih politikov in strokovnjakov iz vseh panog materijalnega in duševnega življenja. Omenimo samo nekatere članke, ker bi naštevanje celotnega materijala privedlo predaleč. Min. Ninčić je prispeval »Velike linije naše sedanje politike«, poslanik Spalajković »Vzroke naše vzajemnosti« (s Francijo), o »Ustvaritvi države SHS« je napisal izčrpen članek prof. Slobodan Jovanović. »Stanje prava in pravniške znanosti itd« obravnava prof. dr. Tomaž Živanović, a o »Delavskem zavarovanju« priobčuje članek bivši minister socijalne politike D. Gjuričić. »Organizacija javnega zdravstva« je predmet članku, ki ga je prispeval min. Sl. Miletić. Isti je tudi avtor članka »Slatine, kopališča in zdravališča SHS«.

»Zaščiti industr., literarne in umetn. svojine« je posvečen članek **dr. Janka Šumana,** našega rojaka, predsednika tozadevnega odbora. Iz spisa je razvidno sedanje stanje in projektirane reforme na tem polju. V krajšem spisu je orisan ustroj naše armade. O »Sportu v Jugoslaviji« govori poročilo M. B. Živkovića, kjer pa pogrešamo točnejših podatkov in statistike. Slovenski sport ni posebej omenjen. Deloma isti predmet obravnava **dr. Ciril Žižek,** slovenski rojak, v svojem referatu »Turizem, alpinizem in sport«. Iz njega izvemo n. pr., da je največje med turistovskimi društvi »Hrv. planinarsko društvo« s 33 podružnicami in 8.000 člani, dočim ima Slov. plan. društvo samo 19 podružnic in 7.000 članov, a »Srpsko planinarsko društvo« komaj 5 podružnic s 1000 člani. — V Ljubljani piše, da »je mogoče občudovati lepe **gotske** cerkve«. Katere?, ko pa razen cerkve Srca Jezusovega ni nobene v mestu. — Nogometašev je 14.000 organiziranih, lahkih atletov 2.500, hazenašic 2.500, težkih atletov 560, plavačev 2000. — Jugoslovenski Sokolski Savez ima 432 društev in 47.050 članov, Hrvatski Sokol pa 163 društev in 28.000 članov.

Poseben krajši članek je posvečen **Beogradu.** Iz njega izvemo, da ima mesto 12 km² površine in 165.000 prebivalcev (proti 110.000 v letu 1921). Številke so najbrž malo pretirane. O »Tisočletnem Zagrebu« je napisal prof. Szabo, ravnatelj umetno-obrtnega muzeja, zgodovinski oris, ki je prav zanimiv. Iz sledečega, zelo vestnega in res informativnega članka **»Sodobni Zagreb«** se poučimo o marsičem. Zagreb je v zadnjih 30 letih narastel od 30.000 na 130.000 prebivalcev. V letu 1894. je mesto štelo 2.708 hiš, danes jih šteje 6.500, število rokodelcev se je pomnožilo od 800 na 5.400, zavarovalnih družb od 2 na 43, bank od 7 na 28. V Zagrebu je vpisanih 425 delniških družb, ki so l. 1924 plačale 216 milijonov neposrednih davkov in nad 100 milijonov občinskih doklad. Občinski proračun stalno raste in je znašal za 1925 ogromno vsoto 93 milijonov dinarjev, napram 10.7 milijonom l. 1920 in 355.000 dinarjev v letu 1905. Zanimivi so podatki o občinskih podjetjih: tramvaj je lani prevozil 21 milijonov potnikov, električna centrala ima 14.000 KS in omrežje, dolgo 140 km, plinarna proizvaja letno 3.5 milijona kubičnih metrov plina, omrežje vodovodnih cevi znaša 115 km. — O »Gospodarski važnosti Zagreba« piše znani industrijec Vl. Arko, sledita člančič o potniškem prometu in organizaciji. — O **Ljubljani,** ki pride na vrsto za Sarajevom, je priobčen liliputanski člančič celih 14 dvostolpčnih vrstic. Anonimni pisec ve le prav malo povedati, da ima univerzo in znan glasbeni konzervatorij ter da je sedež Trboveljske družbe. Omeni še Prešernov spomenik in dejstvo, da je bila Ljubljana glavno mesto Napoleonove Ilirije. Tri slike prikazujejo: Pogled z Grada, Univerzo in Marijin trg. V primeri z Zagrebom je Ljubljani posvečeno odločno premalo pažnje in odmerjen preveč tesen prostor. Čegava je krivda, ni razvidno, opaziti pa je iz celotne publikacije, da je največ in najčešče poročano o srbijanskih razmerah in krajih, dalje pa o hrvatskih. O slovenskih prav malo in še to le mimogrede in včasih prav površno. Pri takih edicijah, ki našo državo predstavljajo pred tujino, bi se moralo bolj gledati na objektivnost in skušati, da prispevajo strokovnjaki iz vseh delov države ,kar bi celoti samo koristilo. O naši umetnosti, industriji, trgovini, o naših letoviščih in kopališčih ne izveš mnogo.

O »Srbski umetnosti v srednjem veku« je priobčil članek dr. Vl. R. Petković, kjer opisuje predvsem arhitekturo in slikarstvo raznih slavnih zadužbin, tako manastirja v Gračanici (zgrajenega l. 1321 od kralja Miljutina), Dečanskega in St. Nagoričanskega manastirja in drugih. O »Dekorativnem elementu v srednjeveški jugoslovenski umetnosti« razpravlja članek Al. Derocca. Dr. Branko Šenoa je napisal poročilo »Razvoj lepih umetnosti v kraljevini SHS«, kjer pa skoro dosledno opisuje srbske in hrvatske razmere, o slovenskih pa ne poroča. Omenja, da so upodab umetniki kot **prvi** spoznali potrebo bratskega sodelovanja in priredili l. 1904 o priliki kronanja kralja Petra **I. jugosl. umetn. razstavo v Beogradu.** Takrat se je ustanovilo tudi društvo »Lada«. Sledili sta razstavi 1906. leta v Sofiji in l. 1912 druga razstava v Beogradu. Na razstavi l. 1911 v Rimu so v **srbskem** paviljonu razstavili vsi Jugosloveni, med njimi tudi Meštrović. Imenovane tri članke o umetnosti pojasnjuje več prav zanimivih slik. Škoda, da o slov. umetnosti ni niti govora, niti o naših društvih, ne o »Savi«, ne o »Jakopičevem paviljonu«, ne o naši »Narodni galeriji«. — »Nekaj besed o jugosl. glasbi« se imenuje kratek, a izčrpen in toplo napisan članek komponista **Lucijana Škerjanca.** O slovenski glasbi pravi, da je predvsem lirična in da naši komponisti skušajo podati izraza svojim čustvom na **individualen** način, in ne zgolj s pomočjo narodnih sredstev, kar povdarjajo posebno hrvatski in srbski glasbeniki. Imenuje »Janeza Krstnika slovenske glasbe«, Lajovica in Adamiča, Kogoja ter Ravnika.

Članku o hrvatski žurnalistiki sledi nepodpisan, zgodovinsko zelo informativno sestavljen opis **»Časnikarstva v Sloveniji«,** iz katerega je razviden silen razvoj našega časopisja, posebno v zadnjih letih. V članku je slika direktorja »Jutra«, **dr. A. Kramerja.** — Slede poročila o jugosl.-francoskih kulturnih stikih.

O »Pošti, telegrafu in telefonu« je napisal referat min. Velja Vukičević, temu sledi poročilo o filateliji, dalje članek o »Železniških linijah« od ing. R. Avramovića. O »Pomorski jugosl. politiki« je prispeval zanimiv pregled Slavko Siriščević, kateremu sledita članka o »Rečni plovidbi« in »Aeronavtiki«. Dr. Kneževič je napisal poročilo o »Gradbah in javnih delih«.

Dr. Ljud. Prohaska obravnava probleme »Poljedelstva v SHS« in »Agrarne reforme«. O »Poljedelskem zadružništvu« te pouči članek Gj. Petkovića. Zanimivi so poedini podatki: l. 1921 (novejših podatkov ni) je bilo skupno 4.438 zadrug s 775.000 zadružniki, kar znaša nekako 32.5 % celotnega prebivalstva, ker treba računati povprečno na vsakega člana vsaj petglavo rodbino. O slovenskem zadružništvu ni nič posebnih podatkov v članku, ki pa povdarja visoko stopnjo in razširjenost naših zadrug.

Min. Krajač piše o »Trgovinski politiki«, a o »Zunanji trgovini« pa I. Petrović. Nato se vrste članki o Zagrebškem velesejmu, o Trgovskih zbornicah v Beogradu in Zagrebu, o Industriji in Trgovskem udruženju v Zagrebu, dalje o kemični industriji, o rudarstvu in drž. monopolih. Min. Stojadinović referira o »Drž. budgetu«, a ravnatelj Milorad Nedeljković o »Poštni hranilnici«. Mnogo manjših poročil in člančičev o raznih vprašanjih, tičočih se naše države, je še raztresenih po listu, tako članek s slikami o Trboveljski premog. družbi in o Rogaški Slatini. Edicija ima na ovojni strani večbarvni posnetek manastirja Gračanice, na drugi zemljevid naše države, ki preseneča po svoji preglednosti in točnosti ter je pravo nasprotje karte na tretji ovojni strani, ki predstavlja železniške mednarodne zveze z Jugoslavijo. To slednjo karto je izvršil ing. Ran M. Avramović. Ljubljano iščeš na njej zaman, pač pa vidiš tam celo Dubico, tudi Kosovsko Mitrovico i. t. d. O tej karti so svoje mnenje že večkrat povedali razni strokovnjaki.

Obe celostranski, veliki oljnati sliki kralja in kraljice, kateri prinaša ta zvezek v posnetkih, je izvršil ak. slikar **Ivan Vavpotič.** V besedilu je nad 200 slik, žal malo iz Slovenije.

K. D.

Pierre Billotey:

Cigareta

Draguljar Leon Vrillard se je bil odpeljal s svojo mlado ženo Julko iz Pariza v Marseille po opravkih. Seboj je vzel za tristotisoč frankov draguljev, ki jih je mislil v Marseilleu dobro prodati. Nastanila sta se v hotelu pri Pošti.

Ker sta bila od deseturne vožnje utrujena, sta legla po večerji kmalu spat. Med tem pa, ko je Julka takoj zaspala, je Leon še čital v postelji večerni list in pri tem pušil cigareto. Med čitanjem in pušenjem ga začne obvladovati spanec. Najprej mu novine zdrsnejo iz roke, potem mu pa pade cigareta iz ust.

Toliko je še pri zavesti, da spozna nevarnost položaja. Zravna se in gleda po svoji srajci in po postelji, kam je padel tleči čik. Ker ga pa ne najde, se skloni čez rob postelje, da vidi, če ni morda odletel na preprogo pred posteljo. Tu v svoji grozi opazi, da se stegne izpod postelje roka, ki prime čik in ga previdno ugasne.

Vrillard pade na blazino nazaj, ves preplašen. Toliko se še obvlada, da ne zakriči. Trese se kakor šiba na vodi in vsak trenutek pričakuje, da ropar prileze izpod postelje. Zato se naglo odloči:

Z desnico zagrabi na nočni mizici usnjeno torbico, v kateri so dragulji, počasi potegne noge izpod odeje in kakor strela skoči k vratom in zbeži iz sobe.

Premislil je bil namreč naslednje:

— Če zbudim svojo ženo in ji rečem, naj beži z menoj, bo začela od strahu kričati in ropar naju lahko v tem primeru oba ubije. Bolje je, če zbežim z dragulji sam in se nemudoma vrnem s policijo.

Ropar je takoj spoznal, kaj se je zgodilo. Z globokim vzdihom prileze izpod postelje in se popraska za ušesi. Uvidi, da ni rešitve, kajti hotelsko osobje je po soprogu že obveščeno in vsi izhodi so zastraženi. Pogled mu pade na lepo ženo, ki mirno, nič hudega sluteč, spi v postelji. In tu pride mladi ropar na imenitno misel. Naglo se sleče, nato ugasne električno luč in počasi zleze v posteljo, na še toplo mesto, kjer je ravnokar ležal soprog. Roparjev namen je, dokazati policiji, da si ni poželel draguljarjevih demantov, temveč njegovo ženo. Skriti se pod posteljo iz ljubezenskih namenov vsekakor ne more biti tako hudo kaznovano, kakor iz roparskih namenov.

Ropar leži mirno v postelji. Čudno se mu zdi, da soproga s policijo tako dolgo ni nazaj. Med tem se Julka, ne da bi se zbudila, obrne proti njemu in mrmra nerazumljive besede. Kdo ve, kaj se ji sanja. Nežne roke se oklenejo roparja. In gospoda Vrillarda še vedno ni nazaj...

— — — — — — — — — — — — — —

Draguljar Vrillard je bil namreč stopil k hotelirju. Toda ta ni bil junak. Ni se upal izpostavljati sebe in svojih uslužbencev. Zato je poslal po policijo. Ta pa pride šele čez četrt ure: komisar s štirimi stražniki. Krepko stopajo po stopnicah navzgor. Za njimi gresta hotelir in gospod Vrillard v nočni srajci in pisanih spodnjih hlačah, krčevito tiščeč usnjeno torbico v desnici.

— Moj Bog! Moja uboga žena! Ali jo bomo še našli živo?

Komisar odpre prislonjena vrata in prižge luč. Vsi stopijo v sobo, toda mesto strašnega prizora, ki so ga pričakovali, ne zapazijo drugega, kakor dve glavi na isti blazini.

Stražniki se pomenljivo smehljajo, položaj se jim vidi precej jasen. Toda komisar stopi korak naprej, zagrabi možaka v postelji za ramo in mu zapove z odurnim glasom:

— Hej, možak, pokonci, pa hitro!

Možak ves začuden, skoraj užaljen, vstane, a gospod Vrillard nervozno poskakuje, ponavljajoč:

— No, ta je pa lepa, ta je pa lepa!

Mladi ropar ga hladno gleda in mu slednjič reče:

— Res ne vem, čemu ste motili te gospode?

Julka se je med tem slednjič vendarle zbudila. Začudeno motri prizor

Policija odvede možaka, toda ta ugovarja:

— Kaj? Jaz da bi bil hotelski tat? Če vam pa povem, da ljubim to ženo..

Draguljar je ostal v sobi in ves bled sprašuje svojo soprogo:

— Povej mi, dragica, in ne skrivaj mi ničesar: ali se je drznil?

Ona odkima.

— Ne, reče začudeno, a iskreno. Saj se bi bila čisto gotovo zbudila... Nasprotno, izborno sem spala in zdi se mi, da sem celo sanjala...

Julka obmolkne, naenkrat pa zardi in pristavi s povešenimi očmi:

— Čudno, nič se ne morem spomniti, kaj sem sanjala...

Pomirjeni gospod Vrillard si viha brke in odvrne:

— Srček moj, tvoje sanje niso nič važne; glavno je, da sva se srečno rešila strašne nevarnosti! *(—ž—)*

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—

Obrt

Štampiljke
in vse potrebščine priporoča S. Peteu, Maribor nasproti glavn. kolodvora. 158

STAMPILJE pečate etikete graverstvo SITAR & SVETEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 19

Vulkanizira
vse vrste gumija parna vulkanizacija P. Škafar v Ljubljani, Rimska c. 11. 270

Služba (dobe)

Mlajšo devoško
pridno in pošteno, ki zna tudi kuhati, sprejme takoj drufina 2 oseb. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21866

Volonterka
se išče za takojšen nastop. Ponudbe z navedbo reference na oglasni oddelek «Jutra» pod «Štev. 100». 21864

Damsko frizerko
iščem za novo ustanovljen salon. Reflektira se samo na samostojno moč z referencami. Nastop do 1. septembra. Plača ter % po dogovoru. Stanovanje v hiši ali privatno. Služba stalna. Janko Mezmarič, Jesenice, Gorenjsko. 21819

Šofer
samec, se takoj sprejme pri «Avtotaksi Laško», Martijagrajska cesta štev. 132. 21808

Krajevni zastopniki
in agenti se iščejo za Slovenijo za prodajo naših državnih papirjev na odplačila. Mesečni zaslužek 6000 do 8000 Din. Ponudbe na «Jugomosse», Zagreb, Gajeva 1, pod šifro I. E. 471. 21802

Plačilni natakar
samostojna mlajša moč, s 1a referencami, kavcije zmožen, se sprejme 20 avgusta ali 1. septembra. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Plačilni». 21801

Strojnik-monter
išče mesto strojnika ali strojnega monterja v kakem večjem podjetju. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Strokovnjak 88». 21789

Služkinjo
ki zna kuhati in opravlja vsa druga dela, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21687

Učenca
poštenih staršev in s primerno šol. izobrazbo sprejme takoj Travizan & Remic trgovina z mešanim blagom, Mirna peč. 21811

Vpokojenec
v Mariboru, zmožen inseratnih in kolportažnih del, se išče. Ugoden postranski zaslužek. Ponudbe takoj na podružnico «Jutra» v Celju pod «Sotrudnik». 21970

Godbeniki!
Imperial in Apolo kino v Sarajevu potrebujeta muzike za dve prima in dve sekunda violini, 2 za klavir in dva za čelo. Nastop 1.—15. septembra. Ponudbe z zahtevkom plače na «Kinemu», d. d., Sarajevo. 21925

Trgovski sluga
soliden, zanesljiv in pošten se sprejme v manufakturno trgovino. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sluga 99». 21918

Služkinjo
sprejme takoj M. Rismal, ravnatelj meščanske šole v Slovenski Bistrici. 21908

Kuharica
dobro izurjena, vajena tudi vseh drugih del v gospodinjstvu, se išče k trgovčevi rodbini blizu Celja. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in natančnim naslovom na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Gospodinjstvo 14». 21914

Kovača
podkovnega in voznega — dobro izvežbanega, iščem. Ponudbe z zahtevo plače in spričevali na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Kovač». 21915

Natakarico
z nekaj kavcije, samostojno, sprejmem takoj. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Pridna 15». 21949

Učenko
sprejme delikatesna trgovina M. Ravtar, Ljubljana, Jurčičev trg 3. 21937

Služkinjo
ki zna kuhati in opravlja vsa druga gospodinjska dela, sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21687

Kuharico
perfektno in popolnoma samostojno, sprejmem. Plača ter drugo ugodno. Pismene ponudbe pod šifro «Samostojna kuharica» na ogl. oddelek «Jutra». 21929

Dve učenki
se sprejmeta za strojno pletenje. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21924

Služba (iščejo)

Zastopnik
Vrlo poverljivo, išče zastopništvo za Beograd za poset lekarn, drogerij, kavarn in slaščičarn. Cenjene ponudbe je poslati na: Budimir S. Radosavljević, Beograd — hotel «Moskva». 21892

Katera
fina, starejša, osamljena dama bi vzela inteligentno vdovo z dečkom za družabnico, ozir. gospodinjo. — Grem tudi k majhnemu otroku za vzgojiteljico. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Zaupanje 68». 21868

Potnik
specerijske in manufakturne stroke, s štiriletno prakso, pošten, marljiv, sprejme primerno službo s 15. septembrom. Vprašanja na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Poštenost 24». 20935

Gospodična
vešča vsega pisarn. posla, z večletno prakso, išče primernega zaslužka. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Slavonka». 21833

Geometer
ki je dovršil rudarsko šolo s dobrim uspehom, išče službe. Neoženjen, star okoli 30 let. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Naklon št. 5558». 21800

Kavcijo 20—25.000
vložim, če dobim službo pri industrijskem ali trgovskem podjetju. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Služba 66». 21686

Trg. sotrudnica
špecerijske, mešane ter manufakturne stroke popolnoma izvežbana, želi premeniti službo v mesto ali na deželo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21917

Vpokojen orožnik
narednik išče službo obč. tajnika, skladiščnika, paznika, vratarja ali kaj primernega. Dopise pod šifro «Zanesljiv 6» na oglasni oddelek «Jutra». 21906

Trgovski pomočnik
zmožen tudi samostojno voditi trgovino, želi mesta. Gre tudi kot potnik, skladiščnik ali kaj primernega. Položi kavcijo. — Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Kakršnakoli služba». 21936

Šivilja
gre šivat na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 21922

Krojaški mojster
išče stalnega dela pri kakem dobrem mojstru ali prevzame vsa v to stroko spadajoča dela v kaki trgovini. — Izvršuje vse po najnovejšem kroju. — Gre tudi kot vodja ali prikrojevalec. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21907

Prodam

Drva
hrastove in bukove odpadke od parketov ter mehka drva dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom. Pri odvzemu večje množine znaten popust. 193

Hrastovih parketov
večjo množino, ima vedno v zalogi ter jih oddaja po ugodni ceni tudi na manjše količine A. Kane, lesna industrija, Mengeš. 185

Elegantno kočijo
majhno, enovprežno prodam — Kapiteljska ulica 7/I. 21888

Osebni avto
«Puch», tipa XII. s 6 obroči, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Ponudbe na naslov: Elektrarna, Ruše. 20817

Kdo kupi
sveto pismo starega testamenta letnik 1797., prvi in drugi del. Mlakar Marija, Ormož. 21961

Šolske in pisarniške potrebščine
ostanek s konkursa po zelo ugodni ceni prodam. Dopise in naslov v oglasnem oddelku «Jutra» pod značko «Začetek šole 1. septembra». 21053

Prodam knjižnico
Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21509

Novih zabojev
okoli 250 lepih — velikost 85 × 88 cm in globokih 33 cm prodam po 12.50 Din komad franko postaja Ormož. — Rudolf Anderlič, Ormož. 21799

Bata
za prešite odeje (kovtre) po 10, 12, 14 itd. Na roko šivani kovtri od 152 Din naprej. Ljubljanska tovarna bate, Rožna ulica 19. 21965

Pohištvo
postelje, sobna kredenca, zofa, fotelji, stoli, štedilnik, krožniki, steklenice, kozarci, ugodno naprodaj.

Trgovska oprava
za mešano trgovino se proda za 1200 Din v Vegovi ulici 6, dvorišče. 21964

Več stelaž
in pudelnov po ugodni ceni prodam. Ogleda se v trgovini B. Kenda, Ljubljana, Mestni trg 17. 21646

Radi preselitve prostovoljna

javna dražba
Pred Škofijo 21, II. nadstr. Postelje, sobne omare in trgovske omare s steklenimi šipami, velika ogledala, kuhinjska kredenca in razno drugo blago. 21978

Več oleandrov
lepih, velikih ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21967

300 hrast. stebričkov
6/6" in 7/7" in 300 m hrastovih lat 3/4" in 4/5" za ograjo, proda Vinko Dular, Straža. 21911

Ključavničar. orodje
s stroji prodam. — Dopise pod šifro «Dobro orodje» na oglasni oddelek «Jutra». 21948

Pisalni stroj
znamke «Courier», malo rabljen in v dobrem stanju, se po primerni ceni proda. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Courier». 21919

Kočija
lahka in dobro ohranjena, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21945

Priročno

Vino
20 hl finega rdečega vina cvička in 17 hl prvovrstnega vina rizling, letnika 1924 in 1925, za buteljke, ceno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21696

Čajno maslo
fino, potrebujem dvakrat na teden. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Maslo». 21974

Kupim

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah **Černe, juvelir** Ljubljana Wolfova ul. 3. 64

Zlato, srebro
in srebrne krone plača po najvišjih cenah **F. Čuden, Ljubljana** Prešernova ulica štev. 1. 41

Autogenski aparat
za varjenje, z vsemi pritiklinami nov ali rabljen, kupi takoj St. Lamut, Vransko. 21895

Drva
lepa in suha, bukova, hrastova in gabrova kupim. Ponudbe z navedbo cene in množine franko vagon Rakek na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vercesi». 21411

Bukova drva
suha, kupuje družba Ilirija Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8. 21788

Vreče za oglje
najmanjša velikost 70 × 100 cm, debele, od riža in sladkorja, kupi vsako množino Vinko Dular, Straža. 21910

Pisalni stroj
z vidno pisavo in dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pisalni stroj». 21951

Poliske tračnice
obračalnike in vagončke, premer 50 mm, kupim. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «123». 21918

Kupim motocikel
najnovejše type s priklopko. Gjurin, poštni predal, Kamnik. 21934

Bukova drva
kupijo nameščenci tobačne tovarne v Ljubljani. Ponudbe na tobačno tovarno do 18. t. m. za 30 m³ — Plača se brez odbitka. 21930

Maline
zdrave, sveže in čiste, kupi lekarna dr. G. Piccoli v Ljubljani. 21944

Sodarsko orodje
(Schraubzug in Stossbank) kupim. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21904

Dobavo
električne centrifugalne črpalke in dveh električnih motorjev
razpisuje podpisana direkcija. — Natančnejši pogoji istotam. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca, pošta Griže, dne 10. avg. 1926. 21920

Posest

Hišo z gostilno
trgovino, gosp. poslopjem in vrtom, na Gorenjskem zamenjam za hišo, po možnosti s hlevom v Ljubljani (tudi na periferiji). Ponudbe pod «Vrednost 250.000» na oglasni oddelek «Jutra». 21826

Posestvo
Proda se v Trbovljah v trgu veliko posestvo, obstoječe iz hiše, v kateri se nahaja dobro idoča zaloga piva Zagrebške pivovarne — poprej Puntigam, z vsem inventarjem vozovi, konji, steklenicami, aparati, ploh, kar se rabi pri trgovini s pivom. Dalje gospodarsko poslopje, ribnik, njive, travniki, na najbolj lepem kraju ob glavni cesti Trbovlje. — Travniki in njive so primerne za stavbne parcele. Trgovina s pivom se lahko vodi takoj naprej. Oziroma se bo le na resne kupce. Cena nizka, plačilo zelo ugodno. Več se poizve pri lastniku g. Ivanu Orešnik, posestnik in zalagatelj piva, Trbovlje 65. 21544

Posestva
Od agrarne reforme se dobi od ogromnih posestev 560 oralov posekanega gozda po nizki ceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji. — Blizu glavne ceste, pol ure od postaje in sela, gričevito, nekaj ravnin, brez kamenja, rodovitno. Za parceliranje lahko dobiti Slovence in Hrvate, denar dobro naložen. Za informacije priložiti 5 Din v znamkah. — Ivan Uratnik i drug, Pivnica kod Virovitice, Slavonija. 21804

Ca 110 oralov hrastove in bukove **hoste za izsekanje** ali celo posestvo s poslopji naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21976

V Trbovljah se proda ob glavni cesti pri trgu **žaga** z vsem inventarjem in zemljo. Žaga ima dobro vodno silo, opremljena je pa tudi s pogonom na elektriko. V bližini gozdov, dela se največ za domačo prodajo lesa, ravno tako tudi za izvoz v Italijo. — Pojasnila daje lastnik g. Ivan Orešnik, posestnik in zaloga piva, Trbovlje 67. 21971

Majhno posestvo
se zaradi smrti po ugodni ceni proda in sicer z dobro ohranjeno hišo, gospodarskim poslopjem, vse s opeko krito, dvorišče z novo ograjo, vrt za zelenjavo, sadovnjak in 2 njivi. Ob glavni cesti v prometnem kraju, 5 minut od železniške postaje in cerkve, ugodno za vpokojence. — Stanovanje takoj na razpolago. Naslov in pojasnila v gostilni pri Križih, nasproti kolodvora v Petrovčah pri Celju. 21967

Majhno posestvo
s hišo v krasni legi na Gorenjskem prodam. Podjetni kupci hotelirji, ne zamudite redke prilike. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Letovišče». 21912

Stanovanje

Sobo s polno oskrbo
iščem za sedmošolca pri boljši družini. Ponudbe na «Kendovo grajsko upravo» na Bledu. 21896

Opremljeno sobo
oddam gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21979

Dijak
humanistične gimnazije, išče stanovanje pri profesorski družini. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 21622

Veliko solnčno sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom iz predsobe, zelo zračno, z balkonom na cesto oddam solidnima akademikoma s 15. avgustom. Event. z zajtrkom. Ogleda se lahko vsak dan. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21813

Prazno sobo
«nažno in mirno, s posebnim vhodom ter z elektr. razsvetljavo, išče za takoj mirna in solidna, ves dan odsotna gospodična. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Snažna 5». 21845

Prazno sobo
iščeta zakonca s 1. septembrom. Ponudbe pod šifro «Nujno 6» na oglasni oddelek «Jutra». 21841

Sobo
s posebnim vhodom in električno boljšemu gospodu v bližini gl. kolodvora. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21821

Stanovanje
obstoječe iz sobe in kuhinje, opremljeno, oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21861

Nižješolce v Celju
sprejme v vso oskrbo strokovni učitelj. Velika solnčna soba in vrt. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21851

Stanovanje
3 sob in pritiklin, z vsem konfortom v novi hiši, 5 minut od pošte, cena 1800 Din mesečno, se zamenja za enako, ev. tudi dražje, iz 4 sob in pritiklin, s 1. oktobrom ali novembrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Št. 852». 21852

Sobo
iščeta dve mirni gospodični, sestri. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Čista soba 18». 21818

Naslovi dijaških stanovanj
se dobijo pri go. Likar, Poljanska cesta štev. 87. 20940

Zračno sobo
separirano, v bližini Nar. doma iščem s 1. avgustom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Uradnik 58». 21973

Tri dijake
sprejmem z vso oskrbo v zračno sobo z električno razsvetljavo, poleg Tabora. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21969

Stanovanje
2 sob in kuhinje v novi hiši se takoj odda. Vprašati: Zelena jama št. 217. 21977

Sobo
lepo in čisto, s posebnim vhodom, parket in elektr. luč, z 1 ali 2 postelzama, poleg palače «Ljubljanski dvor», takoj oddam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21975

Sobo
separirano, z vso postrežbo event. tudi s hrano, v mirni legi mesta, iščem. — Ponudbe pod «September 14» na oglasni oddelek Jutra. 19914

Dijakinjo
visokošolko sprejmem na stanovanje, po želji tudi na hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21950

Opremljeno sobo
lepo, s hrano išče boljša gospodična v lepem okraju mesta. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Soba 76». 21952

Prazno sobo
prostorno, iščeta zakonca brez otrok. Ponudbe pod šifro «1. september 33» na oglasni oddelek «Jutra». 21938

Majhno stanovanje
z 1 sobo in kuhinjo, event. samo 1 prazno sobo s posebnim vhodom, iščem. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Učiteljica». 21943

Prazno sobo
kjer bi lahko postavila štedilnik, iščem za takoj. — Ponudbe pod značko «Sigurnost 46» na oglasni oddelek «Jutra». 21946

Soba se odda
gospodu. Kje, pove oglasni oddelek «Jutra». 21909

Soba za 2 gospoda
čista in po zmerni ceni se išče. Ponudbe pod značko «Centrum ali kolodvor» na oglasni oddelek «Jutra». 21923

Prazno sobo
popolnoma separirano in z električno razsvetljavo, v sredini mesta, išče za takoj ali september neoženjen gospod. Ponudbe pod «Soliden 2» na oglasni oddelek «Jutra». 21902

4 dijake
z vso oskrbo po 500 Din mesečno, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 21921

Opremljeno sobo
v sredini mesta oddam s 15. avgustom gospodu. — Naslov v oglasnem odelku «Jutra». 21935

Stanovanje
v sredi mesta, obstoječe iz 3 sob in pritiklin, zamenjam z enakim tudi na periferiji. Pojasnila se v oglasnem oddelku «Jutra». 21940

Sobo (event. 2)
čisto, zračno, dobro opremljeno, išče po možnosti s 15. avgustom mlajši zakonski par brez otrok za stalno. Dopise pod značko «Doctor juris» na oglasni oddelek «Jutra». 21930

Mlad par
išče lepo, prazno sobo s posebnim vhodom, parketom in elektriko s 1. septembrom, s souporabo kuhinje, event. kopalnice. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dom». 21931

Stanovanje
Miren zakonski par z odraslo hčerko potrebuje s septembrom t. l. stanovanje 3—4 sob s pritiklinami in sicer v novi ali stari zgradbi. Stanarina po dogovoru. Ponudbe pod šifro «Mirna stranka 41» na ogl. oddelek «Jutra». 21941

Lokali

Pisarna:
3 v sobi v centru mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21972

Lokali
za tovarniški obrat ali delavnico se oddajo v sredi mesta. Pogonska sila in razsvetljava v poljubni množini na razpolago. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 12956

Garaža
privatna, zidana, se odda posestnikom lastnih avtomobilov. Več v Rožni ul. 8. 21905

Pouk

Iz francoščine
pripravljam dijake za ponavljalne izpite. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21966

Inštrukcije
daje abiturijent gimnazije. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Nisek honorar». 21938

Kapital

Trg. z grozdjem
išče poštenega družabnika ali odjemalca-prekupovalca za trgovino z izbranim dalmatinskim grozdjem. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21948

Tihega družabnika
ali družabnico s 50—100.000 Din iščem v svrho razširjenja obrata pri dobičkanosnem podjetju. Mala rešitja! Velik promet. Kapital le v obrat! Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Procvitajoče podjetje 99». 21812

13—15.000 Din
iščem za prvovrstno podjetje; naloženi kapital zasiguran. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Uspeh zasiguran». 21948

Vpisi

Brimber
Dvignite pismo v oglasnem oddelku «Jutra». 21962

Genta!
Dvignite pismo v oglasnem oddelku «Jutra». «Zora 12» 21959

Dva
delokirana srčka iščeta zavetja v dveh praznih srčnih kamricah. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tosca — Tajna harmonija». 21963

Dama
sita življenja, išče prijatelja, kateri bi ji potom dopisovanja pomagal pozabiti burno preteklost. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Manon». 21968

M. R.
Čekam sutra četrtak ½1 Europa. 21955

Trgovka 10
Dvigni v soboto pri upravi J..... 21954

Ženitve

Katera gospodična
ali ločenka, ki pozna resnost življenja ter poseduje lastno gostilno ali posest, do 30 let stara, bi hotela poročiti inteligenta 25 let. Resne dopise s sliko pod «Gostilničar» na oglasni oddelek «Jutra». 21926

Glasba

Češko violino
s krasno resonanco dobro preigrano v etuiju ugodno prodam za 500 Din. Ogleda se lahko vsak dan od 12 do 14 ure. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21814

Pianino
se kupi. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pianino 40». 21849

Živali

Konji za vožnjo
V kobilarni Turnišče je več konj kasačev, eno- in dvovprežnih, zanesljivih in prav zglih, za vsako službo sposobnih, po zmerni ceni naprodaj. Pojasnila in ogled v kobilarni Turnišče pri Ptuju. 21645

Istrski brak
«Dečko-Podgorski», poležan 14. marca 1924, kratke dlake, bel z rumenopikastimi ušesi, visok, stegnjen pes, izredno živahen, neutrudljiv gonjač, se proda za 1500 Din. Alojzij Gnidica, gostilničar v Šodražici na Dolenjskem. 21858

Izgubljeno

Fotograf
ki se je iz Tržiča peljal z avtomobilom zastopnika «Tatra», kjer je pozabil sestavni del fotografičnega aparata, se naj zglasi pri plač. natakarju hotela «Union», restavracija. 21932

Razno

Pension «Ideale»
v znanem morskem kopališču Riccione Mare pri Rimini nudi od 1. septembra dalje stanovanje, hrano in kabino za kopanje, s postrežbo za 25 lir dnevno. 21585

Abonente
sprejmem na dobro domačo hrano v Ilovčarjevi ulici 4, II. nadstr. 20667

Strojepisno delo
oddam na dom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Kranj». 21960

Potnik
s avtomobilom vzame trg. sopotnika proti nizki odškodnini s seboj. Pismeno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sopotnik». 21938

Restaurant «Alle Viole»
Trieste, Via G. Carducci 7 priporoča izborno domačo kuhinjo, izbiro rib, izborna vina: terana, istrijana, friulana, vipavca, chianti. — Lastnik: Franceschini & Allegretto. 200

Edvard Zorko
drž. uradnik
Jožica Ziblar
uradnica
zaročena
Novo mesto — 1926 — Tržič 21909

Preklic
Preklicujem vse govorice s katerimi sem razžalila gdč. Toneko Končan iz Rožne doline, ker so bile neosnovane. M. Brodnik. 21953

Abonentje
se sprejmejo na dobro domačo hrano od 12.50 Din naprej na Starem trgu 34, II. nadstr. levo. 21928

Radi veliko ponudb
se tem potom vsem ponudnikom za stanovanje vljudno zahvaljujem z obvestilom, da sem že dobil stanovanje. Vinko Ogorelec, Škofljica. 21942

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH.
Preservat in Fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.
LUDVIG BARAGA 27 IV
LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 6. Telefon št. 980

NOVE **VREČE** RABLJENE
vse vrste ima vedno na zalogi ter jih prodaja po najnižjih cenah dobroznana tvrdka 190
MIRKO MLAKAR, Ljubljana, Krakovski nasip 14/I.
Istotam se vedno kupujejo rabljene vreče.

S 22 25 — 5845 a

2

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o zapuščini dne 27. maja 1925 umrlega Emila Malhape, trgovca v Ljubljani, registrovanega pod firmo „E. Malhape" v Ljubljani.

Konkurzni komisar Josip Janša, svetnik deželnega sodišča v Ljubljani.

Upravnik mase dr Rudolf Krivic, odvetnik v Ljubljani.

Prvi zbor upnikov za izvolitev odbora upnikov ali predlaganje drugega upravnika mase pri deželnem sodišču v Ljubljani, v sobi št. 140,

dne 17. avgusta 1926 ob 10. uri dopoldne.

Konkurzni upniki naj prineso dokazila za izkaz verjetnosti svojih terjatev s seboj. Pri istem sodišču je oglasiti do 18. septembra 1926 terjatve upnikov, tudi ako teče o njih pravda. Upnikom, ki oglasijo kasneje, se utegnejo naložiti s tem povzročeni stroški, oni ne morejo prerekati prej ugotovljenih terjatev, njih terjatve se pri prejšnjih razdelitvah ne uvažujejo.

Ugotovitveni narok pri deželnem sodišču v Ljubljani, v sobi št. 140,

dne 2. oktobra 1926 ob 10. uri dopoldne.

Inozemski upniki morajo imenovati v tuzemstvu stanujočega pooblaščenca za vročbe, drugače se jim postavi na njihovo nevarnost in stroške. Kdor ima reči prezadolženca v hrambi, mora naznaniti to upravniku mase.

Nadaljna naznanila v konkurznem postopanju se izvrše po Uradnem listu.

Deželno kot konkurzno sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 3. avgusta 1926.

Maline
vsako množino dobavlja od postaje Kočevje Franc Techinkel, Kočevje. 20453

Trgovina in izdelovalnica klobukov
ANTON AUER, Maribor
Prej: Vetrinjska ul. 5 — Sedaj: Vetrinjska ul. 14
Vse povečano, moderno urejeno. Velika zaloga vsakovrstnih moških in otroških klobukov. Poseben oddelek za dame z najnovejšimi dunajskimi, pariškimi in drugimi modeli. Predelovanje starih klobukov in moderniziranje po izbranih modelih. Kulantna postrežba! — Cene brez konkurence! 5449

Odvetnik
dr. France Lokar
vljudno naznanja,
da je otvoril odvetniško pisarno v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 13
(za sodiščem).
5852

Razpis.

Konkurenčni cerkveni odbor in župani župne cerkve v Dobovi dajo dne 17. avgusta 1926 ob 9. uri dop. na licu mesta

vsa popravila župne cerkve v Dobovi na dražbo.

Vsi podjetniki, kateri bi hoteli sprejeti v gradjevnem troškovniku zapopadena dela, se vabijo na dražbo.

Gradjevni troškovnik je pri dražbi na razpolago.

Vsa druga pojasnila daje na razpolago pred dražbo županstvo občine Veliki Obrež. 5848 a

Veliki Obrež, dne 8. avgusta 1926

Odlikovane Tovarne
E. Frette e C.
Monza (Italia)
Tkanine — Pretenine — Perilo — Oprema za dom — za neveste
Dobave za hotele, restavracije in zdravilišča
OBRNITI SE NA PODRUŽNICO v TRSTU VIA MAZZINI, 30

Zadružna hranilnica
reg. pos. in gosp. zadruga z o. z.
Ljubljana Sv. Petra cesta 19 Ljubljana
daje posojila na vknjižbo ter proti zastavi vrednostnih papirjev. Obrestuje vloge na knjižice po čistih 6% brez odpovedi.
Poseben oddelek za prodajo srečk Državne razredne loterije ter prodajo srečk ratne štete na obroke

Oevre Richter Frich: 10

Rdeča megla

Roman.

V tem dolgoglavem Tevtonu se je res skrivalo nekaj posebnega. Bil je Jonas Fjeld, norveški zdravnik, čigar ime je že davno slovelo širom sveta. Te slave si ni pridobil na polju zdravilstva. Njegova zdravniška spretnost, naj je bila še tolikšna, se ni mogla primerjati z njegovo srečo v stroki Sherlocka Holmesa. Fjeldove borbe z anarhisti so bile obče znane in njegova vloga v svetovni vojni ga je odela z velikimi častmi, čeprav jih sam ni cenil Bog zna kako visoko.

Zdaj je počival. Toda nekaj v njegovem obličju je razodevalo nepokoj in nestrpnost. Pil je svoj osladkani absint z obrazom človeka, ki se dolgočasi, a si ne mara priznati, da se. Mrgoleče življenje mu ni šlo do živega. Ni se menil ne za prodajalce časopisov ne za zrelo damo, ki je tako dostojanstveno ponujala razglednice z Madeleinskega bulvarja.

Debel človek z napihnjenimi lici in surovim izrazom v očeh se je počasi primajal po pločniku. Pri Norvežanu je obstal.

»Vodnika,« sir? je šepnil, nagnivši se k njemu.

»Ne, hvala,« je odklonil Fjeld in dvignil kozarec.

»Well,« je nadaljeval neznanec, »tamle pred Tiffanyjevo prodajalno na drugi strani ulice stoji neka dama in vas čaka. Pet frankov mi je dala, da vam povem. Storite, kakor hočete; opravil sem naročilo.«

To rekši se je zavrtil, potegnil se za brk in spustil oči po množici, iščoč si pripravnejše žrtve.

Izprva se je zdelo, da se Fjeld vobče ne zmeni za poziv. Nato je zdajci vstal kakor človek, ki mu ni več obstanka od puščobe. Plačal je svoj absint in se počasi preril skozi gnečo. Prožna okretnost, s katero si je delal pot, je kazala, da je vajen vrveža velikih razmer.

Pred Tiffanyjem vhodom je stala mlada ženska z bledim, a nenavadno lepim obrazom. Njena rumenkasta polt je pričala, da je prebila delj časa v vročih deželah. Nosila je elegantno sivo promenadno obleko. Podrhtevanje njenega lahkega svetlordečega solnčnika je dokazovalo, da sama pri sebi ni tako mirna, kakor bi bil človek sodil po njenih jasnih, izrazitih madonskih očeh.

Ko je zagledala Fjelda, se je zdrznila. Njene črne oči so se zasvetile in pohitela mu je naproti. Norvežan je začudeno obstal, ko ga je gibka stvarca brez ceremonij prijela za roke. »Kako me veseli, da vas vidim!« je vzkliknila zasoplo.

»Ali ste res vi Nataša?« je prisrčno rekel Fjeld. »In prav tako lepi in prav tako mladi kakor takrat, ko smo v mehikanskih gorah lovili ljudi Emiliana Zapata.« Zdajci pa jo je vznemirjeno pogledal. »Ali je Jacques tukaj?« je vprašal tiše.

»Baš to je tisto,« je odgovorila in plašno pogledala okoli sebe, kakor da se boji nekakšnih zasledovalcev. »Ni si mogel odreči svidenja z mestom, v katerem se je rodil in kjer je prebil svoja mlada leta. Jacques Delma je pač z dušo in telesom Parižan. Njegovo koprnenje je bilo tolikšno, da sva prišla vzlic nevarnosti. Nekaj časa je šlo vse po sreči, toda zdaj nama je sovražnik za petami. Čeprav si je Delma prenaredil obraz, ga je vendar spoznal eden njegovih starih prijateljev od »Journala«. Zasledoval naju je kakor pravi detektiv. Saj veste, da je policija svoje dni razpisala deset tisoč frankov nagrade za vsak podatek, ki bi mogel spraviti anarhista, morilca in ponarejevalca denarja Jacquesa Delma v njene roke. Od tistih dob je res da minilo nekaj let, a vendar bodo radi plačali obljubljeno vsoto, da se polaste človeka, kakršen je Delma. In vendar se je čisto izpremenil. Stari Delma je mrtev. Giafferi, lastnik haciende v Mehiki, je zdaj v svoji mali občini velik mož, odkar je zavihral nad Mehiko zvezdni prapor Združenih držav.«

»In hči Jozije Saimlerja»« se je nasmehnil Fjeld.

»Postala je srečna mati; nič več ne posluša hudobnih misli, ki so ji nekdaj zastrupljale življenje. Jonas Fjeld je dobrotnik Giafferijeve rodbine. Naučila sem svojo hčerko, da se ga spominja v večerni molitvi.«

Nekaj globokega je zasijalo na obličju mlade žene, ki je stala prejšnje čase v vrstah anarhizma in se je z bombo v roki lotila dveh kronanih glav. Da sta se atentata ponesrečila, ni bilo njena krivda. A zdaj je žena proslulega Jacquesa Delma docela pozabila svojo prošlost. Živela je v sreči trenutka...

»Kje je Jacques?« je ganjeno vprašal Fjeld.

Baš mu je hotela odgovoriti, ko se je zazdelo, da je planila med množico tolpa tulečih psov. Stahovito rjovenje je prihrumelo iz dalje in se je razlilo po bulvarju Des Italiens. »Kaj bi utegnilo biti?« je prestrašeno vprašala Nataša.

»Časopisi,« je odgovoril Fjeld. »Kdo ve kakšna velika novica. Ti pariški prodajalci listov imajo sijajne glasove. In bogme ne priznašajo si.«

Mlad prodajalec je pritekel mimo, vihteč v roki še vlažno posebno izdajo.

»Strašna nesreča!« je vpil. »Parnik ‚The Eagle' izginil brez sledu, deset tisoč ljudi utonilo! Mnogo milijonov potopljenih! Čitajte ‚La Presse'!«

Fjeld se je trpko nasmehnil. Pravkar je še vzdihoval, da se ne zgodi nič novega. In zdaj mu je prigrmela naproti tragedija v svoji najstrašnejši podobi.

Pod dojmom te vesti je zamišljeno odšel z Natašo po Avenue de l' Opera.

Nosite samo „PEKO" čevlje!!

Da imate elegantno obutev. —
Da imate najtrpežnejše čevlje.
Da imate takoj lep prihranek.
Da imate čevlje čimdalj časa in
Da imate vedno zdrave, neboleče, neožuljene noge!

170

Najstarejša parketarska tvrdka
Ferdo Primožič
LJUBLJANA, Trnovski pristan 4
se priporoča za dobavo in polaganje vsakovrstnih parket, hrastovih in bukovih deščic. Popravila in struženje starih podov. Delo solidno. 189 Cene zmerne.

MUZEJ
jugoslovanskih starin, orožja, denarja, obleke, slik, dokumentov srb. kraljev, starih knjig, monastirske blagajne, tajne iz turških časov.
Ves muzej se poceni proda vsled selitve.
Muzej Danila Popovića, Beograd, Terazije 7. 5827 a

Najsigurnejše v porabi, torej najboljše
Reform
steklenice
za konzerviranje sadja in povrtnin v vseh velikostih ter vse druge pritikline in Zupančevo knjigo: Konzerviranje sadja in povrtnin ima v zalogi tvrdka
Lovro Petovar, Ivanjkovci.
151-a Ceniki se pošljejo na zahtevo.
Nizke cene! Nizke cene!

Knjigoveznica K. T. D.
črtalnica in tvornica poslovnih knjig
LJUBLJANA, Kopitarjeva ul. 1/II.
priporoča svojo stalno veliko zalogo mnogovrstnih salda-konti, štrac, journalov itd. lastnega izdelka
Vstopnice za razne prireditve, blagajniške bloke itd. 44 t

Pohištvo
elegantno v formi
najfinejše v kvaliteti
zmerno v ceni
priporoča
A. AMANN, Tržič
tovarna pohištva.

„REX"
steklenice - aparati
za vkuhavanje sadja in pripravljanje sadnih sokov so najboljši!
Vse vrste navadnih steklenic za vlaganje sadja in kumaric
5805
V zalogi pri
JULIJ KLEIN,
Wolfova ulica 4.

†

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni, dobri oče, stari oče in brat, gospod

ANTON KODER
zasebnik

v sredo, dne 11. t. m. po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega nam pokojnika se prepelje iz Ljubljane v Struge pri Dobrepoljah, kjer se vrši pogreb v petek, dne 13. avgusta 1926 ob 8. zjutraj na tamošnje pokopališče.

Ljubljana-Dobrepolje, dne 12. avgusta 1926.

5855 **Globoko žalujoči ostali.**

†

Tužnim srcem naznanjamo prežalostno vest, da nam je danes, dne 10. avgusta 1926 ob 3. uri popoldne naš iskreno ljubljeni soprog, predragi nepozabni oče, brat in stric, gospod

Feliks Deisinger
dimnikarski mojster in posestnik v Kamniku

po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere bogoudano preminul.

Pogreb nepozabnega blagega pokojnika se vrši v četrtek, dne 12. t. m. ob 5. uri popoldne na pokopališče na Žalah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v kamniških cerkvah.

V Kamniku, dne 10. avgusta 1926.

Ana Deisinger, soproga.
Srečko, Stanko, Albert, Ema, Draga, Vera, otroci
Fani de Schiava, Kristina Jankovič, sestre
in vsi ostali sorodniki. 5853

PREFEKTI.
Dijaški dom v Ptuju razpisuje dve mesti prefektov
Prednost imajo prosilci z znanjem francoščine. Prošnje, opremljene s curr. vitae, do **18. avgusta na vodstvo Dijaškega doma v Ptuju.**

Poslovodja
:-: samostojen z večletno prakso :-:
se išče. 5857
V obzir pride samo oni, ki je dalj časa delal v črno-pločevinasti stroki (Schwartzblechware) n. pr. štedilnike, pečnike itd., biti mora obenem vešč tudi ključavničarske stroke, po možnosti samski, in čez 35 let star. — **Nudi se stalno nameščenje z dobro plačo.**
Ponudbe na:
Zagreb, poštanski pretinac 116.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

†

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo pretužno vest o prerani izgubi našega ljubljenega sina, brata, strica in svaka, gospoda

Avgusta Mešič
posestnika na Vranskem

ki je danes ob pol 12. uri ponoči, v najlepši dobi 33 let izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil v sredo 11. t. m. ob 4. uri pop.

Mir in pokoj njegovi duši!

VRANSKO, dne 9 avgusta 1926.

ŽALUJOČI OSTALI.

5847 a

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se nanovo preobletejo.

Dijaški dom v Ptuju
internat za učence realne gimnazije in meščanske šole
razpolaga še z nekaterimi
prostimi mesti.
Prospekt in vsa pojasnila glede sprejema v šolo in zavod pošilja brezplačno vodstvo Dijaškega doma v Ptuju. 5851

Bukovih drv
300 vagonov, prvovrstnih, lepih, suhih, posekanih po zimi 1925/26,
ima na prodaj
in jih dobavlja z novembrom franko vagon Pragersko
TOVARNA STROJIL, Majšperk,
pošta Stanišče. 5840 a

†

Našega dragega Staneta ni več. — Vsemogočna roka mu je med planikami in rododendronom nepričakovano in hipoma pretrgala nit življenja. Zato naznanjamo o preveliki žalosti vsem sorodnikom, prijateljem, sošolcem in znancem, da se pogreb

Staneta Bašca
abs. III. l. učiteljišča

vrši v četrtek, 12. avgusta ob 4. uri pop. v Preddvoru.

Spavaj mirno, ljubljeni Stanko!

Preddvor, 11. avgusta 1926.

Luka in Franja, starši.
Valerija, Brigita, Malka in Kristina,
sestre. 5856

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.